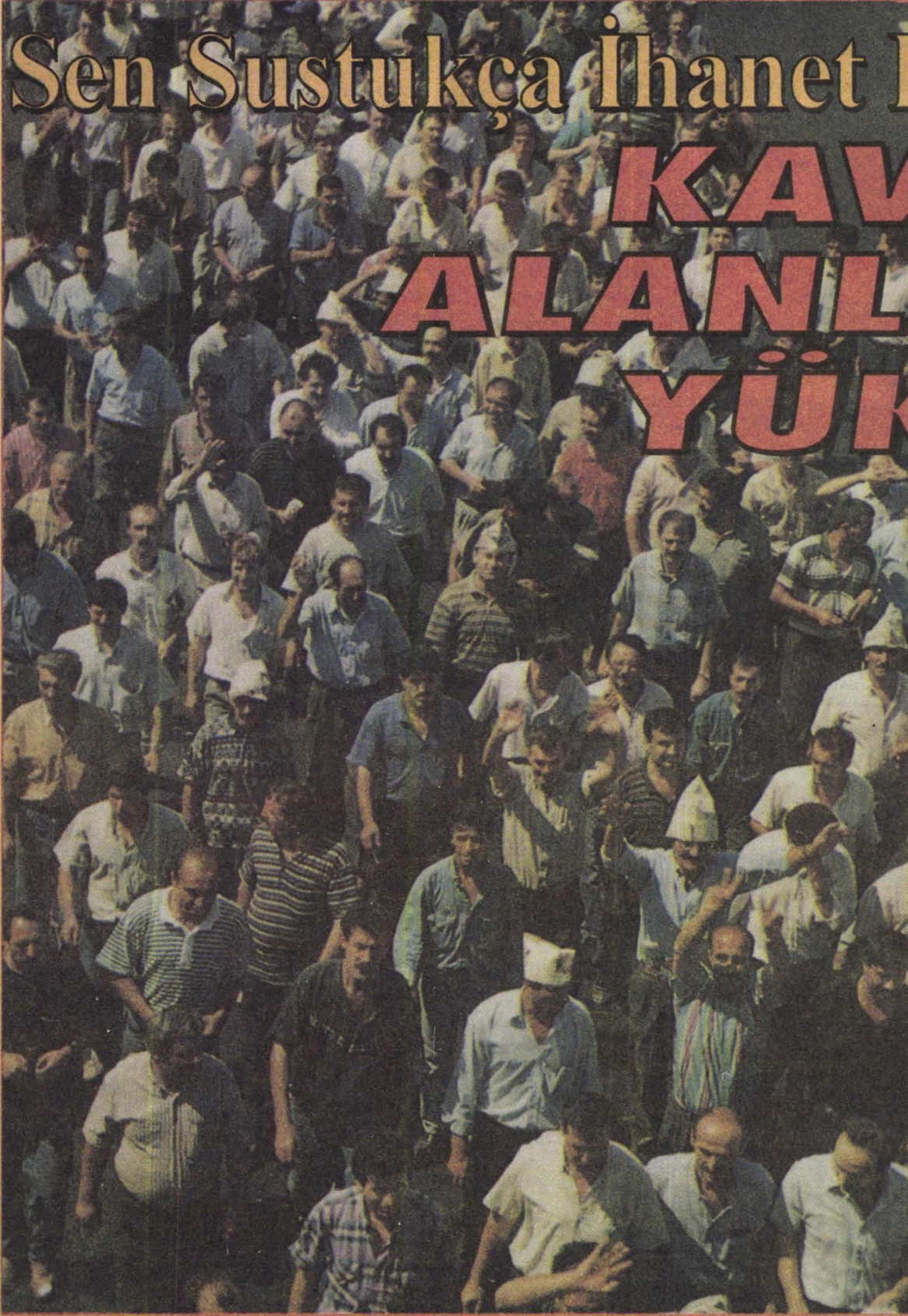

KIZIL Bayrak

15 Günlük Sosyalist Siyasal Gazete

21 Eylül-7 Ekim '95, Sayı:30, Fiyatı:30 000 TL

Sen Sustukça İhanet Konuşacak! KAVGANI ALANLILARDA YÜKSELT!

● Grev silahını, mücadele gücünü toplu sözleşme pazarlıklarıyla sınırlandırmak isteyen sermaye uşaklarına aldanma. Unutma ki karşında iktisadi ve siyasi her cepheden tüm çalışan ve ezilen kesimlere saldıran bir düzen durmaktadır. Krizin faturasına hayır demek, faturayı kapitalistlere ödetmenin bir tek yolu var! O da devlet terönüne, Kürdistan'daki kirli savaşa, baskı ve zulme, dur demekten geçiyor! Mücadelenin oklarını sermaye düzenine yöneltmekten geçiyor!

Bir avuç asalak zenginliklerine zenginlik katarken, fedakarlık adı altında krizin faturasını sana yüklediler. Seni sefaletin ve açlığın batağına ittiler. Senin payına tensikatlar düştü. Sıfır zam, özelleştirme, işsizlik düştü. Senin payına örgütsüzleştirme, taşeronlaştırma düştü. Sen sesini yükseltmedikçe, hain sendika bürokratları senin adına karar verdiler. Sermayenin politikalarını binbir oyunla sana dayattılar.

Seni temsil etmek ve çıkarlarını savunmak adı altında en meşru hak taleplerinin dahi önüne set oldular. Adeta alay edercesine sıfır zamları, eksi sözleşmeleri önüne koydular. Biraz başını kaldırdığında ise karşında polis copunu, jandarma dipçliğini buldun. Bu da yetmedi. Direnişlerin, grevlerin hain bürokratlar tarafından satıldı. HAVAS'ta, Şişli'de ihanet belgelerini imzalayanlar, gelişen tepkini, büyüyen öfkeni 20 Temmuz'larda, 20 Nisan'larda, 5 Ağustos'larda sendikal ihanet çemberine hapsedtiler. Genel eylem adı altında seni eylemsizliğe mahkum ettiler.

Bugün yine aynı oyunu sahneye koyuyorlar. Aylardır toplu sözleşme görüşmeleriyle seni

Devrimci F. Sarıfıranlı...

Kızıl Bayrak

İhanet barikatını aşmak için, Militan mücadeleye!

Eğer sendika bürokratları açık bir ihanet ile eylemlerin önünü daha baştan kesemezlerse, işçiler 20 Eylül'den itibaren önemli bir eylemlilik sürecine girecekler. Türk-İş tarafından açıklanan eylem takvimine göre Eylül'ün sonuna doğru eylemlilik içinde olan işçi sayısı 500 bine ulaşacak.

Türk-İş'i böyle bir eylem takvimi açıklamaya iten bir çok neden söz konusudur. Herşeyden önce işçilerde, tüm çabalara rağmen, henüz köreltilmeyen bir eylem isteği var. İçerik planında taşıdığı tüm za-

Devami 3. Sayfada...

Tomris Özden Olayı:

Kirli Savaş Kurmaylarının İğrenç Kampanyası

Sömürgeci sermaye iktidarı Kürt halkı üzerindeki sömürgeci egemenliği sürdürmek için asimilasyon ve soykırım politikalarını sürdürüyor. Özellikle son 10 yılda Kürt halkına büyük acılar çekti. Emekçisi, genci, aydını, milletvekili ve hatta işvereniyle onbinlerce insan Kürt olduğu için katledildi. Yüzbinlercesi işkenceden geçirildi, zindanlara dolduruldu. Milyonlarca evinden, barından edilerek zorla göç ettirildi, bir bölümü toplama kamplarına dolduruldu. Bombalanmadık alan bırakılmadı. Evler yakılıp yıkıldı. Ormanlar ateşe verildi. Araziler kırılaştırıldı. Kısaca, modern çağda Kürt halkına, haklı davasına karşı en barbar, en vahşi ve en iğrenç yöntemler kullanıldı. Bir tek sebeple: Kürt halkı kendi kaderini sömürgecilerin elinden kurtararak, kendi eline almak istediği için.

Türk halkı bu savaşa seyirci kaldı. "Vatan ve milletin bölünmez bütünlüğü" yalanına inandı. Militarist sömürgeci orduya evlatlarını göndererek düşmanı olan burjuva sınıfa destek verdi. Egemenler bu durumdan da cesaret alarak sömürgeci kirli savaşın dozunu artırdı. Bu kirli savaşın faturasını ise egemenler değil, işçi ve emekçiler ödedi hep. Sürdürülen kirli savaş içinde gerçek bir terör ve cinayet şebekesine dönüşen devlet aygıtı, siyasal yaşamı Türk işçisi ve emekçileri için de cehennem çevirdi. Her türlü siyasal hak kısıntısı dizginlenince kaldırıldı. İşçiler, emekçiler ve gençler üzerinde terörü, işkenceyi, katliamı meşrulaştıran yasalar çıkarıldı. Ekonomik açıdan ise yaşam çekilmez hale getirilmişti. Bir yandan sömürgeci kirli savaş içinde giderek palazlanan, servetlerini katlayan, yeni servetler edinen burjuvalar; öte yanda daha çok çalışmak zorunda kaldığı halde giderek yoksullaşan, burjuvaların tatlı kârları için işinden edilerek sokaklara atılan, ekonomik hayatın çekilmezliği karşısında düşünme gücünü dahi giderek yitiren işçi ve emekçi yığınlar.

Dahası, sömürgeci kirli savaşın aleti haline getirilen işçi ve emekçi çocukları gençler de bu aynı savaşta can veriyordu. Yani Kürt gençleri öldürülüyordu yalnızca. "Vatan borcu" adı altında askere gönderilen Türk halkının evlatları da ölüyordu. İşçi ve emekçiler çocuklarını kendi elleriyle ölüme, bir ömür sakat kalmaya mahkum ediyorlardı.

Adı üstünde "savaş"tı bu. Öldürmek kadar öldürülmek de savaşın doğasında var. Bu haksız ve kirli savaşın aleti haline getirildiği için ölen Türk işçi ve emekçi çocukları askerlerin ardından "bu vatana bin şehit feda" demek egemenlerce adet haline getirilmişti. O ki sessiz kalan cenaze sahipleri olursa, onlar adına bu aynı şeyi söylemek ya da yazmak mehtçik basının göreviydi. Doğrusu kirli savaş kurmaylarının özel bir tarzda yönlendirilen, yalan üretme makinası mehtçik basın bu görevi fena da yapıyordu.

Kürdistan'daki işgalci ordunun Mardin il jandarma komutanı Albay Rıdvan Özden 14 Ağustos 1995 günü yürüttüğü sömürgeci kirli savaşın kur-

banlarından biri olmuştu. Kimine göre Albay Özden "Vietnam Sendromu" denilen savaş hastalığına tutulmuş, intihar etmişti. Kimi, savaştan bıktığı, savaşı, ölmeyi, öldürmeyi anlamsız gördüğü için artık savaşmak istemediğini söylüyordu. Bu nedenle mesai ortakları tarafından öldürülmüştü. Kirli savaş kurmayları ise "Albay Rıdvan Özden PKK ile bir silahlı çatışmada şehit düştü" diye açıklama yaptı. Medya da olayı böyle verdi.

Her "şehit" düşüşün ardından "şehit" ailesinden "vatan sağolsun" demeleri almak mehtçik basının göreviydi. 15 Ağustos günü muhabirler seferber edilmiş, kameralar hazırlanmış, mikrofonlar açılmış ve ölen Albayın eşi ve çocuklarından da bu aynı demeci almak için mehtçik basın işe koyulmuştu. Sömürgeci kirli savaşın borazanı medyanın servis şefleri atacakları manşeti hazırlamıştı bile: "Şehit Albayın eşi 'vatan sağolsun' dedi"

Fakat hesapta olmayan bir şey oldu. Albayın eşi Türk halkının, işçisinin, emekçisinin vicdani sesi olarak çınladı mikrofonlara: "Eşimi şehit olarak kabul etmiyorum. O, haksız bir savaşın kurbanıdır." Medya görevlileri Albayın kızlarına yöneldi. Belki istedikleri demeci onlardan alabilirlerdi. Fakat onlar da savaşın acısını yüreğinde, bedeninde, ruhunda duymuş analarıyla aynı fikirdeydiler: "Babamız öldürmeye gitti, öldürüldü."

Türk halkının yıllardır "vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğü" demagojisiyle kandırmayı başarmış, Türk emekçi çocuklarını Kürt halkının haklı davasının ezilmesi kirli emeline alet etmiş sömürgeci sermaye iktidarı ve bu iktidarın paralı bekçileri özel savaş kurmayları için bu, beklenmedik bir darbeydi. Egemenler kararlarını verdi. Albayın eşi yapılan "yanlış"lığı düzeltmeliydi. Açık-örtülü tehditlerle birlikte, "yanlış anlaşıldı" yollu açıklamalarla ikiyüzlülüğe kapı aralamalar birbirini izledi.

Tomris ÖZDEN. Kamuoyu bu ismi ilk kez 15 Ağustos 1995 günü gazete ve TV açıklamalarında duydu. Tomris hanım sömürgeci kirli savaşın çıplak acısını yaşamış milyonlarca yurttaşın biriydi. Savaş eşini götürmemişti yalnızca. Son 5 yıllık bütün yaşamını cehenneme çevirmişti. Aile ilişkileri kökten sarsılmıştı. Burjuva dünyasının kirine kirli savaş pis-

liği de karışarak aile yaşamına bulmuştu. Acıyı yüreğinde, bedeninde ve ruhunda duymuştu. Şimdi acısı daha da katmerlenmişti. Savaş kurmayları, Tomris hanımın bu duygusal yanından yararlanarak açıklamasını inkar etmesini, ikiyüzlülük yapmasını istiyorlardı. Kürt halkından nefret etmesi, kin gütmesi isteniyordu. O bunları yapmadı. Çünkü suçlunun Kürt halkı olmadığına inanıyordu. Kürt halkına kardeşlik duyguları beslediğini ifade etti. "Barış Günü" nedeniyle katıldığı şenlikte, PKK gerillalarından öldürülen bir Kürt gencinin ablasıyla kucaklaştı. Bu kucaklaşma Türk ve Kürt halkının kardeşliğini sembolize eden bir davranış oldu. Bu, sömürgeci kirli savaş yürütücülerinin suratına inen yeni bir şamardı.

Hazmedemediler. Tomris Özden'in mutlaka susturulması lazımdı. Kirli savaşın sürdürülmesi, Türk işçi ve emekçileri cephesinden bir engelle karşılanmaması için gerekliydi bu. Susturmanın en kestirme yöntemi olarak Tomris hanımın öldürülmesi bu aşamada yapılabilecek iş değildi. Sömürgeciler yeni bir karara vardı: CHP üzerinden ve Deniz Baykal aracılığıyla verilecek bir rüşvet Tomris Özden'in susmasına yetebilirdi. Hem bu iş CHP için iyi bir makyaj olacağı gibi, bir kısım Kürt oyunu da toplamaya yarayabilirdi.

Tomris Özden bir devrimci ya da komünist değildi. Eğitim görmüş, az çok aydınlanmış, insani yüreğe sahip bir ev hanımıydı. Sosyal-sınıfsal konumu, bu temelde şekillenmiş bilinci, kendisinin nasıl bir oyuna alet edilmek istendiğini görmeye, kavramaya yetmiyordu. Bu haksız savaşta CHP'nin rolü üzerine düşünmemişti. Önerinin gerisinde kirli savaşa alet edilmesi emelinin yattığını göremedi ya da işin bu yanını hiç düşünmedi. O, SHP ile ittifak üzerinden parlamentoya getirilen Kürt milletvekillerinin partilerine dönmelerinin hemen ardından önce HEP'in, sonra DEP'in kapatılması ve Kürt milletvekillerinin karga tulumba zindanlara doldurulmasının mantığı üzerine de düşünmemişti. "Osmanlı'da oyun çok!" sözünü duymuş, fakat bunun ne anlama geldiğini kavrayamamıştı. Önerinin bir rüşvet olarak verildiğini de anlamadan kabul etmişti. Tomris hanım iyi niyetli duygular içinde "böyle hükümet ortaklığına hayır" yazılı dövizle CHP kurultayına katıldı.

Tehditler, şantajlar ve son olarak verilen rüşvet Tomris hanımı "yol"a getirememişti. Tuzak sahiplerinin ayaklarına dolanma riski artmıştı. Üstelik Tomris Özden CHP-MYK üyesiydi artık. En çok oyu olarak seçilmişti. Bu sıfat altında vereceği demeçler kamuoyunu daha çok etkileyebilirdi. Burjuvaların kirli savaşta içerde engelsiz sürdürme hesaplarını bozabilirdi bu. Kirli savaş kurmaylarına göre Tomris Özden artık etkisizleştirilmeliydi. Fakat nasıl?

Kirli savaş kurmayları düşündüler, taşındılar ve yeni bir planda karar kıldılar. Bu plan gereğince çölağanı mehtçik Emin'e bir "minik kuş" daha uçurdular. Müteahhitlerin, kimi patronların, yeni yetme mafya babalarının kapıkulu olmaksansa, mafyalaşmış devletin piyonu olmayı, kirli savaş kurmaylarının postalarını yalamayı ulaşılmaz bir merteye sayan ajan Emin zaten görev bekliyordu. Hani TOBB raporundan bu yana Kürt halkı karşısında kudurganlığını göstererek, salya sümük saçacak bir fırsat bulamamıştı.

"Minik kuş"un kanatlarına kirli savaş kurmaylarınca yazılmış tehdit mektuplarının yanısıra bir de "tüyler ürperten" (!!!) bir "belge" ilıştırılmıştı. Bu "belge"ye göre Tomris hanım Albayın ölümünden bir süre önce Rıdvan Özden'den boşanma davası açmıştı.

Olayın bu yönü burjuva basında günlerce sürdürülen bir kampanyaya dönüştürüldü. Örgütlenen bu kampanya burjuva sınıfın, kadrolu-kadrosuz memur köpeklerin ve postal yalayıcısı yalaka medya yazarlarının kişiliklerine ve sınıfsal konumlarına son derece yakışır türdendi.

Burjuvalar ve her "Kürt" sözcüğü duyduğunda su görmüş kuduzlara dönen çöl ajanına göre burjuvalar istediği kadının etini parayla satın alabilir. Eşini aldatabilir. Hatta bir kaç metres tutabilir. Bu nedenlerle çeşitli cinsel ve zührevi hastalıklara da yakalanabilir. Fakat kadının boşanma hakkı olamaz. Hatta gizli kalması gereken "sır"ları asla ifşa edemez. Çünkü onlara göre kadın basit bir üretim aracıdır. Değeri ve hakları yalnızca parayla ölçülür. Bu nedenle de Tomris Özden dava dilekçesine "eşim son 5-6 senedir eviyle ilgilenmiyordu. Mevkii ile mütenasip olmayan kadınlarla ilgileniyor ve dost hayatı yaşıyordu" diye yazdığı için ayrıca afazoz edilmeli, hele politika ile ilgilenmesine asla müsaade edilmemeliydi.

Tomris hanımın "ruhsal" ve "ahlaki" sorunlarına dek vardırılan bu iğrenç kampanya ile tüm dikkatler sorunun kişisel yanına çekilerek "eşimi şehit olarak kabul etmiyorum. O haksız bir savaşın kurbanıdır" sözlerindeki siyasal mesaj unutturulmaya çalışıldı.

Tomris Özden'in yaptığı, sömürgeci kirli savaşa yürekli bir karşı çıkıştır. Türk işçi ve emekçileri, insanım diyen herkes Tomris Özden'in yürekli ve ilerici çıkışına sahip çıkmalıdır. Sömürgeci kirli savaş tüm toplumu iğrenç kokan burjuva dünyasının batağına gömmeden, Türk, Kürt ulusundan ve diğer milletlerden proleterler ve emekçiler sömürgeci kirli savaş düzenini tarihin çöplüğüne gömmelidir.

Sen Sustukça İhanet Konuşacak!

KAVGANI ALANLARDA YÜKSELT!

Baş Sayfadan Devam...

oyalamaya, tepkini sindirmeye, öfkene boşaltmaya çalışmaları yetmiyormuş gibi, şimdi de senden sermayenin karşısına barutsuz bir silahla çıkmayı bekliyorlar. % 30-40'lık komik zamlara endekslenen, ufku iş ve ekmekle sınırlandıran göstermelik grev kararları alıyorlar. Hiçbir hazırlığa ve taban çalışmasına dayanmayan, tümüyle kendi denetimleri altına aldıkları 20 Eylül'le yeni bir hava boşaltma sürecini başlatıyorlar.

Onların derdi seni sermayeye geri atıracak kararlı bir mücadeleye sevk etmek değil, yakınlaşan sendika seçimlerine oylarını kazanmaktır. Bu eylemlilik süreci için öne sürdükleri hiçbir talep senin gerçek taleplerin değildir. Aksine, "bölünmez Türkiye", "milliyetçi özelleştirmeler" gibi şovenist propagandalarla ve "tam bağımsız Türkiye" gibi demagojilerle bizzat bu eylemleri sana karşı yeni bir saldırıya dönüştürmeye çalışıyorlar.

Yaşadığın sefaletin, baskının, terörün gerçek kaynağı olan bu iğrenç sömürü düzenini bu tür milliyetçi propagandalarla örtmeye çalışıyorlar. "Vatan" maskesi altında sakladıkları ücretli kölelik düzeni için senden bir kez daha fedakarlık yapmanı istiyorlar. Şoven bir çığırkanlıkla seni kardeş Kürt halkına karşı yürüttükleri kirli savaş politikalarına alet etmeye çalışıyorlar. Hiçbir çıkarının olmadığı, tersine üzerindeki sömürünün artmasının sebeplerinden biri olan kirli savaşın aktif savunucusu olmanı istiyorlar.

Bu planlarının hayat bulması için de önce en gerici-faşist sendikal yapılar olarak bilinen Türk-

Metal ve Yol-İş'i greve çıkartıyorlar. Eylem için Konya, Trabzon gibi gerici eğilimlerin güçlü olduğu yerlere kota koymazken, mücadele dinamiklerin güçlü olduğu İstanbul'a sınırlama getiriyorlar. Tabanını alanlara taşımak gibi bir derdi olmayan bu sendikaların inisiyatifinde eylemin içeriğini boşaltmakla kalmıyorlar, gerisin geri sana karşı bir silah olarak çevirmek istiyorlar.

Sermayenin sendika bürokratlarıyla elbirliğiyle üzerinde oynadığı oyunları boşa çıkartmak senin elinde. Bu kez ihanete geçit verme!

Önümüzdeki dönemde 300 bine yakın işçi greve çıkacak. Bu muazzam bir güç, muazzam olanaklar demektir. Yeter ki kavganı yıllardır seni oyalayan sermaye düzeninin uşağı sendika bürokratlarına teslim etme!

Sermayenin topyekün saldırılarını gerisin geri püskürtmek sınıf kardeşlerinle birleşmekten, örgütlenmekten ve militan bir kavgayı yükseltmekten geçiyor. Bunun için herşeyden önce kendi mücadele ve grev komitelerini oluşturmalısın. Türk-İş'in sahte komitelerine değil, kavgada en atak, en güvendiğin sınıf kardeşlerinden oluşturduğun taban örgütlülüklerine dayanmalısın.

Grev silahını, mücadele gücünü toplu sözleşme pazarlıklarıyla sınırlandırmak isteyen sermaye uşaklarına aldanma. Unutma ki karşında iktisadi ve siyasi her cepheden tüm çalışan ve ezilen kesimlere saldıran bir düzen durmaktadır. Krizin faturasına hayır demenin, faturayı kapitalistlere ödetmenin bir tek yolu var! O

da devlet terörüne, Kürdistan'daki kirli savaşa, baskı ve zulme dur demekten geçiyor! Mücadelenin oklarını sermaye düzenine yöneltmekten geçiyor!

Kuşkusuz bu kavgada ödenecek bedeller olacaktır. Daha bugünden en küçük hak kırıntısına dahi uzanmak istediğimizde karşımızda devlet terörünü bulmuyor muyuz? Zincirlerimizden başka kaybedecek hiçbir şeyimiz yok. Aksine kazanacağımız koca bir dünya var.

Yeter ki gücümüzü birleştirilelim, grev kapsamında olalım olmalıyız sınıf kardeşlerimize aktif destek verelim. Yeter ki fabrikalardan kavgaya alanlarına çıkalım. Sermayenin karşısına üretimden aldığımız güçle, politik-militan eylemimizle, genel direniş-genel grevimizle dikilelim.

İhanet barikatını aşmak için militan mücadeleye!

Baş Sayfadan Devam...

yıfıllara karşı son Ankara eylemine 200 bin işçinin katılmış olması bu eylem isteğinin en son ve somut göstergelerinden birisidir. IMF, sermaye iktidarına tüm kamu harcamalarını daha da sınırlandırma direktifi vermiş bulunmaktadır. Bunun anlamı ise, her şeyden önce işçi ve emekçilerin ücret ve yaşam koşullarının daha da kötüleşmesidir. Sermaye hükümeti işlere % 4.5 zam önererek düşük ücret politikasını uygulamakta nedenli kararlı olduğunu göstermiş olmaktadır. İşte uluslararası ve yerli sermayenin burjuva koalisyon hükümeti aracılığıyla gündeme getirdiği bu yeni saldırılar da işçi sınıfındaki huzursuzluğu ve eylem isteğini artıran bir faktördür. Türk-İş'i bir eylem taktimi ilan etmeye zorlayan faktörlerden birincisi budur.

Son süreçte yaşanan bir dizi örnek bize şu gerçeği açık bir biçimde göstermiştir. Türk-İş'in aldığı tüm eylem kararları, gerçekte tek bir amaca, işçileri oyalamaya, tereddüte düşürmeye ve en sonunda da ehven-i şerre rıza gösterir hale getirmeye dönüktür. Bugün Türk-İş tarafından alınmış bulunan eylem kararlarının arkasında da, başka bir şey değil, bu türden yeni bir ihanet girişimi vardır. Türk-İş bürokratları daha bugünden makul bir ücret zammı önerildiğinde anlaşmaya hazır olduklarını belirtmektedirler. İşçi sınıfı 5 Nisandan bugüne çok şiddetli ve kapsamlı bir saldırıyla yüz yüze kaldı. Gerçek ücretleri yarı yarıya azaldı. Bir milyonu aşkın işçi işten atıldı. Sendikasılaştırma, taşeronlaştırma yaygınlaştırıldı. Tüm bu gerçekler ışığında bakıldığında Türk-İş'in az çok tutarlı bir ekonomik mücadele yürütme niyetinde bile olmadığını daha anlaşılır hale gelir. Onların gerçek ve tek amacı enflasyonun % 150'lere vurduğu bir dönemin ardından işçileri en fazlasından % 10-15'lik bir ücret artışına rıza gösterir bir hale getirmektir. Oynanan oyunun adı bir kez daha ihanettir ve bir kez daha aynı senaryo üzerinden aynı figüranlar sahneye sürülmektedir. Sermaye % 4.5 zam önerecek, Türk-İş bu öneriye "uzlaşmaz", "hırçın" bir görünümle karşı çıkacak, sosyal demokrasi "tamam bugün yüksek ücret istemek vatana ihanettir, ama işçileri bu kadar ezmemek olmaz" diyerek arabulucu rolüyle sahneye çıkacak, sonuçta bu yoldan işçilerin küçük kırıntılara razı olması sağlanmaya çalışılacaktır.

Türk-İş bürokrasisini "eylem kararı" almaya iten bir başka önemli neden daha var. Sendikalar yeni bir seçim dönemine hazırlanıyorlar. Türk-İş bürokrasisi işte bu nedenle de, daha "kararlı" ve "mücadeleci" gözükmeye çabalyor. Amaçlanan son derece açıktır. Türk-İş bürokrasisi yeni eylem kararlarıyla iki şeyi bir arada başarmaya çalışıyor. Bu yolla hem eylemden yana görünüm vermeyi amaçlıyor, hem de işçilerdeki mücadele eğilimini törpülemeye çalışıyor. Sık sık eylemden söz edilmeye başlandığı, 20 Eylül gibi yakın bir tarihte eylemlerin başlayacağını ifade edildiği bir dönemde sendikaların eyleme dönük hiçbir hazırlık içinde olmaması, bizzat Türk-İş bürokrasisinin sınıfa hazırladığı bu çok yönlü tuzak ile ilgilidir. Böylece eylemlerin daha ilk adımda yenilmesi sağlanacak, bunun ardından

Türk-İş bürokrasisi "Biz eylemden yanayız; ama işçilerin pek çoğu yeterince hazırlıklı ve istekli değil." diyebilecektir. Türk-İş bürokrasisinin yeni eylem kararlarıyla ulaşmak istediği amaç budur.

Sermaye düzeni, Türk-İş'in yeni eylem kararlarıyla neyi amaçladığını çok iyi bilmektedir. Bu nedenle sözüm ona sert demeçler veren, sözde önemli eylem kararları alan Türk-İş bürokrasisine büyük bir hoşgörü ile yaklaşmaktadır. Dahası, bu dolaysız biçimde sermayenin destek verdiği bir politikadır. Zira, sermaye sınıfı, geniş işçi ve emekçi yığınlarında önemli patlama dinamiklerinin birikmekte olduğunu farkındadır. Bu dinamiklerin aniden ve denetlenemez bir biçimde dışa vurmasını önlemek, bunları törpülemek, işçi ve emekçileri tümüyle umutsuz ve atomize bir hale getirmek sermaye diktatörlüğünün bugünkü politikasıdır. Sermaye iktidarı sendika bürokrasisinin denetimindeki bu sözde eylemlilikle hem biriken buharın bir bölümünü dışarıya vermeyi hem de işçi sınıfını yeni bir yenilgi ile demoralize etmeyi hesaplamaktadır.

Ne var ki, tüm bunlar sermayenin ve onun sadık uşağı sendika bürokratlarının hesaplarıdır. Olayların gerçek yaşamda nasıl gelişeceğini, en başta, kömünistlerin, devrimcilerin ve öncü işçilerin bu ihanet barikatını aşmak için göstereceği müdahale gücü belirleyecektir. Bugün sendika bürokrasisinin ve onun dolayısıyla sermayenin sınıf üzerinde büyük ölçüde denetimleri söz konusu olsa da, içinde bulunduğumuz süreç beklenmedik pek çok "sürpriz"e de gebe dir. Bugünün koşullarında, herhangi bir yerel patlama, herhangi bir militan işçi eylemliliği, düzen kurumlarının sınıf üzerindeki fiili denetiminin parçalanmasında belirleyici olabilecektir. Sermaye düzeni hazırlıklarını bu gerçeği gözetenerek de yapıyor. Politikasını, grev ertelemeleriyle ve terörle pekiştiriyor. Tarım-İş'in ardından, Şeker-İş'de örgütlü işçilerin grevlerinin ertelenmesi, çeşitli mevzi eylemlerin birleşik bir mücadeleye dönüşmesini engellemek için en son Retrans örneğinde olduğu gibi fiziki terörü devreye sokması, sermaye düzeninin ne tür gelişmelerden korktuğunu da açığa çıkartmaktadır. Sermaye düzeni çok sağlam görünen denetiminin aslında pamuk ipliğine bağlı olduğunu görmekte, bu pamuk ipliğinin kopması için çeşitli militan, kitlesele, yerel işçi direnişlerinin yeterli olacağını sezinkenmektedir.

Öyleyse yapılması gereken şey, yüklenilmesi gereken halka bellidir. Eylemleri sokağa taşımak, onlara yasa dışı ve militan bir karakter kazandırmak için azami bir çaba sarfetmek, en uygun alanlarda militan ve kitlesele bölgesel işçi direnişlerini örgütlemek için büyük bir enerjile seferber olmak... Önümüzdeki eylem süreci bu doğrultuda ne denli etkili bir tarzda kullanılabilirse, düzenin ve onun kapı kulu sendika bürokratlarının bütün hesapları boşa çıkarılacak, o ince pamuk ipliği de parçalanıp atılmış olacaktır.

5-8 Ağustos'tan Sonra 20-25 Eylül Süreci İHANETE GEÇİT VERME!

Grev yasağı ne anlama geliyor?

Burjuvazinin grev yasağı ve ertelemesiyle ilgili yasaların düzenlenmesinde belirli bir meşruiyet kaygısı güttüğü açıktır. "Halk"ın, "sağlık" ve "güvenlik"le iğdiş edilmesiyle sağlanmaya çalışılan bu meşruiyetten burjuvazinin beklediği tek yarar vardır: İşçilerin zihnini karıştırmak, zihni zaten karışık olan küçük burjuvaziye de olabildiğince tarafsızlaştırmak, hatta mümkünse yanına çekmek.

Bu nedenle, grev yasağı ve ertelemeleri, yasada kullanılan tabirlerin içeriğiyle tamamen ilgisiz biçimde ve yerlerde uygulanmıştır. Duruma göre, ya bir grev dalgasının en can alıcı halkasından kırılması, ya da açık ve doğrudan bir saldırının aracı olarak gündeme getirilebilir. Açık saldırının en yakın örneği Hava-İş grevidir. Sendika başkanının apar topar tutuklanması da dahil olmak üzere, daha pek çok araç ve yöntemle birlikte uygulanan grev yasağının hedefi, özde sendika, ama genelde ve asıl olarak işçi sınıfının tamamıdır. Zor araçları devreye sokularak da olsa, bu ilk sözleşmede sıfır zammın geçirilebilmesi, burjuvazi için ileriye ve genele yönelttik bir kazanç olacaktır. Ardından gelecek olan tüm KİT sözleşmeleri için de temel teşkil edecektir.

İşçi sınıfı, Hava-İş şahsında yöneltilen bu saldırıyı, birleşik bir eylemle göğüsleyemedi. Hava-İş'i yalnız bıraktı. Kavgayı burjuvazi kazandı. Ama kaybeden yalnızca HAVAŞ işçileri değil, işçi sınıfının tamamı oldu. Şimdi burjuva hükümet, aynı zam teklifiyle tüm KİT işçilerinin karşısındadır. Yarın tüm kapitalistler kendi işletmelerinde aynı dayatmaya gideceklerdir. Hükümet sadece dayatmaya çalıştığı sınıfa yakın zam oranıyla değil, ama grev ertelemeleriyle de HAVAŞ yenilgisini baz almaktadır. Kimi ertelemelerin Kürdistan'da uygulanması türünden "özel" hedefler dışında, ama, grev dalgasının gücünü kırma. Hareketi denetiminde tutabilmesi için, Türk-İş'e bir başka cepheden yardım ve destek sunmaktır.

5 ve 8 Ağustos eylemleri işçi ve emekçi kitellerindeki huzursuzluğu eritmeye ve bastırmaya yeterli olmadı. Bir durgunluk dönemi yaşanıyor olmasına rağmen içten içe kaynayan, eyleme geçmek isteyen bir potansiyel var. Sermaye, Türk-İş aracılığı ile, kendi denetiminde bu potansiyelin içeriğini boşaltmayı hedefliyor. Kendi denetimi dışında gelişebilecek herhangi bir patlamanın yaratacağı tehlikeleri göze almaktansa, bu eylemlilik sürecini tercih ediyor.

Sermaye iktidarı, IMF'den aldığı emirler doğrultusunda kamu harcamalarını daha da sınırlandırma yoluna girmiştir. Bu, her şeyden önce işçi ve emekçilerin ücret ve yaşam koşullarının daha da kötüleşmesi demektir. Sermaye hükümeti işçilere önerdiği % 4.5 zamlı, düşük ücret politikasını uygulamakta nedensel kararlı olduğunu göstermiştir. İşte sermayenin koalisyon hükümeti eliyle başlattığı bu saldırılar da işçi sınıfındaki huzursuzluğu artıran bir faktördür. Türk-İş'i bir eyleme geçmeye zorlayan temel etmenlerden biri tabanından gelen bu basıncıdır.

Türk-İş'in yapmak istediği de, bu basıncın devrimci bir kanalla buluşabilmesinin önüne geçmek ve kendi denetiminde kalmasını sağlamaktır. Artık sadece bir iç boşaltma eylemi değil, bununla beraber sınıfın burjuva politikalarla politizasyonu sağlanmaya çalışılıyor. Türk-İş şahsında düzen politikaları sınıfa taşınıyor. Türk-İş bu politikalar etrafında sınıfı harekete geçirmeye çalışıyor.

Türk-İş Başkanlar Ku-

rulunun 18 Eylül'de yaptığı olağanüstü toplantıda çıkan eylem takvimi de tam bu doğrultuda. Ankara Tandoğan'da 20 Eylül'de yapılan yürüyüş ve miting sadece Türk Metal ve Yol-İş sendikaları üzerinden planlandı. Faşist sendika bürokratlarının yönetiminde olduğu bu sendikalar bu yürüyüş ve mitingi bir milliyetçi-şoven gösteriye dönüştürmek istediler. Öyle ki bu sendikaların yürüyüş için işçi getirecekleri illerdeki yoğunlaşma bile ilginç. İstanbul'dan getirilecek işçi sayısına özel bir kısıtlama getirilirken, Konya gibi tesicilli faşist şube başkanlarının olduğu illerden getirilecek işçi sayısında hiçbir kısıtlama yoktu. Yani mitingde şoven propagandayı tehlikeye sokabilecek işçi potansiyelini barındıran İstanbul gibi iller sınırlandırıldı. Türk bayrakları ve öne çıkardıkları "Tam Bağımsız Türkiye, Kahrolsun IMF" sloganı ile kitlenin öfkelerini sermaye dışı hedeflere çekmeye çalıştılar. Açıkçası mitingi sınıfın sorunlarına müdahale ve bir hak alma mücadelesi olmaktan çıkartıp düzenin şovenizm propagandası aracı haline getirmeye çalıştılar.

Tam da bu şoven propaganda üzerinden düzenin sınıfa yönelttiği saldırıları örtülemeyi amaçlıyorlar. Özelleştirmeden, Kürt sorununa düşük ücret politikasından işsizliğe kadar tüm bu saldırıları, sınıfın "fedakarlığı" derekesine indirmeyi ve tepkileri sermaye devletine dışsal olgulara yöneltmeyi hedefliyorlar. Örneğin, özelleştirmelere karşı oluşan tepkileri bir grup yabancı sermayedara yönelten "milliyetçi özelleştirme" programları ya da kardeş Kürt halkına karşı yürütülen kirli savaşın bölünmez bütünlük

nelik birkaç genel açıklama ile yetiniyorlar. Sınıfın ortak eylemliliği için yakalanmış bu fırsatı uzaktan seyretmeyi ve sonucuna göre hedef saptamayı amaçlıyorlar. Bu eylemliliğin sermayenin politikalarına bir yanıt olabilmesi için çalışmak bir yana, salt bir dayanışma için bile somut kararlar alamıyorlar. Kamu emekçilerinin tabanında yaşanan huzursuzlukları bu yönde kanalize etmek bir yana Tüm Haber-Sen'in kapatılması gibi birincil dereceden kendisini hedefleyen saldırılar da bile uzlaşmacı tavrını sürdürmeye ve haber emekçilerini yalnız bırakmaya devam ediyorlar.

20 Eylül ve politik gruplar

5-8 Ağustos eylemlerine olabildiğince uzak duran ve eylemlerin sonuçları üzerinden bir kez daha sınıfa

demagojisi ile örtülmesi tam da bu doğrultuda anlam kazanıyor.

Tüm bunların yanı sıra; sermaye daha ikinci planda kalan başka hesaplarını da bu eylem sürecine denk getirdi. Koalisyon hükümetinin CHP tarafından bozulmasının 20 Eylül güne denk gelmesi ilginç bir rastlantıydı. Hele bu rastlantıya, Bayram Mer'al'in aynı gece CHP'yi ve Baykal'ı olumlayan bir açıklama yapması da eklenince durum biraz daha anlaşılır bir hâl aldı. Sermaye birpaçavra haline gelmiş olan CHP'yi yeni manevralarla cilalamak istiyor. Paçavraya dönen sosyal demokrasinin "onurunu" Baykal ve Türk-İş'in vereceği destek üzerinden kurtarmayı hedefliyor. İşçi ve emekçi kitleleri tekrar CHP üzerinden düzene bağlamanın olanakları yaratılmaya çalışılıyor.

Eylemlilik Sürecinde KÇSKK

KÇSKK bürokratları, 5 ve 8 Ağustos'ta olduğu gibi yine sesiz ve geçiştirici bir tavır içerisinde. Sınıfın tüm kesimlerinin dayanışmasının ve ortak eylemliliği ihtiyacının en yakıcı olduğu bu dönemde bu eylemlere yö-

güvensizliklerini pekiştiren devrimci hareket, 20 Eylül'den de aynı umutsuz ruh hali ile uzak duruyor. Zaten büyük ölçüde sendikalizmle sınırlı olan sınıf eğilimleri Türk-İş'in son dönem politikaları üzerinden dibe vuruyor. Türk-İş'in gerici önderliği altında üst üste gelişen bu eylemlilik süreçlerini anlamlandıramadıkları ölçüde uzak durmayı ve beklemeyi tercih ediyorlar.

Burada özel bir farklılık sergileyen ve hain yüzlerini bir kez daha sergileyen Aydınlık çevresini ele almak gerekiyor. İP/Aydınlık çevresi bu eylemlilik sürecinde tarihsel rolünü oynamakta hiç zorlanmıyor. Gazetelerinde "İşçilerin hedefi IMF'ci Çiller" başlığını ön plana çıkararak sorunu IMF ve Çiller'le sınırlayan, "Tam Bağımsız Türkiye" demagojisi ile sadece Çiller hükümetine karşı mücadele çağrısı yapan bu hainler, Türk-İş'in taşeronluğuna soyunuyorlar.

20 Eylül ve Devrimci Önderlik Boşluğu

Eylemler her ne kadar gerici bir önderlik ve politik hat doğrultusunda gelişse de, tersinden sınıf hareketinin

bize sunduğu büyük potansiyelleri görme açısından önemlidir. 5-8 Ağustos'ta, Ankara'yı dolduran 150 bini aşkın işçi-emekçinin ve 20 Eylül'den itibaren greve çıkacak 300 binin üzerinde kamu işçisinin varlığı bile bu olanakları ortaya koyar.

Sınıf kitleleri yaşadıkları yoğun sömürü koşullarında biriken öfkelerini atacak bir kanal arıyorlar. Eylemlere ve politikaya uzak değiller. Buradaki temel sorun bu potansiyeli yönlendirecek olan devrimci önderlik alanında yaşanan boşluktur.

Elbette ki bu sorunun gerçek muhatabı biz komünistleriz. Sınıfın düzen politikaları ile politizasyonu çabalarına karşı aktif politikalar üretmek ve saldırıya karşı saldırı ile yanıt vermek yakıcı görevi ile yüz yüzeyiz. Şovenist propagandanın ve "iş"- "ekmek" le sınırlı ufkun karşısında sınıfın siyasal taleplerini yükseltmek ve devrimci politik müdahale boşluğunu doldurmak zorundayız. Sendika bürokrasisinin iyiden iyiye soyduğu yeni görevlerine karşı yaygın bir teşhir faaliyeti yürütmek ve bu hainlere karşı aktif bir mücadele yürütmek özel bir önem taşıyor.

İşçiler-emekçiler,

Eylemlerin taleplerini % 30-40'lık komik zamlara ve ufkunu "iş" ve "ekmeğe" bağlayan bu reformcu-uzlaşmacı bakışa izin vermeyelim. Sermayenin kırıntılarını değil, sınıfın siyasal taleplerini ve bu talepler doğrultusunda çıkarlarını hedefleyelim.

Sermayenin tüm bu hesaplarını yerle bir etmek ve ihanete geçit vermemek için ileri çıkmalıyız. Onların sahnelemek istedikleri bu sahte gösteriyi gerçek bir grev dalgasına dönüştürerek oyunlarını bozalım. Bunun için Türk-İş bürokratlarının kurdurttuğu göstermelik grev komitelerine değil, her işyerinde kendi aramızda oluşturacağımız gerçek grev komitelerine dayanalım. Grevlerimizi kendi ellerimizle sınırlamaya ve etkisizleştirmeye çabalayan bu hainlere izin vermeyelim. Birleşik-militan bir politik mücadele hattını birlikte örelim. Sadece "iş" ve "ekmeği" değil iktidarı hedefleyelim. Proletaryanın devrimci diktatörlüğünün inşası ve kapitalist sistemin imhası için komünistlerle birleşerek mücadeleyi yükseltelim.

**Birleşik-Politik-Militan
Bir Genel Grev İçin İleri!
Yaşasın Devrim
ve Sosyalizm!**

KİT'lerde Grev Tarım-İş'le Başladı

TİS süreci anlaşmazlıkla sonuçlanan tarım işletmelerinde grev başladı. 8 Eylül'de Tarım-İş sendikasında örgülü olan Ege Tarımsal Araştırma Müdürlüğünde 160, Zirai Karantina Müdürlüğünde 10, Milletlerarası Zeytincilik Araştırma Enstitüsü'nde ve Tarım İl Müdürlüğünde 70'er işçi olmak üzere yaklaşık 300 işçi greve çıktı. İşyerlerinde dönüşümlü olarak 2 gözcü kalıyor. Düzen işçilerin sosyal haklarını gasp ederek %100'ün üzerindeki enflasyon koşullarında sıfır sözleşmeyi dayatırken, sendika bunun karşısında %40 gibi düşük bir zam istemektedir. İşçilere bunun dışında seçene bırakılmamaktadır. Gelinin aşamada sendikanın istemlerini kendi istemleri olarak ifade eden işçiler -diğer sendikaların greve başlamamasından hareketle- "grevin bir an önce bitmesi" söylemini gündeme ge-

tirmişlerdir. Sendika bürokrasisinin amacı grev silahını etkisizleştirip işçiyi düzen karşısında çözümsüz bırakmaktır. Tam da burada komünistlere düşen görev işçilere sendika bürokrasisinin ne yapmak istediğini anlatmak, çözümün komünistlerle ve diğer sınıf kardeşleriyle el ele verip, grevi etkin bir silaha dönüştürmekten geçtiğini göstermektir. Düzen bir taraftan işçilere sıfır sözleşmeyi dayatırken, diğer taraftan da işlevsizleştirdiği grevleri, özelleştirmenin gündemde olduğu Petkim, Sümerbank, Tekel vb. işletmelerde çalışan işçilere referans olarak göstermeyi amaçlamaktadır. Bu aşamada proletaryanın sınıf dayanışmasını yükseltmekten başka alternatif yoktur.

Yaşasın Sınıf Dayanışması!

Kızıl Bayrak/İzmir

İzmir'de 20 Eylül eylemi

Tarım-İş grevinin ardından Yol-İş sendikasına üye işçiler de greve başladı. 20 Eylül günü Türkiye genelinde greve çıkan işçiler, İzmir'de Bornova'daki Karayolları Bölge Müdürlüğü'nün önünde saat 09:30'da birikmeye başladı. TEK'te çalışan Tes-İş işçileri, Aliağa'dan Petrol-İş işçileri ve Petkim işçileri, Tümtis üyesi işçiler, Ener-Sen işçileri, Genel Maden-İş'te örgütlü MTA işçileri, Tarım-İş işçileri kamu çalışanlarının katılımlarıyla 2000 civarında bir kitleselliğe ulaştı. "İşçiler Elele, Genel Grev!", "İşçiyiz, Haklıyız, Kazanacağız!", "Yaşasın İşçilerin Birliği!", "Kahrolsun Sermaye Partileri!" sloganları kitle tarafından atılırken, "Kahrolsun IMF, Bağımsız Türkiye!", "Hükümet İstifa, Tansu Amerika'ya!" sloganları sendika bürokratları tarafından atıldı. Sendika bürokratları yaptıkları konuşmalarda, hükümet tarafından ciddiye alınmak istediklerini ve ekonomik taleplerini dile getirdi. Saat 11:00'de grev pankartının asılmasıyla birlikte grev başladı ve kitle dağıldı.

Kızıl Bayrak/İzmir

20-25 Eylül Arasında Greve Çıkacak İşletmeler

20 Eylül

Öncesi: TİGEM 22.600 işçi, ETİBANK 7.509 işçi, Ankara Sigorta 146 işçi

20 Eylül: Vakıflar Genel müdürlüğü 53 işçi, T. Kömür İşletmeleri 21.536 işçi, ETİBANK 5.656 işçi, T. Demir Çelik İşletmeleri 1.636 işçi, Karadeniz Bakır 1.293 işçi, KÜMAŞ 370 işçi, T. Taşkömürü Kurumu 34.100, MTA 7.000 işçi, Şeker Fab. 32.500, Türk Tarih Kurumu 217 işçi, Makina Kimya 7.075, Zirai Donanım Kurumu 3.000 işçi, Karayolları Genel Müdürlüğü 28.962 işçi, Denizcilik İşletmeleri 700 işçi

21 Eylül: Yol-İş'e bağlı 7.867 işçi, Devlet Hava Limanları ve Bynadırlık Bakanlığına bağlı işyerleri

24 Eylül: ÇİTOSAN 3.285 işçi, TURBAN 1.433 işçi, Yurt-Kur 1.026 işçi

25 Eylül: MKE'de 757 işçi, Afyon Alkoloid 25 işçi, PETLAS 869 işçi, SEKA 7.000 işçi, DMO'da 141 işçi

2 Ekim: Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü 53.269 işçi

3 Ekim: Bolu SEKA 254 işçi

Çukobirlik'te Toplu Sözleşme Görüşmeleri Tıkandı Birleşik-militan Bir Çıkış İçin İleri!

Ülkenin birçok bölgesinde gerek kamu, gerekse özel işletmelerde devam eden toplu sözleşme görüşmelerinin büyük bir bölümünün anlaşmazlıkla sonuçlanması, emek cephesinde yoğun tepkilere neden oluyor. Bunun sonucu olarak işçilerde mücadele isteği dalga dalga büyüyor.

Çukobirlik Genel Müdürlüğü'ne bağlı entegre tesislerde çalışan yaklaşık 6 bin işçinin TİS görüşmelerinin tıkanması bu işçilerde grev isteğini genel bir eğilim haline getirdi.

Son süreçte işçi sınıfı cephesinde yaşanan saldırılar beraberinde hak gasplarını da getiriyor. Bununla da bitmiyor sıfır sözleşmeler dayatılmak isteniyor. İşçiler önce hain sendika bürokratları eliyle oyalanmaya, ardından da teslimiyete razı edilmeye çalışılıyor. Bu başarıldığında ise yenilgi kaçınılmaz oluyor.

Birçok üretim alanında yaşanan grev ve direnişlerin kırılması ve ardından gelen yenilgilerin arkasında sendikal ihanet ve reformist, liberal güçlerin sınıfın önüne koyduğu bozucu sendikalist mücadele anlayışı yatmaktadır. İşçi sınıfı bu cendereyi aşmak zorundadır. "Kurtuluş Yok Tek Başına, Ya Hep Beraber Ya Hiç Birimiz!" şiarıyla sermayeye karşı güçlerini birleştirip, kavga alanlarına çıkmalıdır.

Çukobirlik entegre tesislerinde işçiler, her ne kadar üç ayrı sendika tabanına bölünmüş gibi gözüküyorlarsa da, yaklaşık 6 bin işçiyi

kapsayan iç içe geçmiş bir kuvvettirler. Ayrıca üç entegre tesis olan tekstil, dokuma, yağ işçilerinin ve Tez-Koop'a bağlı büro çalışanlarının TİS sürecinin aynı tarihlere denk gelmesi toplu hareket etme olanaklarını çoğaltmaktadır. Birleşik bir çıkışın koşullarını yaratmaktadır.

Çukobirlik işvereni, geçmişte kazanılmış haklara dönük saldırıların tabanda yarattığı tepkileri saptırmak ve işçileri sendikal örgütlülüklerine karşı soğutmak için türlü oyunlar denemektedir. Bir gecede hazırlattığı bir bildiri ile işçilerin karşısına "papaz" rolüyle çıkan işverene işçilerin yanıtı net oldu.

İşçiler 18-19 Eylül tarihlerinde vardiya değişimi sırasında alanlara çıkıp binlerce sınıf kardeşleriyle birlikte dağıtılan bildiriye yakarak tepkilerini gösterdiler. Bazı provokatif kışkırtma girişimlerinin önünü ise "Yuh" seslerini yükselterek kestiler.

Çukobirlik işçilerinin bu ilk tepkileri, TİS döneminin devam ettiği bu süreçte ileriye dönük daha militan ve gözü pek bir çıkışın ilk sinyallerini veriyor. Üretimden gelen gücüyle Çukobirlik işçisi ülke genelinde 3. sıradadır ve tayin edici bir yere sahiptir. Tam da bu nedenle bugün Çukobirlik işçisi militan-birleşik bir çıkışı gerçekleştirdiği koşullarda işçi sınıfı hareketini ivmelendirmekle kalmayacak, sermayeyi kökünden sarsacak bir kavganın ilk kıvılcımı olmayı da başarabilecektir.

Kızıl Bayrak / Adana

GEBZE SENDİKALAR BİRLİĞİ'NİN DAYANIŞMA ZİYARETLERİ ÜZERİNE:

Birleşik Mücadele İçin Sınıf Dayanışmasına!

Gebze'de en eskisi 6.5 ay önce başlamış ve halihazırda sürmekte olan birkaç direniş var. Birçok işletme ise gelişmesi muhtemel saldırılar nedeniyle direniş için kapıda bekliyor. Süren direnişlerdeki moral ve maddi kazanımların gelişimine göre yeni saldırıların şiddeti de belirleniyor. Direnişlerdeki gerileme, başka işletmelerdeki patronların daha cüretlice saldırmasına, atılımlar ve sıçramalar ise sermayenin genel olarak gerilemesine neden oluyor.

Gebze'de politik gündemi aylardır bu direnişler oluşturuyor. İşçiler direnişlerini ileriye sıçratmak için attıkları her adımda sermayenin azgın terörü ile karşılaşıyorlar. Önce Polisan, ardından İpragaz işçilerinin başlattıkları direnişler aynı işkolunda ve aynı sendikal çatı altında olmalarına rağmen ortak hareket etmek, kapitalist saldırıya karşı güçlerini birleştirmek konusunda bir ilerleme kaydedemedi. Her iki direniş de birçok başka olumsuzluğun yanı sıra, sermayenin kolluk güçlerinin saldırılarını tek başlarına karşılamak zorunda kaldı. Doğal olarak bu direnişler kendi arklarından patlayan ve halen süren Inchcape Retrans ve Asmaş işçilerinin direnişlerine düzlenmiş bir yol, izlenecek bir hat bırakamadılar. Bugün artık Gebze'de aktif sınıf dayanışmasının muhatabı dört ayrı direniş var. Bu dört direniş arasında bir koordinasyonu ve sermayenin korkulu rüyası haline gelen ortak eylemlilik hattını oluşturmak için olanaklar çoğaldığı gibi, karmaşık bir süreçten de geçmek gerekiyor. Diğer yandan bu, sermaye güçlerinin saldırıyı yükseltmek ve en kısa yoldan sonuca ulaşmak konusundaki azmini biliyor. Bugün İpragaz ve Polisan'a göre daha canlı ve aktif görünen Asmaş ve Retrans'a dönük saldırıların yoğunlaşmasının temel nedeni budur. Sermaye bu iki direnişi söndürmek, hiç değilse eylemsizlik batağına iterek Gebze'de oluşan duyarlılığı yok etmek (sonra da direnişlerin adım adım çürümelerini sağlamak) için çaba harcıyor.

Böyle bir süreçten geçildiği, direnişlere saldırıların arttığı bir dönemde Gebze Sendikalar Birliği tabandan yükselen dayanışma ihtiyacına kayıtsız kalamadı. Ard arda toplantılar düzenlendi, eylem biçimleri tartışıldı, "sermayeye kan kusturulacağı" konusunda hamasi nutuklar atıldı. Örgütlü olunan işyerlerindeki işçileri sokağa, eyleme dökerek hayatın felce uğratılacağı tehditleri savruldu. Eli ayağı tutuşmuş şekilde hareket eden sendika bürokratları hayatın dayattığı dayanışma ihtiyacını örgütleyip görünmek için ellerinden geleni yaptılar. İşçilere "Bakın, biz sizin için elimizden gelen herşeyi yapıyoruz. Bize güvenin" imajı verilmeye çalışıldı.

İlk eylem yapıldı. Sonuç karşısında sendika bürokratları organizasyonu tam gerçekleştiremediklerini utangaç bir şekilde ifade ederek, bu açıklamanın arkasına saklandılar. Eylem, politik bir içerikle tartışılmış, planlamalara bu yönüyle anlam yüklenmişti. Fakat bırakın politik başarıyı, G. Sendikalar Birliği kararlaştırılan eylem saatinde var olan kitleyi dahi birleştirip hareket ettiremedi. Oysa ve daha da önemlisi bu kitle sınıfı dayanışmasına yeni kazanılmış işçilerden değil, doğal olarak zaten bu tür eylemlere hep sahip çıkan güçlerden oluşuyordu.

Eylem için kararlaştırılan saatten önce ve sonra direniş ziyaretleri tertiplendi. İlk ziyaret İP/Doğu Perinçek tarafından yapıldı. Bu bile nasıl bir politik atmosfer yaratılmak istendiğini

açık olarak ortaya koyuyor. İkinci ziyaret ise Polisan direnişçi işçileriyle birlikte gelen Petlas işçileri ve Petrol-İş'e üye fabrikalardan temsilciler ve Gebze Sendikalar Birliği'ni oluşturan Gebze Petrol-İş, Kristal-İş, Özçelik-İş, Birleşik Metal, Genel-İş, Kartal Petrol-İş, Eğitim-Sen sendikalarının yanı sıra SİP, Teklas işçileri ile DYO ve Marshall'dan birer işyeri temsilcisi ve Pimaş'tan işçilerin katılımıyla gerçekleşti. Ne var ki daha önce ilan edilen yürüyüş gerçekleştirilmedi. 15-20 dakikalık bir Retrans ziyareti ile yetinildi. Ziyaret heyecanlı bir havada, ama beklenenden daha düşük bir katılımı yapıldı. Bunun öncelikli nedeni, Sendikalar Birliği'nin eylemin içeriğini boşaltıp pasif bir çizgiye çekmek ve katılımı düşürerek kitlesel bir eylemi engellemek için gösterdiği çabaydı.

Eylemler hazırlanırken Gebze Petrol-İş, girişimdeki tüm oluşumlardan daha radikal bir tavır takınmıştı. Komünistlerin bu yönde yürüttükleri faaliyetin de basıncıyla sınıf dayanışmasını örgütlemek konusunda adım atacak gibi görünüyorlardı. Ama sınıf adına hareket eden, ancak, işçilerin değil, sınıf düşmanımız burjuvazinin penceresinden bakan sendika ağalarının başarılı ve sonuç alıcı bir eylemi örgütlemekten uzak kalacakları önden görülebiliyordu. Korkaklıkları ve siniklikleri yüzünden kolluk güçlerinin saldırılarından korkarak katılımı sınırlandırmak, reformist ve icazetçi bakışları yüzünden de eylemlerin içeriğini boşaltmak zorundadırlar. Her fırsatta direnişlere saldırıp dağıtmaktan başka bir "iş" yapmayan jandarma ve polisi kendi işini yapmaya davet eden, işçilerin sermayenin çıkarlarını koruyan kolluk güçleriyle bir hesabı olmadığını söyleyenlerden, başka ne beklenebilir?

***

ASMAŞ DİRENIŞİNE SALDIRI

ASMAŞ işçileri sermaye devletinin azgın terörüne rağmen mücadelelerini sürdürüyorlar. Sermaye, Gebze ve civarında sürmekte olan direnişler karşısındaki acizliğini sivil faşist saldırılar ve devlet terörü ile kapatmaya çalışıyor. 16 Eylül günü Retrans direnişine yönelen devlet terörü bir gün sonra ASMAŞ'a da yöneldi.

ASMAŞ direnişçileri, 16 Eylül'de fabrikaya servis giriş çıkışlarını engellemek için aileleri ile birlikte yolu kesmişlerdi. Polis direnişçi işçileri ve ailelerini ablukaya alarak servislerin fabrikaya girmesini sağlayabildi. Bunun üzerine, ASMAŞ işçileri mücadelelerinde kararlı olduklarını, servis girişlerini engellemeye devam edeceklerini ve direniş yerine çadırlarını kuracaklarını açıkladılar.

17 Eylül günü yine yolu kapatan ve fabrikaya işçi getiren servislerin girişini engelleyen direnişçiler bu kez sermaye devletinin azgın terörü ile karşılaştılar. 22 direnişçi polis tarafından gözaltına alındı. Eylem polisin saldırısı ile kırılabilir. Gözaltına alınan işçiler aynı gün savcılık tarafından serbest bırakıldılar.

Direnişlerinin ilk gününden bu yana kararlı bir şekilde fabrika önünde bekleyen ASMAŞ işçileri sermayenin saldırıları karşısında mücadelelerini yükseltiyorlar. Direnişçi işçiler, sınıf dayanışmasının yakıcı ihtiyacını hissediyor ve bunun örgütlenmesi için çalışıyorlar. Yakın çevrelerinde sürmekte olan diğer direnişlerle koordinasyon kurma ve yardımlaşabilmek için çaba gösteriyorlar. ASMAŞ işçileri bu anlamlı çaba ve çalışmalarını komünistlerin müdahaleleri ile birleştirebildikleri ölçüde başarıya ulaşma şanslarını artıracaklardır.

direniş komitelerinden bağımsız işleyen bu mekanizma, Polisan için, hiçbir iş yapmadan beklemenin yerine, bir şeyler yaparak bekleme sonucunu doğuruyor.

Sendikacıların "dostlar alışverişte görsün eylemleri"nin anlamı ortaya serilemediği sürece bu umutsuzluk hızla yayılabilir de. Ancak, gidişatı aynı hızla tersine çevirmenin yolları vardır. Yeter ki öncü işçiler ortaya çıkan hareketlilikten yararlanabilsinler. Ziyaretlerde çoğu zaman omuzdaşlık etiketleri komünistlerin yönlendirmelerine gözlerini dikebilsinler.

Bu "ziyaretler" öncü işçilere sayısız olanaklar sunuyor.

En temelde, bu ziyaretler militan biçimler altında seyretmeye de sınıfın ileri unsurlarının kolayca bir araya gelebildiği, iletişim kurabildiği platformlardır. Bu, sendikal bürokrasilerin aynı işkolunda dahi örgütlemekten geri durduğu ortak eylem komiteleri ve çeşitli ileri işçi platformları için bir dialog ortamı demektir. Bu ortam hiç gecikmeden kullanılmalı ve direnişlerde öne çıkmış işçiler, sermayeye ve kolluk güçlerine karşı ortak direniş hattını yönetecek ortak bir direniş komitesinin ön adınımlarını atabilmek için bu eylemlerde bir araya gelmelidir. Dayanışma ziyaretlerinde konuşmak, şu veya bu işyeri adına mesajlar vermek, gerekli ama yeterli değildir. Direnişe geçmiş ya da halihazırda üretimde olan işletmelerin işçileri, öncelikle süren direnişleri birleştirmek, ardından da Gebze çapında bir direnişi örgütlemek üzere bir ortak komite yaratmalıdır. Bu ziyaretler, bunun bir aracı haline getirilebilir.

Bu eylemler, doğru zamanda doğru bir inisiyatif konulursa, kolayca reformist bürokrasinin denetiminden çıkabilecek dinamikler içermektedir. Kolluk güçlerine ya da grev kırıcılar karşı konulacak militan ve öncü bir tavır, oradaki kitlenin ruh halinin hızla değişmesine neden olabilir. Militan bir çıkışın olabileceğini somut olarak göstermek açısından bu çok önemlidir. Yenilemez sanılanın geri püskürtüldüğünü, bugüne dek durdurulamayanın durdurulduğunu gören sıradan işçilerde ve en önemlisi de sınıf kardeşlerine güveni artacak olan öncü işçilerde bu açık bir moral kazanım demektir. Bu moral kazanıma, kurulacak ortak direniş komitesinin zeminini döşeyecek bir nitelik kolayca kazandırılabilir.

Direnişlerimizi yükseltecek, kazanıma ulaştıracak olan sınıf kardeşlerimizle örgütleyeceğimiz aktif sınıf dayanışmasıyla kazanacağımız birleşik militan mücadeleden başka bir şey değildir. Bunun için de önce bizim bir adım ileri çıkmaya, kullanabildiğimiz platformlarda sınıfın öncü bir direniş olarak öne atılmaya ihtiyacımız var. Kendimizi kandırmaya gerek yok. Biz ne zaman bunu aktif olarak, önümüzdeki engelleri aşarak, uygulamaya başlarsak, işte o zaman tıkanıklıkları aşarız. Direnişleri bizzat tabandan ortaklaşa örgütleme çabasına girmezsek, her zaman slogan atmakla kalacağız. Ve bu çözüm değil deyip, tekrar başımızı kuma gömeceğiz. Oysa başarı ya da başarısızlık ortak direniş komitesinin kurulabilmesine bağlıdır.

**Öncü İşçiler,
Sınıf Dayanışması Eylemlerine!
Kavgaya, Alanlara, Barikatlara!
Yaşasın Militan Sınıf Dayanışması!
Kurtuluş Yok Tek Başına!
Ya Hep Beraber, Ya Hiç Birimiz!**

Retrans İşçisi Baskılara Direniyor!

çinden geçtiğimiz günlerde Retrans işçisine sermayenin saldırıları daha da yoğunlaştı, daha da pervasızlaştı.

Sermaye, karşısında sınıf bilinciyle hareket eden bir işçi sınıfı bulmadığı sürece saldırı politikalarını rahatça uyguluyor. Fakat işçi sınıfına saldırıların giderek tırmanmasının arkasında esasında, sermayenin işçi sınıfı hareketindeki bir yükselişten duyduğu korku vardır. Bugün sınıf hareketinde ateşleyici bir rol üstlenebilecek, tıkanıklığı aşabilecek potansiyeller taşıyan mevzi direnişlere bu yüzden "ez ve yok et" taktiğiyle yaklaşıyor. Mevzi direnişler halihazırda birbirinden ayrık olsalar da, militan bir mücadele çizgisi izleyerek yayılabileceği ve ileride birleşik-militan bir işçi hareketliliğine dönüşebileceği ihtimali sermayeyi kaygılandırıyor. Bu yüzden azgın terörünü mevzi direnişlere yönlendirmekten geri durmuyor. Dün birçok direnişte/grevde uyguladığı politikayı bugün Retrans'ta, Polisan'da, Asmaş'ta sürdürüyor. Retrans'ta son bir hafta içinde üç jandarma saldırısı yaşandı.

13 Eylül: Gebze Sendikalar Birliği'nin düzenlediği ziyaretlerin ertesi günü sabah saat 5-6 civarında jandarma direnişe saldırdı. Grev çadırlarını yaktı. İşçileri gözaltına aldı. Ardından pazarlık yapmaya, direniş yerinde on işçiden fazla kimsenin kalamayacağını dayatmaya çalıştı. Bunda da başarılı olamadı. İşçilerin cevabı netti: "Ya Hep Beraber Ya Hiç Birimiz!"

16 Eylül: 16 Eylül sabahı saat 06:30'da direniş yerinde bulunan tüm işçileri, destek için orada olan devrimcilerle birlikte gözaltına aldı. Direnişçi işçiler gözaltına alındıktan sonra direniş yeri kolluk güçleri tarafından abluka altına alındı. Giriş-çıkışlarda yapılan aramalarla ve kimlik kontrolü ile alana direnişçi işçilerin girmemesi sağlandı.

Direnişçi işçiler yaptıkları değerlendirmelerin ardından direnişe devam edeceklerini, bunda kararlı olduklarını tekrar haykırdılar. Retrans işçisi 19 Eylül günü sınıf kardeşlerinden ve kitle örgütlerinden aldıkları destekle kaybedilmiş görünen mevziyi tekrar kazanmak ve bunu daha da ileriye taşımak yönünde karar birliğine vardı.

19 Eylül: 19 Eylül sabahı Gebze Sendikalar Birliği, Kocaeli Sendikalar Birliği, Ambar işçileri, Polisan işçileri ve çeşitli siyasi partiler Retrans direnişçileri ile dayanışmak için direniş yerine geldiler. Biz komünistler de Retrans'taydık. Yaklaşık 300 kişinin katıldığı ziyarette direnişçilerin grev çadırlarını birlikte kurduk. Dayanışma ve mücadele sloganlarının sıkça atıldığı eylem sırasında sendika bürokratlarının yaptıkları konuşmalar ilginçti. Direnişin

başlangıcından beri defalarca direnişe saldıran ve terör estiren jandarmayla uzlaşmaya yönelik konuşmalar yaptılar. Bu konuşmaların kendisi bile bu bürokratların sınıfın mücadelesinden ve meşru taleplerinden ne kadar uzak olduklarını gösteriyor. Ayrıca biz komünistlerin orada göstermiş olduğu etkinlikten de rahatsız olan sendika bürokratları ve yeni liberaller çalışmamızı engellemeye kalkıştılar. Öyle ki, üzerinde sınıf dayanışmasını yükselten sloganların yazılı olduğu şapkalarımızın dağıtılmasını bile engellemeye kalktılar. Ancak tüm bu engellemelere rağmen eyleme yaptığımız müdahaleler ve özellikle grev çadırlarının kurulmasında gösterdiğimiz çaba işçiler tarafından oldukça olumlu karşılandı.

Çadırlar kurulduktan sonra Retrans direniş komitesi garip bir şekilde ziyaretçileri direniş yerinden uzaklaştırmaya çalıştı. Özellikle devrimci ve komünistleri direniş yerinden uzaklaştırabilmek için çaba harcadılar. Direniş yerinde kalıp sınıf kardeşlerine destek vermek isteyen Ambar işçilerini bile çeşitli oyunlarla göndermeyi başardılar. Daha sonra orada kalmakta kararlı olan komünistleri de "gecesadece on kişi kalacağız" diyerek direniş yerinden uzaklaştırdılar. Yani 16 Eylül'deki saldırıdan sonra jandarmanın dayattığı on kişilik kotayı fiilen kabul etmiş oldular. Sınıf dayanışmasının ihtiyacının en yakıcı hissedildiği bu dönem sınıf kardeşlerinin ve sınıf devrimcilerinin gücüne güvenmeyip, jandarma ile uzlaşma yolunu seçtiler. Ancak yine istedikleri olmadı. Geri adım attıkları her noktada olduğu gibi yine jandarma saldırısı ve gözaltı ile yüzyüze kaldılar.

Yaşanılan bu süreç bir kez daha gösterdi ki Retrans işçisi mücadelesini yükseltmezse başarı kazanamaz. Direnişlerini sendika bürokratlarının ve onların denetimindeki komitenin ellerine bırakarak gerçek kazanımlara ulaşamaz. Niyetleri ne kadar iyi olursa olsun bu bürokratların liberal ve uzlaşmacı politikaları verilen mücadeleyi sınırlamaktan öteye geçmiyor. Retrans işçisi yüzünü sınıf kardeşlerine dönmelidir. Gücünü yakın çevresinde sürmekte olan diğer direnişlerle birleştirmeli ve kavgasını yükseltmelidir. Taleplerini iş, ekmek ve içi boşaltılmış bir özgürlük istemi ile sınırlamamalı, sermayenin topyekün saldırılarına karşı sınıfının taleplerini haykırmalıdır. Ufkunu düzen sınırları içinde hapsedememeli, proletaryanın iktidarını hedeflemelidir.

Kurtuluş Yok Tek Başına Ya Hep Beraber Ya Hiç Birimiz! Özgürlük Devrimde, Özgürlük Sosyalizmde!

Aras Kargo Grevi Düşmana İnat Sürüyor YASAL CENDEREYİ AŞARAK İLERİ!

15 Haziran'da ekonomik taleplerle greve çıkan Aras Kargo işçilerinin grevi, yeni grev alanında düşmana inat sürüyor. Daha önce Alibeyköy'de başlayan ve devam eden Aras Kargo grevi Ke-merburgaz'a taşınmış bulunmakta. Yeni grev yerine grev pankartı asılması ve çadır kurulması üzerinden işverenin uşakları, taşeron işçiler ve polisin gerçekleştirdiği saldırıda bir çok grevci işçi yaralandı. Grevci işçiler tüm bu saldırıları göğüsleyerek, saldırganlara anladıkları dilden cevap verdiler.

Bugüne kadar grevci işçiler, eski işyerlerinde onları denetlemeye gelen devlet güçlerinin bir kısmı ile fazlaca içli dışlı idi. Kendilerine bunun doğru olmadığını, incitmeye çalışarak hatırlattığımızda, bu diyalogun sorun olmadığını, kendilerinin dostlarını ve düşmanlarını pekala bildikleri yanıtını almıştık. Oysa son saldırının da kanıtı olduğu gibi sorun dostu düşmanı bilmek ya da bilmemek değildir. Sorunu açıkça ortaya koymak gerekiyor. Sorun dosta dostça ve düşmana düşmanca davranmaktır.

Direnişçilerin dosta dostça davrandıkları, direnişi ziyarete gelenlere karşı tavırları ele alındığında gayet rahat görülebilir de, düşmana düşman muamelesi yaptıkları söylenemez.

Kargo işçileri işverene, işverenin paralı adamlarına, taşeron işçilerin ve siyasi polisin saldırılarına rağmen mücadelede ısrar etmekte, ailelerini de seferber ederek taşeron işçilerin çalışmalarını engellemektedirler. Bildirileriyle sektördeki sınıf kardeşlerini aktif desteğe çağırma yönü çabaları vardır. Tüm bunlar elbette anlamlıdır. Fakat gerçek bir sınıf dayanışmasını örnek, ya da buna destek vermek için yeterli değildir.

Grevci işçiler gerçek bir sınıf dayanışmasının örülmesi konusunda oldukça gevşek davranmışlardır. Belirgin ve ısrarlı bir çaba ortaya koyamamışlardır. Elbette ki bunun nedenlerini tek başına grevin kendi dinamiklerinde aramak yanlıştır. TÜMTİS ve Nakliyat-İş arasında sendikal düzlemde süren anlaşmazlık ve rekabetin işçiler arasında bozucu etkisi olmuştur. Bu olumsuz etki Aras Kargo direnişçilerini aynı sektörde çalışan ambarlardaki TÜMTİS sendikasına üye kardeşlerine destek vermektense alıkoymuştur. Diğer sektörlerde süren direnişlerden ise Aras Kargo işçisi ancak genel bilgi düzeyinde haberdardır. Oysa şu anda çalışan işçilere ve taşeron işçilerine yönelik bire bir propaganda gösterilen ısrar, buna harcanan gayret aynı oranda sınıf dayanışması alanında da gösterilebilseydi, durum şimdikinden çok farklı olabilirdi. Kuşkusuz ki, sınıfın genel eylemliliğine yönelik her çaba, tekil bir direnişi geliştirip yaşatmaya yönelik ona eş bir çabaya göre çok daha değerli ve sonuç alıcıdır.

Şu temel gerçeği unutmamak gerekmektedir. Sektördeki diğer sınıf kardeşlerini ve yine tüm direniş ve grevdeki işçileri Aras Kargo direnişine destek eylemleri için harekete geçirmek, onlara çöku ve dinamizm taşımak, tam da grevdeki Aras Kargo işçilerinin politik ve pratik çabalarına, militan eylemliliğine bağlıdır. Aras Kargo işçilerinin direnişlerini militan

bir tarzda sıçratmaları ve politik sınıf tavırları bunun tek yaratıcısı ve garantisi olacaktır. Kargo işçilerinin yiğit, militan mücadele geleneği bunu fazlasıyla olanaklı kılmaktadır.

Yine Aras Kargo direnişi, yasalara ve onun uygulayıcılarına fazlaca bel bağlamıştır. Mevcut son derece kısıtlı ve gerici yasalar önünde dahi olsa direnişin haklılığını göstermenin, bunun propagandasını yapmanın kendi içinde bir anlamı vardır. Ancak mücadelenin tüm meşruiyet zeminini mevcut yasalarla sınırlandırmak, kendini düzenin içine ikinci bir cendereyle hapsedmek demektir. Direnişin karşısında, kendi emek düşmanı hukukunu dahi gerektiğinde çiğneyen bir düşman olduğu da göz önüne alındığında bu çok daha anlaşılır olacaktır.

Direnişçi işçiler bugüne kadar sermaye devletinin türlü "hukuki" ayak oyunlarıyla burjuva hukuk cenderesi altına alınmaya çalışıldı. Yıldırma, sindirme, gücünü bölme çabaları yoğunlaştırıldı. Tam da bu nedenle grevci işçilerin sermaye devletinin yasaları konusunda bilinçleri ve tavırları açık olmalıdır. Gerici-faşist yasalar hiçbir şekilde işçi ve emekçilerin uymaları gereken yasalar değildir. Bu yasalar sınıf düşmanlarının, sermaye devletinin yasalarıdır. İşçi ve emekçileri daha fazla sömürebilmek, kirli-haksız bir savaşı yürütebilmek, zora dayalı iktidarlarını korumak için oluşturulan yasalarlardır.

Gelinen aşamada Aras Kargo direnişinin geleceği, doğrudan doğruya direnişçilerinin neyi göze alıp neyi göze almayacaklarıyla bağlantılıdır. Direniş ya legal cendereye hapsedilip sönecek, ya da militan bir mücadele yükseltilecek bu cendere parçalanacaktır.

İşçi sınıfı ve emekçiler katil devletten hak ve özgürlükler beklemekten kaçınmalı, hak ve özgürlükler için militan bir mücadeleye atılmalıdır. Aras Kargo işçileri beklenti ruh halinden bir an önce kendisini sıyrımalıdır. Bu barbarlık düzeninin yasalarını fiilen ezip geçerek kendi yasalarını mücadeleyle kendileri yazmalıdır.

Aras Kargo direnişçileri, sonuç alıcı bir mücadelenin önünde duran tüm bu sorunları aşabilmenin birçok olanağına sahiptirler. Ancak bu biraz da direnişe önderlik eden devrimci grubun sendikalist dar grupçu perspektiflerini aşma ve kendini geliştirme olanaklarıyla ilintilidir. Aras Kargo'nun direnişçi işçileri "devrimci mücadeleye" kazanılmış ve orada tutulması gereken öncü işçiler olarak görülmeden, buldukları konumda kısıncıklıkla korunmaktan vazgeçilmezse bu direniş, işçi sınıfı tarihinin sayfaları arasında sıradan bir deneyim olarak kalacaktır. Oysa Aras Kargo direnişçileri proletarya ordusunun bir kolu olarak algılanmalı ve ona uygun düşen politik bir öncü müdahale gerçekleştirilmelidir. Bu başarılı, Aras Kargo direnişi militan-uzlaşmaz bir eylem çizgisine sıçratılmalı, bu direnişin işçi sınıfının gerçek birliğinin oluşturulmasına belki mütevazı, ama son derece değerli katkılar sunmasının da yolu açılacaktır.

Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni! Yaşasın İşçilerin Birliği ve Mücadelesi!

İŞÇİ ve EMEKÇİLERİN DAYANIŞMA GEZİSİ YAPILDI

“En yakıcı ihtiyaç sınıfın birliği,
en büyük görev partidir!”

Kızıl Bayrak'ın düzenlediği “İşçi ve Emekçilerin Dayanışma Gezisi” 10 Eylül '95'de gerçekleşti. İşçi sınıfının birliği ve sınıf dayanışmasının yakıcı ihtiyacı duyan yaklaşık 450 işçi, emekçi ve devrimci bu gezide bulundu. Başta sınıf dayanışması olmak üzere, Türkiye işçi sınıfının sorunlarını tartıştı. Gezinin çeşitli politik etkinlikleri boyunca tanışma ve kaynaşma fırsatını buldu.

Coşkulu, politik bir havanın egemen olduğu gezi, kısa bir açılış konuşmasının ardından kollektif bir yemekle başladı. Dayanışmanın güzelliğini simgelemesi bakımından getirilen yemeklerin toplanması ve yere serilen ortak bir sofrada paylaşılması özel bir anlam taşıyordu.

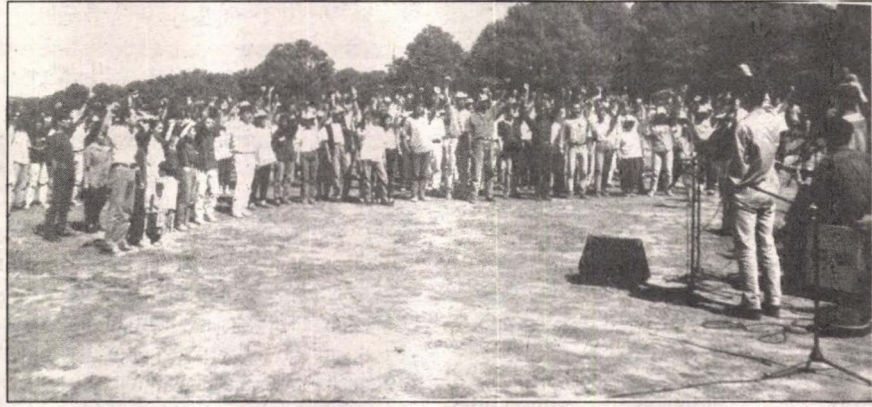
Program, geziye çeşitli fabrika ve direnişlerden gelen mesajların okunmasıyla devam etti. Kısa bir konuşma yapan Özel Tekstil işçi temsilcisi ilgiyle dinlendi. Bir komünist katılımcının düzenin teşhiri, partili mücadelenin önemi, devrim ve sosyalizm propagandası üzerinde yükselen konuşması coşkulu alkış ve sloganlarla selamlandı. Zindanlarda tutsak Ekimci komünistlerin geziye gönderdikleri mesaj ise gür bir tarzda atılan “EKİM, DEVRİM, SOSYALİZM!” şiarıyla kutlandı.

Ardından, gezinin politik amacına hiçbir ücret almayarak ve müzikleriyle katkıda bulunan Kutup Yıldızı programına başladı. Söylenen devrimci marş ve türküler eşliğinde sohbet ve diyaloglarını geliştiren kitle sık sık sloganlarla bütünleşti. Tüm gezi boyunca en fazla atılan sloganlar: “Kurtuluş Yok Tek Başına! Ya Hep Beraber, Ya Hiç Birimiz!”, “Yaşasın Sınıf Dayanışması!”, “İşçilerin Birliği Sermayeyi Yenecek!”, “Yaşasın Devrim! Yaşasın Sosyalizm!”, “Kahrolsun Sermaye Düzeni! Yaşasın Sosyalizm!”, “İşçi Sınıfı Savaşacak, Sosyalizm Kazanacak!” gibi şiarlar oldu.

Kutup Yıldızı'nın uzun programı boyunca beklenenin ve kendisinden istenenin aksine enternasyonal işçi marşlarına yer vermemesi üzüntüyle karşılandı. En sonunda ve gösterilen ısrar sonucunda çalınan Enternasyonal ise coşkulu bir tarzda tek bir ağızdan söylendi.

Ardından Yapı Sanatevi Köşebaşı Tiyatrosu sınıf dayanışmasının önemi ve işçi sınıfının birleşik gücünü çarpıcı bir tarzda kitleye aktaran oyunuyla geziye renk kattı. Forumu başlanmadan önce ikinci bir yemek arası verildi. Yine sofralar birleştirildi, yine hep beraber yenildi.

Forum EKK'lı yaşlı bir işçinin konuşmasıyla başladı. SİP temsilcisinin de söz aldığı forum, çeşitli işletme ve fabrikalardan gelen devrimci ve komünist işçilerin konuşmalarıyla sürdü. Asmaş direnişçileri adına

mikrofonu alan bir öncü Asmaş işçisinin sınıf dayanışmasının önemi üzerinde yükselen coşkulu konuşması, kitlede özel bir heyecana yol açtı. Ve “Asmaş İşçisi Yalnız Değildir!”, “Yaşasın Sınıf Dayanışması!”, “İşçilerin Birliği Sermayeyi Yenecek!”, “Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni! Yaşasın Sosyalizm!” sloganlarıyla kutlandı.

Kızıl Bayrak çalışanı bir yoldaşımızın ajitatif konuşması ilgiyle dinlenirken, devrimci bir Knorr işçisinin sınıf kinyeyle dolup taşan sözleri de coşkulu alkışlara neden oldu.

Ne var ki tam konuşmanın ortasında, gezinin güvenliğinden sorumlu yoldaşlarımızın düşman saldırısı anlamına gelen yanlış alarmı yaşandı. Ardından, faaliyetin sürekliliğini güvenceye alan teknik bir önlem olarak pankartlar indirildi. Bu ise kitlede haklı bir tepkiye ve dağınmışlığa yolaçtı. Hızla pankartların yeniden yerine asılmasıyla ve kitlenin toparlanmasıyla forum tekrar başlatıldı.

Son konuşmayı yapan komünist bir yoldaşımız, “Partinin yakıcı bir ihtiyaç”, “EKİM'in bir şans” olduğu vurgularıyla biten uzun ve toparlayıcı bir konuşma yaptı. Tok ve yalın sözlerle, işçi sınıfının politik öncüsü komünist hareketin perspektiflerini özetleyen konuşma yoğun slogan ve alkışlarla karşılandı.

Devrimci bir ozanın bağlama dinletisinin ardından yine dayanışma amacıyla geziye katılan Koma Denge Azadi'nin coşkulu müziği eşliğinde kitle bir kez daha coştı. Halaylara durarak bütünleşti.

Gezi saat 19.00'de kısa bir bitiş konuşmasıyla sona erdi. Çöpler toplandı, kalan yemekler paylaştırıldı ve devrimci marşlar eşliğinde dönüş yoluna koyuldu.

Gezi boyunca yoğun bir gazete ve kitap satışı oldu. Kitleye dağıtılan ve üzerinde “Yaşasın Sınıf Dayanışması!, Kurtuluş Yok Tek Başına! Ya Hep Beraber Ya Hiç Birimiz!” ile “Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!” ibareli şapkalar ile kokartlar gezinin politik anlamını bütünleştirici bir atmosfer yarattı. Gezi sırasında sınıf dayanışması kampanyası ekseninde ve Polisan direnişine destek amacıyla

satılan kartpostalların geliri Gebze büromuza Polisan direnişçilerine verilmek üzere devredildi.

***

Gezi bir bütün olarak değerlendirildiğinde; politik atmosferi ve devrimci coşkusıyla, kitlenin foruma olan yoğun ilgisiyle, başarılı teknik organizasyonu ve sınıf dayanışmasının örgütlenmesi doğrultusunda atılan bazı somut adımlarıyla olumlu bir ilk deneyim olmuştur.

Ancak Kızıl Bayrak'ın başlattığı sınıf dayanışması politik kampanyasının temel bir halkası olan gezinin, saptanan hedeflere ulaşamadığı da açıktır. Herşeyden önce katılımdaki düşüklük ve gezinin politik anlamı içerisinde özel bir yeri olan Polisan, Retrans, İpragaz direnişçilerinin geziye getirilememesi bunun ifadesi olmuştur. Her ne kadar Polisan direnişçilerinin gelmemesinde otobüs şirketinin sorumsuzluğunun payı belirleyici olduysa da, sorunun kaynağında geziye politik hazırlık yetersizliği yatmaktadır.

Gezinin ön çalışması büyük ölçüde sınıf dayanışmasını propaganda eden bir politik kampanya eşliğinde yürütülen bilet satışı üzerinde yükseliyordu. 3000'e yakın biletin dağıtılmasına, 2000 biletin satılmasına rağmen, yalnızca 450 kişilik bir insan kitlesi geziye getirilebilmiştir. Ulaşılan ile geziye katmayı başardığımız kitle arasındaki mesafe de gözönüne alındığında, gezi ön çalışmaları sırasında geliştirilen ilişkileri politik etkinliğimizle kuşatmakta yetersiz kaldığımız ortaya çıkmaktadır. Polisan, Retrans, İpragaz direnişçilerini geziye getirmenin ön zeminine sahiptik. Buna rağmen yaşadığımız başarısızlığın arkasında tam da bu direnişlerin tıkanıklığı ve bu tıkanıklığı açacak olan önderlik müdahalesini gerçekleştirememiş olmamız yatmaktadır. Sınıf dayanışması gibi yakıcı bir ihtiyaç üzerinde yükselen gezimizi oldukça dar bir kitlenin ötesine taşıyamamız, özünde herşeyden önce sınıfın gerçek politik gündemini işçi ve emekçilere taşımakta zayıf ve onları politik etkinliğimiz doğrultusunda harekete geçirmekte henüz yetersiz kaldığımızı anlatmaktadır.

Öte yandan ise geziye gelenlerin foruma geniş ilgi ve katılımı kitlenin belli bir politik düzeyi ifade ettiğini ve sıradan bir pikniğe değil, politik bir geziye katıldığını bilincinde olduğunu göstermiştir. Ve, “nasıl gelirse gelsin ama gelsin” mantığıyla hareket etmenin belki katılımı düşürdüğü ama faaliyetin niteliğini yükselttiğini bir kez daha doğrulamıştır.

Forumun kitle üzerindeki politik etkisi güçlü olduğu gibi konuşmalar da başarılı geçmiştir. Ara diyaloglarda işçi ve emekçi arkadaşlarımızın yorumları, coşkulu alkış ve sloganlarla komünist konuşmacıları selamlamaları bunun en bariz ifadesi olmuştur.

Kuşkusuz gezinin istenen katılımı sağlamaması ve Polisan, Retrans, İpragaz direnişçilerinin geziye taşınmaması bir başarısızlıktır. Ne var ki, politik bir kampanya ekseninde yürüttüğümüz gezi faaliyeti birçok kazanımla sonuçlanmıştır.

Bugüne dek komünist açık alan faaliyetini genel politik propaganda düzeyinde yürüttüğümüz birçok bölgede, gelinen aşamada, gezi ön hazırlığının sağladığı olanaklarla bir bölge çalışmasını başlatacak bir zemine sahibiz. Tam da politik bir kampanya eşliğinde yürütülen gezi faaliyetiyle ulaştığımız ilişkiler ve faaliyet sırasında bölge ve fabrikalar hakkında elde ettiğimiz bilgiler bize bu olanağı sunmaktadır. Öte yandan ise bu aynı faaliyet, bugüne kadar fabrika bölgeleri düzeyinde aktif bir komünist açık alan çalışması yürüttüğümüz yerlerde yüz yüze olduğumuz sorunları, zorlandığımız noktaları, zayıf ve eksikliklerimizi daha net bir tarzda görme fırsatını sundu.

Şimdi önümüzde tüm bunları en iyi tarzda değerlendirmek görevi durmaktadır. Geziye kattığımız ilişkilerimizin geziden olumlu izlenimlerle ve devrimci bir motivasyonla ayrılması bize bu ilişkileri daha da geliştirmek sorumluluğu yüklemektedir. Gezi ön çalışmaları esnasında ulaştığımız ama geziye katmayı başaramadığımız bağları koparmak büyük bir hata olur. Tersinden onları yoğun bir politik kuşatmayla gerçek bir ilişkiye dönüştürmek, kitle ilişkilerimizi tam manasıyla politik etkinliğimizle kuşatmak göreviyle yüz yüzeyiz. Gezi esnasında sınıf dayanışmasının örülmesi doğrultusunda atılan bazı somut adımları tamamlamak ve işçi sınıfının birleşik-politik-militan mücadelesinin örgütlenmesinin gerçek bir zeminine dönüştürmek zorundayız.

Olanakları güce dönüştürmek, başarıyı kazanıma, zaafları ise üzerinden sıçramayı başaracağımız derslere çevirmeye bağlıdır. Öyleyse: **Daha fazla enerjiyle ileri! Her şey, işçi sınıfının bağımsız, birleşik mücadelesinin örgütlenmesi için! Her şey, işçi sınıfının ihtilalci partisinin yaratılması için!**

Her şey, devrim ve sosyalizm için!

"Herkes Kendi Bayrağı Altına!"

"...Gezi alanına girdiğimizde yoldaşların sıcak ilgisi ile hemen bütünleştik. Son otobüsün de gelmesiyle birlikte sınıf dayanışması gündemine geçildi. Mesaj, dilek ve temennilerin okunmasından sonra Kutup Yıldızı'nın müzik dinletisi eşliğinde hep birlikte marşlar söylendi. Coşku arttıkça artıyordu. Ne var ki Kutup Yıldızı'nın programını gerektiğinden fazla uzatması bir olumsuzluk olmuştur.

Sonra foruma geçildi. Forum sırasında yapılan konuşmalar ve atılan sloganlar sayesinde kitle coşkulu politik bir havaya girdi. Yoldaşlardan birinin sınıf dayanışması gündemini gerek temel perspektif, gerekse de güncel politika olarak konuşmasında toparlaması görülmeye değerdi.

Diğer devrimci gruplardan foruma katılan bazı konuşmacılar kendilerinin de sınıfın savunucuları olduklarını, bizden farklı düşünmediklerini iddia ediyorlardı. Aynı yolun yolcusu olduğumuzu şu sözlerle inandırıcı kılmaya çalışıyorlardı. Biz de sınıfın sosyalizmle kurtulacağını, bu nihai hedefe partiyi yaratarak varılacağını biliyoruz. Bunun için demekler açıyoruz, platformlara katılıyoruz, halkın taleplerine sahip çıkıyor, demokrasi ve insan hakları mücadelesi veriyoruz. Özveri gösteriyor ve bedel ödüyoruz.

Tüm bu yuvarlak sözleri daha önce de duymuştuk. Bir yoldaş konuşmasında, bunların gerçekte ne anlama geldiğini açıkladı. Sınıf savaşının tarihsel sürecini marksist bir perspektifle özetleyerek bugünkü Türkiye koşullarını kısaca betimledi.

Ardından niyet ile gerçeğin farklı farklı şeyler olduğunu vurguladı. Kahramanlığa saygı duyulacağı ama bununla bir yere varılamayacağını anlattı. Bugün sınıf hareketinin ihtiyaçlarına yanıt vermek isteyen bir devrimci hareketin kendisini demeklere, platformlara, halkın taleplerine, demokrasiye ve insan haklarına hapsedemeyeceğini söyledi.

Aksine tüm bunlara da sahip çıkarak, sınıf mücadelesinin iktidar hedefine yönlendirilmesi gerektiğini, demokrasi mücadelesinin bu perspektiften koparılamayacağını anlattı.

Konuşma boyunca özellikle sınıfı sınıf yapmanın üretimdeki yeri olduğu, işçi sınıfının bizzat fabrikada hücreler temelinde örgütlenmesi gerektiği ve bu temelde ihtilalci sınıf partisinin yaratılmasının yakıcı bir ihtiyaç olduğu üzerinde duruldu. Gerçek parti, ancak bilimsel sosyalizmin ışığında sınıfın gerçek çıkarlarının tavizsiz savunucusu ihtilalci sınıf partisi olabilir. Mevcut partiler ise dar grupçu bir anlayışın ürünü, gerçek yaşamdan kopuk yapılanmalardan başka bir şey değildir. Konuşma "Herkes Kendi Bayrağı Altına!" şiarı ile bitirildi.

Coşkulu slogan ve halayların ardından, türküler ve marşlar eşliğinde gezi alanından ayrıldık. Otobüste de devam eden coşku varış noktasına dek sürdü."

Komünist bir PTT çalışanı

"Bundan sonra sınıf kardeşlerimle daha aktif dayanışma içinde olacağım!"

(...)
Bir grup tekstil işçisi ile sohbet ediyoruz. İşçi ve emekçilerin yaşadığı sömürü koşullarından, buna karşı neler yapılabileceğinden konuşuyoruz. Sınıf dayanışmasının yakıcı ihtiyacı tüm konuşmalarımızda kendini hissettiriyor. Zaten işçi ve emekçilerin dayanışma gezisi de bu ihtiyacı karşılamak yönünde ilk adımlardan birisi.

Bir Pagi işçisi sözü alıyor. Kızıl Bayrak'ın Polisan Direnişi ile dayanışma için çıkardığı kartları kendi işyerinde aktif olarak sattığını söylüyor. Büyük bir coşku içerisinde

konuşuyor. Anlattıkları sınıf dayanışmasının önemini ve yakıcılığını bir kez daha gözler önüne seriyor.

"Patron bu kartları sattığımu haber almış. Beni yanına çağırdı. Panik içerisindeydi. Bana bu kartları niye sattığını sordu. Satmamam gerektiğini, yanlış yolda olduğumu falan anlattı. Bu kadar alt düzeyde bir dayanışma örneğinden bile ödleri patlıyor. İşçi sınıfının birliği karşısında ne yapacaklarını bilemiyorlar. Bundan sonra sınıf kardeşlerimle daha aktif dayanışma içerisinde olacağım." (...)

İşçi Sınıfı Hareketinin Politikleşmesi İhtiyacının Karşılanması Perspektifi Işığında; Sınıf Dayanışması Gezisi

Sermaye devleti 12 Eylül faşist darbesi yoluyla kitleleri bir apolitizasyon ve atomizasyon cenderesi altına almaya çalışmıştır. Kimi yerde yasalarla (gösteri ve yürüyüş yasağı gibi) kimi yerde de fiili uygulamalarla (özellikle Kürdistan'da iki-üç kişiden kalabalık gruplar halinde yürüyen insanlara kolluk güçlerinin saldırması gibi) insanların bir araya gelmeleri, hele bu toplantılarına politik bir içerik vermeleri, şiddetli devlet terörüne maruz kalmalarına neden olmaktadır. Devlet sadece kendi belirlediği sınırlar dahilinde, ki bu sınırlar inanılmaz derece dar tutulmuştur, politikleşmeye izin vermektedir. Oysa toplumsal yaşantının ve hatta büyük oranlarda bireysel yaşantının düzenini belirleyen, var olan tekeli kapitalist sistem ve onun toplumsal-idari alandaki yeniden üretimi ve kurumsallaşması olan devlettir. Devlet, burjuvazinin çıkarları doğrultusunda politikalar üretir. Üretilen politikaları sorgulamak, bunları eleştirmek, o politikaların pratiğini yaşayan tüm toplum üyelerinin hakkıdır. Bu bağlamda sınıf dayanışması gezisinin omurgasını teşkil eden sınıf dayanışması forumu, ezilen işçi ve emekçi sınıfı için var olan düzene "dur!" diyebileceği bir platform olmuştur.

Kendisine muhalif en küçük bir sese dahi

tahammül edemeyen sermaye devleti ise, bir fırsatını bulsaydı mutlaka bekçi köpeklerini bu geziye saldırtacaktı. Her ne kadar bu fırsat kendisine verilmediyse de, devletin teröristlerinin her saldırısında olduğu gibi bunda da tek ve net bir tavrımız olacaktı: **Direnmek!**

İşçi sınıfı da sermayenin topyekün saldırılarına karşı omuz omuz bir direniş sergilemek zorundadır. Tüm toplumsal üretimleri yapan işçi ve emekçilerdir. Ürettiklerine ve üretim süreçlerine sahip çıkmanın da ötesinde, neyi nasıl üreteceklerine ve nasıl tüketeceklerine karar vermek, hakları olduğu kadar sorumluluklarıdır aynı zamanda. Bunun nesnel zemini ise proletarya iktidarının kurulmasına oluşacaktır. Buna ulaşmak için işçi ve emekçiler, içinde kısırıldığı apolitik ruh halinden kurtulmak zorundadır. Forumlarda, gezilerde, fabrika hücrelerinde oluşturacağı ideolojik-politik hattı eylemlere, barikatlara dönüştürmelidir.

Dünya Emegin Olmalı!

Komünist tutsaklardan İşçi ve Emekçilerin Dayanışma Gezisi'ne selam!

EKİM'ci tutsaklar olarak işçi ve emekçilerin dayanışma gezisini tüm devrimci coşkuyla selamlıyoruz.

Bizler işçi ve emekçilerin kurtuluş davası uğruna, devrim ve sosyalizm mücadelesinde düşmana esir düşmüş sınıf devrimcileriyiz.

Faşist sermaye düzeni, üzerimize her türlü şiddetini kustu. Ama bizlere boyun eğdiremedi. Çünkü biz devrim mücadelesine baş koymuş ve bu uğurda her türlü bedeli ödemeye hazırдық.

Biliyorduk ki, bize karşı uygulanan terör, bu iğrenç kapitalist sömürü düzeninin işçi ve emekçi sınıflara dönük günlük işkenceler; sefalet koşulları, baskılar, kirli savaşlar, insanlık dışı yaşam koşullarının yalnızca bir parçasıdır.

İşkencehanelerde yalnız değildik. Orada muazzam bir ordunun neferi, proletaryanın bir temsilcisi olarak bulunuyorduk. Onun davasını savunduk, onun davası adına direndik. Direnişimiz karşısında düşman çaresizlik içinde diz çökmek zorunda kaldı.

Şimdi sıra, zindanları dar ettiğimiz burjuvazinin başına bu iğrenç sömürü düzenini yıkmaktadır. Bu uğurda işçi ve emekçiler olarak birleşmek, örgütlenmek, kavgayı ve sınıf dayanışmasını yükseltmektedir. Sıra işçi sınıfının devrimci partisinin inşasındadır.

Parti yılında komünistlerle omuz omuza vererek, sosyalizmin ve devrimin kızıl bayrağı altında toplanalım.

**Yaşasın Sınıf Dayanışması!
Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!**

İşçi Sınıfı Savaşacak! Sosyalizm Kazanacak!

EKSEN Yayıncılık'tan,
Sınıf Dayanışması Kartpostalları

Polisan Direnişçileriyle Dayanışma Kartlarının Gelir Dökümü

Kızıl Bayrağın yaptığı satışlar	27 000 000 TL.
420 İsviçre Frangı Karşılığı	
(y. dışı satışı)	20 000 000 TL.
300 DM. karşılığı (y. dışı satışı)	10 000 000 TL.
	+
Toplam	57 000 000 TL.

* 3000 adet kartpostal bastırılmış ve tanesi 25 000 TL'den satışa çıkarılmıştır. Toplanan para Polisan direnişçilerine hemen teslim edilecektir. Ayrıca bir çok işletme ve sendika şubesinde satışlar halen sürmektedir.

Faşist Darbeler ve Sınıf Mücadeleleri

Krizlerin, bağımlı ülkelerde emperyalist metropollere göre çok daha ağır koşullarda seyrettiği biliniyor. Ağır kuşkusuz işçi ve emekçi sınıflarınırtına yüklenen faturayı anlatıyor. Emperyalist sömürüyle katmerleşen yoğun bir emek-gücü sömürüsü bu ülkelerde toplumsal muhalefetin işçi sınıfı ve emekçi katmanlar içinde yükselmesi/ yaygınlaşmasına doğal bir zemin oluşturuyor.

Şili'yi 11 Eylül'e götüren koşullarla, Türkiye'yi 12 Eylül'e götüren koşulların benzeşmesi, bu nedenle hiç de rastlantı değildir. İşçi sınıfının içinde bulunduğu koşullar, sınıf mücadelesinin durumu ve potansiyelleri açısından, 1973 öncesinin Şili'siyle 1980 öncesinin Türkiye'si arasında temelden bir farklılık yoktur. Kriz derinleştikçe sermayenin emeğe saldırısı azgınlaşmakta, işçi sınıfı faturayı yüklenmemek için direnişi yükseltmektedir. Yüzbinlerce işçi ardına greve çıkmakta, üretim neredeyse durma noktasına gelmektedir. Devrimci durum yükselmiş, ama devrimci sınıf yönetime geçecek örgütlülüğe henüz ulaşmamıştır. Sermaye, "iş barışı"nı sağlamak, yani azami kârını yeniden güvenceye almak için, "hızlı ve sert" bir müdahaleye ihtiyaç duymaktadır. Sermayenin iktidar aygıtında, en "hızlı" hareket kabiliyetine ve en "sert" müdahale gücüne sahip tek kurum -ordu hareketi geçer. Gerçekleşen askeri darbelerdir.

12 Eylül sabahı, Evren ve çetesinin ilk duyurusu grev yasaklarından söz ediyor ve işçi sınıfını, olası bir genel grev denemesine karşı aşagılık tehditlerle uyarıyordu. Ve işçiler, pazartesi sabahı işe gittiklerinde, olası bir protesto grevi vb. ne karşı fabrikaların önünü askeri ablukaya alınmış buluyorlardı. O günden bugüne, zaman zaman gevşetilip sıkılaştırılsa da, işçi sınıfı bu ablukadan hiç bir zaman tam olarak kurtulmadı. Bugün, sözde parlamenter bir rejim altında, işçi sınıfının her eylemi sermayenin silahlı güçlerini karşısında bulmaktadır. Çünkü burjuvazi, 12 Eylül'le, öyle bir sistem oluşturmuştur ki, krallık rejimi gibi, yönetimin başından Evren ve çetesi ayrıldığında bir başka generaller çetesi kalmakta, göstermelik parlamentoya rağmen, ülkeyi asıl yöneten hep MGK olmaktadır. Sermayenin güvenlik güçleri, Demokles'in kılıcı gibi, işçi sınıfının başının üstünde sallanıp durmaktadır.

Darbe'nin ilk icraatları, ücretlerin düşürülmesi, fiyatların yükseltilmesi, işçi kıyımı gibi işçi sınıfına ilk ekonomik darbeler olarak gerçekleşti. Bu, kuşkusuz, sendikaların kapatılması, öncü işçilerin tutuklanması, evde-sokakta devrimci avı, infaz-idam-işkence gibi siyasi saldırılarla at başı gidiyordu. Yüzlerce insan, devrimci olduğu ya da öyle sanıldığı için, yahut "yanlışlıkla" öldürülür. Kitaplar yakılır. Yasalar değiştirilir. İşçi sınıfı ve emekçi kesimlerin politikadan "soğuması" için ne gerekirse yapılır. Şili'de, sırf darbeden önceki son hükümet olan "Halk Cephesi"ne oy verdiği için binlerce insan stadyumlarda doldurulup kurşuna dizilir. Türkiye'de hapishaneler doluptaşmakla

12 Eylül 1980 Türkiye ↑
11 Eylül 1973 Şili →

kalmaz, tüm ülke boydan boya hapse çevrilir. Fabrikalar, gelecekondular, emekçi semtleri gece gündüz gözaltında tutulur.

Şili ya da Türkiye; değişen fazla bir şey yoktur. Amaç, emperyalist-kapitalist sermayenin daha da büyümesi için gereken azami sömürü-azami kârı garantiye almaktır. Kaç kişinin öldüğü, kaçının hapislerde çürüdüğü hiç önemli değildir. Nasılsa bu ülkelerin işsizler ordusu, işgücü ihtiyacını fazlasıyla kapatacak kadar büyüktür.

Askeri darbeler, genellikle faşizmle birlikte telaffuz edilir. Zaten faşizm eğer işçi sınıfı ve emekçi kitleler üzerinde bir terör rejimi olarak sermayenin bekasına hizmet ediyorsa, silahlı güçlerin hangi aşamada harekete geçirildiği de çok fazla önem taşımayacaktır. Faşist bir partinin önce seçimle yönetime gelip, ardından devletin silahlarını işçi sınıfına doğrultmasıyla bu aynı silahların önce darbeciler tarafından kullanılıp, devlet terörü örgütlerinin bilhale oluşturulması arasında, özde bir farklılık bulunmamaktadır. Kullanılan silah her durumda sermayenin, silahı ve tetiği çeken el, gene her durumda sermaye devletinin elidir. Uygulanan, bir devlet terörüdür. Sermaye devletleri, tüm toplumu terörize edebilecek bir organizasyonu, uluslararası deneyimlerinin ışığında ama her ülkenin özgün koşullarına uyacak biçimde gerçekleştirmektedirler. Bu, kimi ülkede faşist bir partinin, kiminde silahlı kuvvetlerin bünyesinde; kimi zaman açık, kimi zaman da gizli veya yarı gizli örgütlenmeler tarzında, ama çoğunlukla da bunların tümü bir arada ve organize biçimde olabilmektedir. Özellikle askeri darbelerin söz konusu olduğu koşullarda, devlet bünyesinde, yarı legal faşist örgütlenmelerin varlığı artık çoktan bilinir.

Bir askeri darbenin ilk saldırıda döktüğü kan, aldığı can kuşkusuz çok önemlidir ve sermaye sınıfından hesabı sorulmak üzere tarihe kazınmıştır. Ne var ki, darbelerin işçi sınıfına verdiği zarar bu kadarla sınırlı değildir. Mücadelenin kesintiye uğratılması, öncü

işçi kuşağının tasfiyesi, örgütlülüklerinin dağıtılması, sınıfın politikadan uzaklaştırılması, azgın bir terörle sindirilmesi vb. darbe öncesi yükselen devrimci durumun gerilemesine, karşı-devrimci, gerici, faşist rüzgarların tüm toplumu kasıp kavurmasına neden oluyor. Darbe öncesi, yüzü işçi sınıfına, devrime dönük küçük burjuvazi, sermayenin gücü önünde boyun eğerek sağa çarkediyor. Geniş emekçi yığınlardan soyutlanıp yalnızlaştırılan işçi sınıfı, her türlü saldırıya açık hale getiriliyor.

'80 öncesinde, Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin kuruluşu ünlü DGM direnişleriyle önlenmişti. Bu güç sonradan, "DGM'yi Ezdik, Sıra MESS'te!" sloganına dönüştü ve işçi eylemlerinin en gür haykırılan sloganlarından biri haline geldi. '80 darbesi, sermayenin tüm saldırı planlarını olduğu gibi, DGM'lerin kuruluşunu da ancak silah gücüyle gerçekleştirebildi. Şimdi işçilerin grev ve direniş boylarından toplu olarak gözaltına alınıp yargılandıkları ve "suçlu" ilan edildikleri DGM'ler, işte bu DGM'lerdir.

Sermayenin işçi sınıfına saldırısıyla askeri darbeler arasındaki ilişki hakkında söylenecek çok söz, anlatılacak çok örnek bulunabilir. Fakat işçi sınıfının mücadele deneyimi edinmesi açısından mutlaka sorulması gereken şeyler de var. Darbeleri önlemek, ya da geri püskürtmek mümkün müdür? Bu soruya verilecek yanıt, sınıfın bundan sonraki mücadele süreçleriyle de yakından ilgilidir. Çünkü geçmişin değerlendirmesi geleceğin kurulması açısından da bir zorunluluktur. '80 darbesini önceleyen süredeki sınıf mücadelesine bakıldığında, işçi sınıfının biriktirmiş olduğu güç ve potansiyellerle

bir darbeyi önlemenin pekala olanaklı olduğu görülecektir. Gerek 1 Mayıs'larda ve yukarıda sözü edilen DGM direnişleri türünden genel eylemlerde, gerekse mevzi grev ve direnişlerde olsun, dönemin işçi hareketi, kitlelilik ve kendi gücüne güven açısından oldukça ileri mevzilerde çarpışmaktaydı. Ne var ki bu güç, henüz, kendini iktidar savaşına kanalize edecek politik bir önderlik yaratamamıştı. Örgütlü tek gücü DİSK'ti, ama o da, bırakın sınıfa kurmaylık yapmayı (bu zaten sendikaların harcı değildir) devrimci sendikal önderliği bile gereğince yerine getiremiyordu. İşte işçi sınıfının bu yoksunlukları, darbecilerin tüm korkularını boşa çıkaracak zemini hazırladı. Bütün devrimci

yükselişine ve biriktirdiği mücadele potansiyellerine karşın işçi sınıfı, darbeye karşı güçlü bir direniş gerçekleştiremedi. DİSK de, sınıfa öncülük iddiasındaki politik yapılar da kısa zamanda teslim bayrağını açarak tasfiyeciliğin başını çektiler. Bu "kendiliğinden teslim"den de güç alan darbeciler için, artık sınıfa saldırının önünde hiç bir engel kalmamıştı. Öncü işçi kuşağının devlet terörüyle tasfiyesi de bu koşullarda gerçekleştirilebildi.

Eğer işçi sınıfı, ihtilalci bir partiye sahip olsaydı, o günkü potansiyeliyle '80 darbesini püskürtmek onun için çok da zor olmaz ve üretimden gelen gücün genel kullanımı bile bunu sağlamaya yetebilirdi. Zaten kapitalist toplumun bu güce sahip tek sınıfı olarak, bir askeri darbenin önlenmesi ancak proletarya tarafından gerçekleştirilebilirdi. Türkiye işçi sınıfı, bugün de, '80 darbesiyle kurumsallaştırdığı aygıtlarla saldırılarını yoğunlaştıran sermayenin karşısında, devrimci önderlikten yoksunluğun sancılarını çekmeye devam etmektedir. Toplanan güçler kısa zamanda dağıtmakta, mücadele ateşi söndürülmekte ve sınıf, bırakınız yeni haklar kazanmayı, '80 öncesinin mücadelesiyle kazanılmış mevzilerden bile geri çekilmek zorunda kalmaktadır.

Tüm bunlara rağmen, Türkiye işçi sınıfı bugün dünden daha ileri bir mevzide duruyor. Dün sahip olmadığı bir güce sahip bulunuyor. Bu, sosyalist ideolojiyle silahlanmış bir devrimci örgütün varlığıdır. Bu, önderlik boşluğunun bir an önce doldurulması ve sınıfın saldırıları da püskürterek iktidar hedefine yönelebilmesi için bir şanstır. İşçi sınıfı dün, böyle bir şansa sahip olmadığı için darbe karşısında geri çekilmek zorunda kalmıştı. Ama bugün bu şansı kullanabilir, sermayenin saldırılarına karşı topyekun mücadeleyi örgütlemeye çalışan komünistlerle elele vererek kendi ihtilalci sınıf partisini oluşturabilir.

Cüppeli Terör Aygıtı Gazi Ruhunun Paniginde

Gazi büyük halk direnişine katılan emekçilerin binlercesine karşı bir dizi dava açma çalışması içinde olan sermaye devleti bir kez daha kendini teşhir ediyor. DGM'de biri 91 sanıklı, diğeri 97 sanıklı devam eden davaların bütün sanıkları sermayenin kolluk güçlerinin saldırısı sırasında yaralananlardan, ya da katliamın tanığı olarak ifade veren halktan oluşmaktadır. Katillerden 20'si hakkında göstermelik bir dava açılırken, 11 devrimci idam talebiyle yargılanmaktadır.

Davanın ilki, 91 kişi hakkında topluca "mala zarar verme" suçundan G.O.P. 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açıldı. Hiçbir duruşma yapılmadan mahkeme suçun "halkı isyana teşvik" olduğunu öne sürerek görevsizlik kararı verdi. Ve işi DGM'ye havale etti. 5 No'lu DGM de görevsizlik kararı verince dosya Yargıtay'a gönderildi. Davanın 2. Asliye Ceza'da görülmesi yönündeki karardan sonra yargılama (!) kısa bir süre sonra burada başlayacak.

Diğer dava 97 kişi hakkında izinsiz toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmak suçlamasıyla G.O.P. 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açıldı. İlk duruşmasında Gazi halkının katilleri adliye çevresinde kurdukları barikatlarla terör estirdiler. Duruşmaya izleyici gelmesini engellediler. Ama estirilen teröre rağmen halkın adliye önünde birikip "Gazi Halkı Yargılanamaz!", "Gazi Halkı Burada, Katiller Nerede?" pankart ve sloganlarıyla haykırmalarının da önüne geçemediler. İzleyicilerin alınması için ısrar eden avukatların talebi üzerine yazılan yazıya karşı adliyenin idare amiri savcının cevabı "bu polis bir iradi tedbirdir, ben karışmam" oldu. "Bağımsız" yargıyı ve onun gücünü gösteren bu olayın ardından avukatlar ve sanıklar duruşmayı terk edince sonucu belli parodi oynandı. Ve bu davanın da DGM'ye gönderilmesine karar verildi. Bu kez dosyayı başlarından savmak için her derde deva gördükleri T.M.Y.'nin ünlü 8. maddesine sarılmışlardır. Suç, bölücü amaçlı gösteri yapmaktır denip top bir kez daha DGM'ye atılmıştır.

cüppeli terör aygıtı telaşla dosyaları en iyi tahkim edilmiş kollarına, yani DGM'ye göndererek kendini

sıyırmaya çalışıyor.

Katillerden 20'si için açılan göstermelik dava ise cüppeli terör aygıtının "Gazi Ruhunu" ensesinde nasıl hissettiğini gösteren en yakıcı olaydı. "Görev sınırını aşarak adam öldürme" suçundan Eyüp Ağır Ceza'da açılan dava güvenlik gerekçesiyle Trabzon'a aktarıldı.

Böylece katliam çetesindeki işlerine hala devam eden, katliam ve işkence listesini sürekli kabartan katiller için güvenli görünmeyen İstanbul'dan da kaçılmış oldu. Emekçi halkın ve devrimcilerin kitlesel desteğinden çekinen devlet göstermelik yargılamasını gözlerden uzak yerlerde yapıp dosyayı kapatma kararını uygulamaya koydu.

Sermaye devleti saldırmış, katletmiş, yaralamış, ama büyük direnişin gölgesinde ezilmekten kurtulamamıştı. Gazi şehitlerinin bedenleri sermayenin ve onun kurumlarının terörist yüzünü sergilemenin bir aracıydı artık. Faşist sermaye rejimi prestij toplamak, kendini kurtarmak için katlemediklerini, yaraladıklarını şimdi de yargılayıp kendini haklı ve güçlü göstermeye çalışmaktadır. Katillerden bir kısmı için açılan göstermelik dava ise "adaletinin" göstergesi olarak kullanılmaktadır. İşte Gazi direnişine ilişkin davaların özü budur.

Ne var ki, sermayenin yargıçları Gazi direnişçilerini yargılamaktan acizdir. Hepsini de yargılamaları kendi başından savma telaşındadır. cüppesini giydikleri terörist devletin kendilerini koruyamayacağı gerçeğinin telaşındadır. Onlar şehit ailelerinin ve devrimcilerin onların yargısından bir şey beklemediklerini de bilmektedirler.

Sermaye devletinin donanımlı tüm destek kurumlarına rağmen cüppeli terör aygıtı, yığınların öfkesi ve devrimci irade karşısında panikleemektedir. Daha da önemlisi haklı ve meşru olana karşı sermayenin çıkarlarını savunan piyonlar olmaktan dolayı telaş ve korku içindedirler. Gazi'nin ateşinin, başta işçi sınıfı, tüm emekçileri sarmasından çekinmektedirler. Zira o gün geldiğinde sanık koltuğunda kendilerinin oturacağını, devrimin adaleti önüne çıkacaklarını ve köhnemiş sermaye sistemiyle birlikte tarihin çöp kutusuna atılmaya mahkum olduklarını çok iyi bilmektedirler.

ÜMRANIYE TABUTLUĞUNDA YOĞUN SALDIRILAR Devrimci İrade Kazanacaktır!

Ezen ile ezilen, sömüren ile sömürüye karşı mücadele bayrağını yükseltmiş olanlar arasındaki çatışma en yalın ve çıplak biçimiyle egemenlerin zindanlarında yaşanmaktadır.

Bugün onbini aşkın yurtsever, devrimci, komünist ve ilerici aydının özgürlüğü gasp edilmiş durumdadır. Tek suçları, sınıfsız-sömürsüz bir düzeni yaratma mücadelesine omuz vernektir. Baskılara, haksızlığa, ücretli köleliğe boyun eğmemektir. Özgürlük tutkusudur, eşitsizlik, sömürsüz bir dünya ülküsüdür, ulusal haklar uğruna savaşmaları, sömürgecilğe karşı başkaldırılarıdır onları sermayenin nezdinde birer "tehlikeli terörist" yapan.

Düzen, çalışan yığınların devrimcilerle buluşmalarını baskı, şiddet ve katliam yöntemleriyle engellemeye çalışmaktadır. Devrimci ve öncü güçlere karşı yargısız infazlar, gözaltında kayıplar, işkenceler ve cüppeli terör aygıtlarıyla devam eden saldırılar zinciri zindanlardaki yoğun baskı ve şiddet uygulamalarıyla sürdürülmektedir.

Ne var ki, dünyasız vahşetiyle namsalınış 12 Eylül zindanlarının birer temerküz kampına-kişlaya dönüştürülmesi, özel işkence yöntemlerinin geliştirilmesi devrimci iradeyi yok edemedi. Yüzlerce devrimcinin canı pahasına "imha hareketleri" boşa çıkarılabildi. Devrimci onur işkenceye galip çıktı.

Ne var ki, saldırılar katmerleşerek sürdü, sürüyor. Şiddetin dozajı ve baskı yöntemlerinin yoğunluğu arttı. Bugün özellikle Kürdistan'da, genelde ise tüm zindanlardaki koşullar 12 Eylül karanlığını aratır duruma getirildi.

Saldırıları yoğun bir izolasyonla, yaşanan vahşeti kamuoyundan gizleme ve iğrenç bir medya saldırısıyla birleştirildi. Gün geçmiyor ki kolluk kuvvetleri silahla, kalasla zindanlarda saldırılarda bulunmasın. Büyük mücadele sonucunda kazanılmış haklar gasp edilmesin. Özgürlük tutsaklarına insanlık dışı işkenceler uygulanmasın. Kısa bir süre önce işkenceye açılan Ümraniye Etipticezaevi bunun bariz bir kanıtıdır.

Kamuoyuna, burjuva medyaya yakışır birarsızlıkla "lüks otel" olarak tanıtılan Ümraniye zindanı açılır açılmaz bir tabutluğa çevrildi. İlk tutsaklar yoğun bir saldırıyla karşılandı. Bir dizi hak gaspı gerçekleştirildi. Açlık

grevine yatarak direnişe geçen devrimcilere hücre cezaları verildi. (Açlık grevinin 27. gününde devrimcilerin taleplerinin kabul edilmesi üzerine açlık grevine son verildi). Aynı davadan yargılanmakta olan tutsaklar zorla aynı koşullara yerleştirilmekte, yine aynı davadan yargılanan bayan tutsaklar sağmalcılara gönderilmektedir. "Arama" kisvesi altında sık aralıklarla koşullara baskınlar düzenlenmektedir. Bunlar diğer zor uygulamalarında da olduğu gibi bizzat faşist Müdür Hüseyin Atakan'ın katılım ve yönetiminde gerçekleştirilmektedir. Yiyecek ihtiyaçları yine aynı müdürün zoruyla dış kantinden ve fahiş fiyatlarla Milli Gençlik Vakfı'nın marketinden karşılanmaktadır. Ayrıca avukat ve ziyaretçi görüşü sabote edilmektedir. Bu ziyaretler ancak çok uygunsuz koşullarda gerçekleşebilmektedirler. Siyasi yayınlar, savunma dosyaları, radyo, teyp, yiyecekler vs. içeriye sokulmamaktadır. Koşullar arası görüşe temsilciler düzeyinde izin verilmemektedir. İşkencehaneden getirilen tutsaklar Ümraniye tabutluğuna girerken soyularak aranmaktadır. Ziyaretçilere binbir zorluk çıkarılmakta, ancak soyismi tutanlara ziyaret izni verilmektedir. Avukatlar aynı şekilde insanlık dışı muamelelere maruz bırakılmaktadır.

Ümraniye zindanında sürmekte olan bu ve buna benzer uygulamalar devrimci tutsaklara karşı yükseltelen saldırı bütünü'nün bir parçasıdır. Mantık her yerde aynı mantık olmakla birlikte sermaye devleti Ümraniye'ye özel bir değer biçmektedir. Zira İstanbul sermayenin kalbidir. Faşist sermaye devleti özellikle burada, birbiri peşi sıra gelişen ve yoğunlaşan saldırıların beslediği kendiliğinden kitle hareketinin ivmelenip bir sele, biriken öfkenin de bir patlamaya dö-

nüşmesinden amansız bir korku duymaktadır. Onları için en büyük tehlike toplumsal muhalefetin düzen karşıtı bir karakter kazanması ve işçi sınıfının kendi bağımsız ideolojisi doğrultusunda ihtilalci bir temelde örgütlenmesidir.

Faşist sermaye devleti Ümraniye'deki saldırı üzerinden aynı zamanda devrimcilerin inisiyatifi bir türlü zayıflatamadığı, kıramadığı Sağmalcılar zindanına yönelik yeni bir saldırı dalgasının zeminini döşemeye çalışmaktadır. Bunun işaretlerini belli bir süredir burjuva medya üzerinden de vermektedir. İlk aşamada planlanan devrimcilerin gücünü parçalamak, Sağmalcılar'daki mevcudu sınırlamak ve yeni tutsakları Ümraniye'de yoğun bir şiddet ve yıpratma ortamında ezme-

Ümraniye tabutluğunda yükseltelen mücadelenin seyri devrimci iradenin devlete bir kez daha diz çöktüreceğine kuşku bırakmamaktadır. Fakat ardı arkası kesilmeyen saldırıların da süreceğinden kuşku duyulmamalıdır.

Hedeflenmesi gereken Kürdistan'da ve metropollerde tutsak ve kayıp yakınları hareketiyle de birleşen ortak bir mücadele hattının örülmesidir. Buca'da gerçekleşen bir hak gaspı, Kürdistan zindanlarında girişilen bir saldırı, özetle herhangi bir zindanda siyasi kişiliğe yönelen (ki buna kazanılmış hakların gaspı da dahildir) bir saldırıya karşı direnişler kısa bir sürede tüm zindanlara yayılmalıdır. Dar örgütsel çıkarlar ve grupçu yaklaşımlar bir kenara itilip yekvücut topyekün bir karşı saldırı örgütlenmelidir.

**Tüm Siyasi Tutsaklara
Özgürlük!
Devrimci Onur
İşkenceyi Yenecek!
Kahrolsun Sermayenin
Barbarlık Düzeni!
Yaşasın Devrim!
Yaşasın Sosyalizm!**

"Bizi Yargılayamazsınız! Buna Gücünüz Yetmez!"

Kapitalist Sistem Tarihin Çöplüğüne Gömülene Dek Ona Karşı Duruşumuz Devam Edecektir!

Onlar direnişleriyle düşmana diz çöktürdüler. Kendi inininde düşmanı yendiler. İşkencecilerin karargahlarında olduğu gibi, cüppeli terör aygıtlarının önünde de proletaryanın kurtuluş ve devrim davasının birer neferi olmanın bilinciyle davrandılar. Bilimsel sosyalizmin kızıl bayrağını buraya da diktiler. Cürümüş sermaye düzeninin komünistleri asla yargılayamayacağını ortaya koydular. Devrime ve sosyalizme olan inançlarını düşmanın yüzüne haykırırken de asıl yargılayanlar onlar oldular. Kapitalist dünya düzeninin en cürümüş, en pespaye halkalarından olan Türk sermaye rejiminin tüm kurumları karşısında bir avuç komünist olarak dim dik durdular. Çünkü sirtlarını sosyalizmin tarihsel haklılığına dayamışlardı. Devrimler tarihinin değerlerinden güç alıyorlardı. Asla yalnız değillerdi! Koca bir ordunun sınıf bilinçli proletaryanın temsilcileriydiler. Mahkemede sesleri yankılanıyordu.

Tarihte hep böyle olmuştur. Egemenler kendilerine muhalif düşünen ve yaşayanları baskı ve zor ile sindirmeye çalışmışlardır. Bu baskı ve zor, toplumun geniş kesimleri üzerinde de başka biçim ve araçlarla uygulayarak egemenliklerini devam ettirmeye çalışmışlardır. Aynı zamanda tarih, egemenlerin-yöneten sınıfların tüm baskı ve zorbalığına karşı ezilenlerin-sömürülenlerin başkaldırı ve mücadele tarihidir de. Yani gerçek tarih sınıf mücadelesi tarihidir!

(...) Kapitalist-emperyalist sistemi bir barbarlık sistemidir. Büyük tekellerin ve para babalarının yeni emperyalist haydutların kar hırsı yüzünden halklar birbirine düşman edilmekte ve kırdırılmakta, egemenliklerinin devam için her türlü imha ve katliam politikaları tereddütsüzce uygulanmaktadır. Vietnam'da, Hiroşima ve Nagasaki'de, Somali'de, Ruanda'da, Bosna'da ve dünyanın bir çok bölgesindeki katliamların, insan ve doğa kırımının sorumlusu kapitalizmdir. Kapitalizm yapısal bir kriz içindedir ve bu kriz dünya çapında boyutlara sahiptir. Gelişmiş kapitalist ülkelerde dahi sorunlar her geçen gün artmaktadır. İşsizlik turmanmakta, yoksulluk sınırında yaşayan insanlar sefaletle itilmekte, evsiz barksız sokaklarda yaşayan insanlar her geçen gün çoğalmaktadır. Ekonomik krize bağlı olarak toplumsal sorunlar da derinleşmektedir. Adli suçlar, şiddet eylemleri, alkol ve uyuşturucu bağımlılığı, fuhuş, intihar girişimleri gibi olaylar görülmektedir. Yoksulluk ve sefalet, gasp, hırsızlık ve cinayet gibi suçları doğurmaktadır. Yaşam koşullarının her geçen gün daha da kötüleşmesi insanlarda öfkeyi biriktirmekte, düzene tepkiyi çoğaltmaktadır. Geri kalmış ülkelerin durumu ise kıyas kabul görmez biçimde içler acısıdır. Yeterli bolluk ve zenginliğin olduğu bir sistemde, Afrika ülkelerinde yaşayan insanlar açlıktan ölüyorlarsa bu sistemin gerçekliğini göstermeye yeter de artar.

(...) Kapitalist-emperyalist sistemin bir parçası olan Türkiye de bu tabloda muaf değildir. Ekonomik krize bağlı

olarak artansiyasi kriz sermaye sınıfını daha da saldırganlaştırıyor. Sermayenin devleti; ordu, polis, DGM'ler, cezaevleri, MIT, kontr-gerilla ve özel timleriyle ezilen kitleleri sindirmeye çalışmaktadır. İşten atılan ve haklarını geri alabilmek için direnişe geçen işçilere polis copuyla, jandarma dipçiğiyle saldırıyor.

(...) Sermaye iktidarı işçi sınıfı ve emekçi hareketinde yaşanan canlanmanın devrimci sosyalist politikayla ve savunucularıyla buluşmasını engelleme çabası içerisindedir. Bunun için de önce devrimci ve sosyalistlere saldırıyor. Binbir türlü işkence, gözaltında kaybetmeler, yargısız infazlar, katliamlar tüm hızıyla sürüyor. Ulusal demokratik hakları için mücadele bayrağını açmış olan kardeş Kürt halkı en vahşi işkence ve katliamlarla susturulmaya çalışılıyor. Ancak ne kayıplar, ne işkence, ne de katliamlar toplumsal gelişmeyi engelleyemedi, engelleyemezler de. Kapitalist sistemin dünya çapında tıkanıdığı, çöküşün eşiğine yuvarlandığı içinde bulunduğumuz dönem, öte yandan insanlığında adım adım barbarlığa yaklaştığı bir dönemdir. İnsanlığa kapitalizmle batacak, barbarlığa gömülecektir, ya da sermaye düzenini aşacak yeni insanı ve onun değerlerini yaratacaktır. "Ya barbarlık içinde çöküş, ya sosyalizm!" bu şiar başka bir yolun olmadığını en yalın ifadesidir. Kapitalist sistem tarihin çöplüğüne gömülene dek ona karşı duruşum devam edecektir. İddia makamı eğer devrimci sosyalist kimliğimden dolayı beni yargılayacaksa bunu onlara bırakıyorum. Ama bu sistemin de tüm kurum ve kuruluşlarıyla yargılanacağı günler gelecektir!

(...) Ben bir sosyalistim. İnsanın insan tarafından sömürüsünün ortadan kaldırarak manifestonun yani Marksizm-Leninizm'in bilimsel bir dünya görüşü olarak doğruluğuna inanıyorum. Tarihsel, toplumsal ve sosyal olaylara bu çerçeveden bakıyor ve değerlendiriyorum. Bu nedenle kapitalizmin tüm barbarlığı ve cürümüşlüğüne karşı sömürülen kitlelerin örgütlü mücadele vermesi gerektiğine inanıyorum. Bir toplumsal sistem

olarak onu ayakta tutabilecek hiç bir değerler sistemi yoktur. Bu cürümüş sistem hala ayakta tutabiliyorsa, bu, bu barbarlığı tarihin çöplüğüne atacak olanların öncüsüz olmalarındanadır. Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinin bu sömürü ve zulüm karşısında onlara yol gösterecek, çıkarlarını savunacak bir partisi yoktur. İşçi sınıfı adına hareket ettiğini söyleyen partiler ise gerçekten onun sömürüden kurtuluşunu hedefleyen partiler değildir. İşçi sınıfının çıkarlarını gerçekten savunan bir partiye ihtiyaç olduğunu düşünüyorum."

Kapitalizmin tüm barbarlığı ve cürümüşlüğüne karşı sömürülen kitlelerin örgütlü mücadele vermesi gerektiğine inanıyorum.

"Şüphesiz şubede yapılan insanlık dışı işkenceler benimle sınırlı değildir. Sınıflı toplumların olduğu her dönemde hakim sınıfların egemenliklerini sürdürmek, ezilen sınıfların istem ve taleplerini bastırmak için uyguladığı yöntemlerden sadece biridir. Türkiye kapitalizmi koşullarında da burjuvazi kendisine karşı en küçük muhalefete dahi tahammül etmemektedir. Hakkını arayan işçiye, sendika isteyen memura, demokratik haklar için mücadele eden öğrenciye ordusu ve polisiyle saldırılmaktadır. Özellikle kriz dönemleri siyasal polis gerçeğinin kitleler tarafından açıktan görüldüğü elverişli ortamlardır. İşkencede karşılaştığım gibi "biz sadist olduğumuz için değil, işimiz bu olduğu için işkence yaparız" sözleri basit bir demagoji olmakla birlikte, gerçekliğin ifadesidir de aynı zamanda. İşkenceciler sadece topluma değil, insanlığa da yabancılaşmışlardır.

(...) Direnen sosyalistler karşısında işkencecilerin zavallı yaratıklar olduklarını göz-

lemlemek kolaydır. Yaşadığım işkence sırasında polis gerçeğini gören birisi olarak şimdi düşünüyorum da, burjuvazi kendisini bu çapulculara mı teslim etmiş?

(...) İddianameye göre EKİM örgütüne üye bir terörist olduğum söyleniyor. Oysa sosyalist olduğum gerek işkenceciler, gerekse mahkemeniz tarafından bilinmektedir. İki farklı sözcük birbirine bilinçli olarak karıştırılmaktadır. Çünkü ikisi iki farklı sınıfın kullanacağı terminolojilerdir. Sosyalist düşünceleri benimseyen bir insan olarak, savcının hazırladığı bütün asılsız suçları işlemiş olsam dahi, terörist olarak gösterilmem kişiliğime yapılmış en büyük hakarettir. Asıl teröristler özgürlük hamisi ABD'den, demokrasinin beşiği Fransa'ya kadar tüm emperyalistler ve diğer kapitalist ülkelerdir. Dünya'ya bir baktığımızda gördüğümüz işgaller, askeri darbeler, katliamlar, suikast ve sabotajlar, provakasyonlar, ambargolar, ekonomik-siyasi-askeri ablukalar, işkence, kaybettirme, halklara karşı kimyasal silah kullanımı tam da bu emperyalist-kapitalist teröristlerin yapacağı işlerdir.

(...) Bütün bu koşullarda terörist değil ama sosyalist olmam kadar onurlu bir durum olamaz.

İnsanların ırk, din, dil ayrımı yapmaksızın bir arada yaşaması gerektiğine inandığım için sosyalistim. Sınıf ve sınırların ortadan kaldırılmasına inandığım için sosyalistim. Açlığın, sefaletin, fuhuşun, dolandırıcılığın, toplu katliamların vb. gibi her türden toplumsal sorunların çözümü sosyalizmde olduğu için sosyalistim. Üretimde yer almayı asalakça yaşayan burjuvazinin toplumu nasıl yozlaştırdığını gördüğüm için sosyalistim. İşçi ve emekçilerin, grev, toplu sözleşme, sendika, toplantı, yürüyüş, gösteri ve sınırsız özgürlüğünün olmasına inandığım için sosyalistim. İnsanların kardeşçe, gönüllü eşit temelde bir arada yaşamasına inandığım için sosyalistim.

Kısacası sosyalist olmam için yüzlerce sebep vardır. Fakat terörist olmam için hiç bir sebep yoktur."

Ben, zulüm ve işkencenin olmadığı, barış, kardeşlik, halkların gönüllü birliği ve insanca yaşamın bayraklaştığı sosyalizmi benimsemeye hakkına sahibim.

"Bütün bunlar gösteriyor ki, şahsında yapılan 'terörist, suçlu' nitelermelerin ve 'yargılanmak' istememin esas nedeni düşüncelerimden, ideallerimden duyulan korkunun ürünüdür. Geleceğinden korkanlar bir takım asılsız iddia ve kompozitlerle 'terörist', 'suçlu' yaratılmaya çalışılıyor. Ama bu hiç de gerçek teröristlerin ve suçluların yüzünü örtmeye yetmeyecektir. Ben kendimi ne 'terörist' ne de 'suçlu' olarak görmüyorum. Onun için de bugün burada kendimi savunma pozisyonunda olmayacağım. Sadece insanlık suçu işleyen, işçi sınıfı ve emekçi halkın alınteri ve kanıyla beslenen gerçek suçluların yüzünü ortaya sererek tarih önünde bir kez daha mahkum etmeye çalışacağım.

(...) Sizler mahkeme salonlarınızda, tüm resmi kurum ve kuruluşlarınızda (işkencehaneler dahil) sömürü, zulüm, vahşet, işkence ile özdeş olan sermaye düzenini yaşatmak ve korumayı amaç edinen "Adalet Müлкün Temelidir" ilkesini benimseyip ona uygun davranıyorsunuz. Ben ise yaşam koşullarım ve sınıfsal geleceğim gereği sömürsüz, zulüm ve işkencenin olmadığı, barış, kardeşlik, halkların gönüllü birliği ve insanca yaşamın bayraklaştığı sosyalizmi benimseyip, bu ideallerime uygun davranma hakkına sahibim. Bu iki ayrı sınıf çıkarlarını ve dünyaları simgeleyen ilkeler doğal olarak bizleri bugün iki sınıfın temsilcileri olarak karşı karşıya getirmiştir. Sınıflı toplumlarda bu gerçeği red etmek mümkün değil. Dünya proletaryasının önderi büyük komünist Karl Marks'ın deyişiyle 'insanlar yaşadıkları gibi düşünürler'. Üretim sürecinde yer almayan, bu düzenin yönetim ve koruma kademelerinde yer alanlar olarak sizlerin yaşam ve refahı, insan emek gücünün sömürsüz ve kanı üzerinde yükselen sermaye düzeninin varlığına endekslidir. Doğal olarak da bu düzenin korkulu rüyası olan sosyalist düşüncelerimiz ve bu düşüncelerin taşıyıcıları olan bizler birinci derecede hedefiniz durumundayız. Ne var ki tarih tarafından defalarca kanıtlanmış olan Marks'ın ünlü deyişyle; 'Eğer hayatta insan soyu için her şeyden daha çok çalışabileceğimiz bir tutumu benimsemişsek, belimizi bükecek hiç bir yük olamaz'.

Çünkü bizler üretiyoruz. İnsanlığın geleceğini üretiyoruz. Sermaye düzeni ise, sürekli insan emeği ile yaratılan değerleri tüketen, insanların geleceğini tüketen, tahrip edip yozlaştıran, çürüdükçe çürüten, asalakça bir yaşam biçimine dayalıdır. Bunu için de her çözümü çözümsüzlük, her rüzgarı fırtına üreterek sonunu hazırlamaya mahkumdur.

(...) üzerinde yaşadığımız coğrafyaya baktığımızda gerçek teröristleri, suçluları ve meşru olmayanları görmek daha da mümkündür.

Kürt halkına yıllardır kitlesel katliamları reva görenler. Köyleri yakıp yıkanlar, kelle ve kulak avcılığıyla bir halkı sindirip yok etmeyi amaçlayanlar kimdir? Sokak infazları, işkence, işkence tecavüzü ve katletmeleri meslek edinilen kimdir? Çorum'da, Dersim'de, Maraş'ta, Sivas'ta kitlesel katliamları yapan, insanları diri diri yakan kimdir? Gazi kalkının katili kimdir? Her ilde bir kimsesizler mezarlığı oluşturan kimdir? Aras Kargo, Havaş, Polisan, Şişli, Eminönü, İzmir ve İstanbul Ambar işçilerine vahşice saldıran, en sıradan hak arayışlarını terör eylemi olarak değerlendirip gözaltına alan kimdir? Karakiraz köylerinin yaşamını tehdit eden çöplüğün kaldırılmasına ve çöp dökülmemesi eylemine vahşice saldıran kimdir?

Tüm bu soruların tek bir cevabı vardır. İnsan emeğinin sömürsüz ve kanıyla beslenen kendi sefil kar çıkarları için insan yaşamını hiçe sayan, çürümüş, çürüdükçe de toplumu beraberinde çürüten sermaye düzeninin kendisidir! Yargılı yargısız infazlar, işkenceci katil sürüleri, fuhuş, yozlaşma vs. sadece bu çürümüşlüğün sonuçlarıdır.

Tarih karşısında mahkum olacak ve bir daha dirilmeksizin tarihin çöplüğüne gömülecek olan da bu düzenin kendisidir. Biz sosyalistler sadece iradi müdahale ile bu süreci hızlandıran, işçi, emekçi ve ezilen halkların geleceğini bugünden güvenceye alacak bilinçli birliğini sağlayan, yarının barış, kardeşlik, insanca yaşamın ve emeğin bayraklaştığı sosyalist inşanın birer kilometre taşı olacak. İşte o gün geldiğinde gerçek adalet ve yargılama başlayacaktır."

Tarih karşısında mahkum olacak ve bir daha dirilmeksizin tarihin çöplüğüne gömülecek olan bu düzenin kendisidir.

"Sayılarını bilemediğim işkenceciler, bir it sürüsü gibi tekme tokat, saçlarını çekip, kafamı sık sık demir dolaba vurarak

işkencelerine başlamış oldular. Bu durum beni güçten düşürüp yere yığıncaya kadar sürdü. Ellerim kelepçeli, yerde sürükleyerek geniş bir odaya aldılar. Yüksek sesli müzik eşliğinde sık sık bacaklarıma, belime, boynuma ve kafama küfür ve hakaretlerle vurarak işkenceye devam ettiler. Odada başka insanların da bulunduğunu gelen dayak, küfür ve hakaretlerden anlaşıyordu. Uzun bir süre sonra koluma girip yerden sürükleyerek, beni karanlık pis kokan bir odaya aldılar. Çiril çıplak soyarak, iki kolumu arkadan bir kalasa bağlayıp ders askıya aldılar. Askıda iken hayalarımı sıkıp, bir yandan da bir ucunu sağ ayak parmağıma, bir ucunu da cinsel organıma bağladıkları kablo ile elektrik vermeye başladılar. Askı ve elektrik fışkırdıktan sonra tazyikli soğuk suyun önünde bekletip pencereleri açık bir odada saatlerce beklettiler. Saatler sonra yüksek sesli müziğin çalındığı geniş bir salona aldılar. Günlere ayakta bekletilerek, hiç uyutmadan işkenceye devam ettiler. Askı, falaka, elektrik, haya sıkma, tazyikli soğuk su, kaba dayak, uyumamı engelleme vb. işkenceler aralıksız günlerce sürdü.

(...) İHD'nin sadece temmuz ayı raporuna bakılırsa benim durumum ne bir istisna ne de bir rastlantıdır. temmuz ayında toplam gözaltı sayısı 1572 dir. Gözaltında kayıp iddiaları 19, işkence, yargısız infaz ve gözaltında ölümler 14, işkence iddiaları ise 23'tür. Bu bir kaç istatistik bile işkencecilerin katil, cani, insanlık düşmanı yüzünü ortaya sermekte ve bu ülkede insan yaşamının ne kadar ucuz olduğunu göstermektedir.

(...) Tüm bunları gerçekleştiren toplumu yöneten, sermaye, tekeller ve para babalarıdır. Kendi düzeninin sürmesi için servetin, lüksün, üretilen tüm değerlerin kendi ellerinde toplanması için her türlü grev, direniş, hak alma mücadelesi, sendika ve toplu sözleşme hakkına dahi tahammül etmemektedir. Bu gerçekleri bu coğrafyada yaşayan herkes görmektedir.

(...) Toplumdaki insanlık değerleri gittikçe erimekte, açlık yoksulluk, işsizlik... tüm bunları yaygınlaşan bunalım izlemektedir. İşte böylesi bir toplumda düzen kendisine insanın diyene sosyalist olmaktan başka bir seçenek bırakmamaktadır. Bunun için de zorbalığın, ahlaksızlığın, bu çürümüşlüğün ve sömürünün, işkencenin son bulması için sosyalistim. Yine dünyada açlığın ve yoksulluğun kol gezdiği, milyonlarca çocuğun açlık ve hastalıktan ölmesini istemediğim için sosyalistim. Barışın ve kardeşliğin, eşitliğin ve özgürlüğün sağlanması için sosyalistim. Milyonlarca işçi ve emekçinin eşit, özgür ve demokratik bir ortama kavuşması için sosyalistim.

Buca Cezaevinde Tutsaklara Saldırı: 2 Devrimci Şehit Oldu

Gazetemizin baskıya girdiği sıralarda, Buca Cezaevinde 21 Eylül sabahı devlet güçleri Devrimci tutsaklara saldırdı. Saldırıya hazırlıklı olan tutsaklar, 5. 6. 7. koğuşlara barikatlar kurdular. Jandarma, saldırıda sis bombaları kullandı. Direnen tutsaklardan Mesut Avcı ve Uğur Sariaktan şehit oldu. 50 tutsak da yaralandı.

15 saldırganın da yaralandığı çatışmayla devlet son dönemde cezaevlerine yönelen saldırılarına bir yenisini eklemiş oldu.

Şimdi devrim güçlerinin bu onurlu direnişi ve şehitlerini sahiplenme zamanıdır. Saldırıları ancak, militan bir sahip çıkışla geriletebilecektir.

Kızıl Bayrak

Sağmalcılar Cezaevi Üzerinde Oynanan Oyunları Boşa Çıkaracağız.

Faşist devletin siyasi şube işkencecileri ve burjuva basın eliyle sürdürdüğü Sağmalcılar Cezaevi'ni tasfiye çabaları son gülerde dizginsiz bir hal aldı.

Yüzlerce devrimci-yurtsever tutsağın bulunduğu Sağmalcılar Cezaevi'ni dağıtmak için saldırı planları yapan faşist devlet, böyle bir saldırının zeminini yaratılabilmek ve kamuoyunu da buna hazırlamak için, neredeyse her gün yeni bir yalan ve senaryo üretiyor.

Yıllardır basında çıkan "Cezaevleri yol geçen hanı", "Cezaevi mi, terör kampı mı?" gibi haberlerle sürdürülen bu faaliyet, son süreçte yeni spekülasyonlar ve komplo hazırlıklarıyla tırmandırılıyor.

Gözaltına alınan insanlara siyasi şubede işkence zoruyla imzalatılan ifadelerle örgütlerin cezaevinden yönetildiği, eylem talimatlarının "Cezaevindeki örgüt liderleri" tarafından verildiği gibi hayal mahsulü senaryolar inandırıcı kılınmak isteniyor.

Bu tür iddiaları desteklemek için, cezaevinin adli koğuşlarında gerçekleşen ve yıllardır bizzat resmi görevlilerin, subayların, emniyet teşkilatının denetiminde dönen pis işler birden bire gündeme getirilerek Sağmalcılar Cezaevi'nin ne kadar tehlikeli bir "çibanbaşı" olduğu kanıtlanmak isteniyor. Cezaevinden silah çıkaran müdürler yakalanıyor, içeriye uyuturucu soktuğu iddia edilen infaz koruma memurları evlerinden gözaltına alınıyor. Burjuva basın bu tür haberleri anında manşete çıkarırken, "bu olaylar daha önce değil neden şimdi açığa çıkarılıyor?" sorusunu sormuyor... Öncelikle belirtmek gerekir ki, zaten ortada açığa çıkarılan bir şey yoktur. Gözaltına alınan, apar topar tutuklanan ve bir tanesi de polis tarafından işkencece katledilen cezaevi görevlilerinin yaptıkları iddia edilen işler, cezaevindeki mafya babaları, idare, savcılık, askeri yetkililer ve polis teşkilatı zincirinde yaşanan gayri meşrulukları yanında devde kulak bile değildir. Bu zincirden büyük menfaatler sağlayan devletin resmi görevlileri yolsuzluklarına ve ceplerini doldurmaya devam ediyor. Kısacası amaç, göz boyamaktır.

Başta da belirttiğimiz gibi, kamuoyu yanıltılarak yapılmak istenen; Sağmalcılar Cezaevi'ni tasfiye etmek, cezaevindeki devrimci tutsaklara saldırarak dağıtmak için sürdürülen hazırlıklara hız vermektir. Sağmalcılar'ı tasfiye için yapılanlar bunlarla sınırlı değildir:

● Sağmalcılar her gün manşetlere, ekranlara çıkarılarak, adeta faşist devletin saldırı niyeti kamuoyuna onaylatılmaya çalışılıyor.

● "Sağmalcılar'da yer kalmadı" bahanesiyle, henüz yapımı tamamlanmamış olan Ümraniye Tabutluğu apar topar açılıyor.

● Yeni tutuklanan devrimci tutsaklar Sağmalcılar'a getirilmüyor.

● DGM'lerde görülen davalar olağanüstü bir hızla bitirilerek, savunmasını dahi yapmamış olan tutsaklara cezalar verilerek, hükümlerine sevkleri çıkarılıyor.

(Bu iki uygulama, Sağmalcılar'daki devrimci tutsakların sayısını adım adım azaltarak, muhtemel bir saldırı operasyonunu kolaylaştırmaya yöneliktir.)

● Siyasi şube işkencecileri sürekli olarak cezaevi kapısında bekleyerek tutsak yakınlarını ziyarete gelmemeleri için tehdit ediyor, gözaltına alıyor, tutuklatıyor.

● Hastahane ve mahkeme sevklerinde yaratılan suni sorunlarla, dış güvenlikten sorumlu subaylar tarafından provakasyon ve saldırı zemni yaratılmaya çalışılıyor.

● Yine provakasyon yaratmak ve bunun yanında siyasi kimliğimizi yok saymak için, siyasi yayınlarımızı zamanında verilmiyor.

Doğrudan devletin merkezinden yönlendirilen ve Sağmalcılar Cezaevi'ndeki devrimci tutsakların imhasını, dağıtılmasını hedefleyen politika ve uygulamaların hiç biri amacına ulaşamayacak. Medyanın yaydığı maksatlı-yalan haberler de başarılı olamayacak.

Bizler devrimci tutsaklar olarak, insanlık onurumuza, siyasi kimliğimize ve yaşamımıza yönelecek her türlü saldırıyı kanımız, canımız pahasına göğüslemeye hazırız. Oynanmak istenen oyunların hepsini boşa çıkaracağız. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın. Yaşanacak olayların sorumlusu başta İçişleri ve Adalet Bakanlıkları olmak üzere faşist devlet olacaktır.

Halkımızı, Sağmalcılar Cezaevi üzerinde oynanan oyunları boşa çıkarmak için devrimci tutsaklarla dayanışmaya, faşist devlete tavır almaya çağırıyoruz.

TKB, TKP(ME), TKP/ML, MLSPB, TDKP, THKP-C/HDÖ, Devrimci Yol, Direniş Hareketi, TDP, TKEP, İKEP-L, MLKP, HKG, EKİM, DHKP-C, PKK, DHP, PRK/Rzgar, Kürdistan Sosyalist Birlik Platformu Tutsakları adına:

Emin GÖKTURNA, Cemal KESER, Ferhan GÖLLÜ, Şadi ÖZBOLAT
18.9.1995

Özelleştirme Mucizesi mi? Sınıfa Saldırının İnce Yöntemleri mi?

TC'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu ve bunların bilançoları ile kâr-zarar tabloları açıklandı. Bu tablo ve listelerden görüldü ki, ilk 500'e giren kamu sanayi kuruluşlarının sayıları bir önceki yıla göre azalmakta, zararları artmakta ve burjuva yazarlara göre adeta bir "kara delik" haline gelmektedirler. Yayınlanan yazılar, listeler ve tablolar, ilk bakışta gerçekten de böyle bir izlenim vermektedirler. 500 şirket arasına giren 79 KİT'den 46'sı '94 yılını zararla kapatmış ve bu zarar 74 trilyon liraya ulaşmıştır. Kâr eden 33 KİT'in karları bundan düşülürse bile yine geride 33 trilyona yakın zarar kalmaktadır. Ve bu rakam '93 teki rakamdan %33,8 fazladır. Öyle ki, bu KİT'ler içerisinde '94 zararı o yılın ciro-suna (toplam satış rakamı) yakın, hatta fazla olan KİT'ler dahi vardır. Örneğin İskenderun Demir Çelik Fabrikasının '94 yılında 14.75 trilyon lira ciro-suna karşılık zarar 13.68 trilyon lira olmuş, TTK'nin örneğin Zonguldak Üzülmez ve Kozlu işletmelerinde ise, ciroları sırayla 850 milyar lira ve 533 milyar lira olmasına karşılık, zararları yine sırayla 5.82 trilyon lira ve 2.33 trilyon liraymış. Gel de bu vahim tablo karşısında "kara delik" suçlamasına hak verme!

Hele bir de, gerek 500 en büyük kuruluş içinde yer alan, gerekse diğer irili ufaklı özel sektör sınai-ticari şirketlerinin '94'te "kâr patlaması" yaptıklarını yine aynı gazete sayfalarından öğrendiğimizde iyice hayıflanıyoruz. Üstelik fahiş derecede zarar eden bir KİT iken alengirli bir şekilde de olsa özelleştirildikten sonra birden 5 trilyonluk zarardan 400 milyarlık kâra geçen Kardemir örneğini okuduğumuzda hayıflanmamız bir kat daha artıyor!

Evet, artıktım bu görüntüye dayalı bu propaganda bombardımanından sonra bilinçleri uyuşan bizler, artık potansiyel bir özelleştirme taraftarıyızdır. Zaten hem gerçeğin önemli bir kısmı, hem de açıklananların ise nedenleri gizlenerek bir takım tablo ve listelerin çarşaf çarşaf yayınlanmasının arkasında yatan amaç da budur; Özelleştirmelere karşı çıkan, mücadele eden sınıf güçlerinin bilincini bulandırmak ve bu saldırının "haklılığı"nı ispatlamak

Fakat rakamsal verilerin ham görüntüsünün arkasında

yatan gerçekler incelendiğinde durumun hiç de böyle olmadığı, gerçeklerin özelleştirme şampiyonu burjuva yazarlar tarafından çarpıtıldığı görülecektir.

"Örnek"likten "karadelik"liğe KİT'ler

Bilindiği gibi, bugün KİT olarak adlandırılan fabrika ve işletmelerin büyük bir çoğunluğu, 1930'lu yıllarda, o dönemin kendine özgü şartlarından da yararlanılarak Kemalist burjuva devlet tarafından kurulmuşlardı. Bu dönemde "milli sanayi hamlesi", "milletin gözbebekleri", "örnek kuruluşlar" olarak nitelendirilen bu işletmeler dönemin ithal ikameci iktisadi politikasının ürünleridir. Günümüze kadar TC'nin kapitalist iktisadında, temel bazı ihtiyaç mallarının üretimi, doğal kaynakların kullanıma sokulması, daha sonraları da özel kapitalist üretime ucuz ham ve yarı mamül madde sağlama vb. gibi önemli bir rol oynayan bu işletmelerin kaderi 80'li yıllarla birlikte köklü bir değişime uğramıştır. Bu dönemin özelliği ise artık bağımlı ülkelerin emperyalist metropollere ve finans kuruluşlarına olan borçlarını ödemede ciddi bir tikanıklıkla karşılaşmaları ve kapitalist devletlerin gelir ve harcama kalemleri arasındaki farkın ikincisi lehine büyümesi sonucu mali krizlerinin iyice derinleşmesiydi. Öte yandan başta uluslararası tekeller olmak üzere tüm sermaye kâr oranlarının düşmesi gibi bir sorunla da karşı karşıya idi. Aslında bu süreç 70'li yıllarda kendisini göstermeye başlamış, ama 80'lerde iyice belirginleşmiştir. Uluslararası kapitalist sistem açısından bu krizden çıkmanın tek yolu kendisine yeni karlılık

alanları açmak, yeni pazarlar yaratmaktır. İşte, özelleştirme sonucu bir yandan elde edilen gelirlerle emperyalist odaklara olan borçlar ödenebilecek, bu yolla sermaye devletleri mali krizlerini hafifletmeye çalışacaklar, hem de önemli ölçüde tekel konumlarında bulunan devlet işletmeleri kelepçe fiyatlarla özelleştirme tarafından uyutulmuş pazar ve karlılık sorunlarına şimdilik de olsa bir çözüm bulmuş olacaklardır.

Fakat bu maksatlarla özelleştirme saldırısının yürütülebilmesi için uygun bir psikolojik ve iktisadi ortamın hazırlanması gerekiyordu. Özelleştirmenin ilk pratikleri bir çok temel alanda önemli haklar kazanmış KİT işçilerinin bu haklarının da gasp edilmesini getirdi. Sermaye cephesi bu alanda da koyu bir propaganda saldırısına girişti. Bir yanda sermaye iktidarı o güne kadar verimlilik, karlılık, yararlılık konusunda nispeten ileri bir düzeyi temsil eden KİT'lerin batırılması için elinden geleni yaptı. Yeni yatırımların yapılmaması, yüksek faizle borçlandırma vb. bilinçli uygulamalarla, eskinin "örnek" KİT'leri yeni dönemde sermaye çevreleri tarafından "kara delik" diye adlandırılan bir duruma düşürüldüler. Asıl üretim faaliyetine göre karlı durumda olan bu kuruluşlar üzerine bindirilen yüksek faiz yükleriyle trilyonlarca lira zarar eden kuruluşlar haline getirildiler. Öte yandan üretim birimlerinin makina ve teçhizatlarında modernleştirme için yeni yatırımların yapılmaması giderek verimliliği de görece olarak düşüren bir etken oldu. Bu ise zararları daha da artırdı. Böylesi bir politika izlenirken en büyük 500 sanayi kuruluşu içinde varolan KİT sayılarının yıldan yıla azalmasından, toplam KİT zararlarının her yıl onlarca

trilyon liraya ulaşmasından daha doğal ne olabilir?

Utanzmazca "kara delik" edebiyatı yapıp, bunu da işçi haklarına saldırının bir aracına dönüştürenler ya bu soruları hiç sormazlar, ya da yeni liberal bir politikaya soyunan sermaye çevrelerinin yaptığı gibi (bunlar şimdilerde Yeni Yüzyıl, ATV gibi medya organlarında boy gösteriyorlar) "Artık olan olmuş, bunları tartışmak anlamsızdır; önemli olan özelleştirmeye hız vererek bu kötü durumu düzeltmektir" derler. Her halükarda "kara delik" edebiyatı, işçilere ve emekçilere sermaye devletinin sınıf saldırısını haklı göstermeye yarayan propagandaların aracı oluyor.

Özel sermaye kuruluşlarının kârlılığı

KİT'lerin "kara delik" olduğu savına özelleştirdekilerin nasıl da karlı kuruluşlar olduğu savı eşlik ediyor. Ve geçen yıl özel sektör kuruluşlarının "kâr patlaması" yaptığı söylenerek, buna ait veriler yayınlanarak özel mülkiyet kutsanıyor. Bunu söylerken KİT'lerin kamu mülkiyeti olduğunu söylediğimiz sanılmasın; onlar da gerçekte kapitalist özel mülkün bir çeşididir ve sermaye devletinin eliyle temelde tekelci sermaye olmak üzere sermaye sınıfının toplam çıkarları doğrultusunda kullanılmıştır şimdiye kadar.

Şimdi de kâr patlaması yaptığı ileri sürülen özel sermaye şirketlerinin durumlarına bakmakta fayda var.

Özel sektör kuruluşlarının kâr patlamasını çarşaf çarşaf yayınlayan burjuva gazeteleri ister istemez bu kârın kaynağını da belirtmek zorunda kalıyorlar. Bu yüksek kârların kaynağına baktığımızda bunun önemli bir kısmının faiz gelirleri olduğunu

görüyoruz. 500 büyük sanayi kuruluşu içinde yer alan özel sektör şirketlerinin elde ettiği 105 trilyon 587 milyar liranın 57 trilyon 694 milyar lirası faiz gelirleridir. Şirket bilançolarında kamufle etmek amacıyla yazıldığı şekliyle "faaliyet dışı gelirler."

Bu tür gelirlerin vergi öncesi kâr oranı %54.6'dır. Yani bu şirketler her 100 liralık kârlarının 54 lira 60 kuruşunu faiz gelirlerinden, demek oluyor ki tefecilikten, rantiyelikten kazanmışlardır. Bu oran 1987'de %17.9, 1990'da %33.3, 1993'te ise %40.7 idi.

Bu ne anlama gelmektedir? Bu soruyu yanıtlamak için son iki yıldır astronomik faizlerle hazine bonolarının, devlet tahvillerinin verildiğini ve bunların daha üzerlerindeki mükrek kurumadan belli başlı tekelci sermaye gruplarınca parsellenip kapışıldığını hatırlamak gerekir. İktisadi krizle birlikte kâr oranları düşme eğilimi gösteren bu asalak burjuvazi durumlarını kurtarmak, krizi atlamanın da ötesinde krizden daha da semirecek çıkmak için bir dönem yüzde birkaç yüzlere varan faizlerle çıkarılan bu kâğıtların üzerine atılmışlardır. Sonuçta ise burjuva yayınların utanmazca özel mülkiyetin sarsılmaz üstünlüğü olarak lanse ettikleri durum ortaya çıkmıştır: "Özelleştirme kâr patlaması". Bu kârın kaynağının en önemli kısmının sermaye devleti kaynaklı tahvil ve bonolar olması, patlamanın, aynı zamanda işçi ve emekçilerin sefaletlerinin patlaması olarak da karşımıza çıktığını göstermektedir. Nitekim hazine neden sermaye gruplarına yüzlerce trilyon tutarında faiz aktarılması ancak kamu işçilerinin TİS alacaklarının aylarca ertelenip değerden düşürülmesi, bugünlerde %5.4 oranında bir ücret artışının dayatılması, eğitim, sağlık vb. alanlarda kamu harcamalarının azaltılması sayesinde mümkün olabilmıştır.

Karabük modeli bir mucize mi?

Özelleştirme şampiyonu sermaye çevreleri alengirli bir şekilde özelleştirilen Karabük Demir Çelik fabrikasının "kısa sürede" 400 milyar kâra geçmesini özelleştirme cephesinin bir kozu olarak yarıstırmaya ve özelleştirme cephesinin saldırısını tahkim etmeye çalışıyor. Ama gerçekte Kardemir'in 5 trilyonluk zarardan özelleştire-

rildikten sonra 3 ayda 400 milyar lira kâra geçmesi bir mucizemidir? Bunu yanıtlamak için bir kez daha görüntünün arkasındaki gerçeklere bakmak gerekmektedir.

Bilindiği gibi Kardemir, Demir-Çelik işletmeleri arasında üretim tekniği açısından en geri olanlarından ve diğerlerine göre daha emek-yoğun üretim yapan bir işletmedir. Ve yukarıda belirttiğimiz nedenlerle yüksek faizlerle bankalara borçlandırılıp faiz yükü altında ezilen bir işletme idi. O koskoca zararın en temel iki nedeni buydu. Fakat özelleştirildikten sonra bu borç ve faiz yükü işletmenin üzerinden alındı ve üstelik 1.5 trilyonluk bir işletme parası verildi. İşte Kardemir'in yeni sahip ve yöneticileri bu 1.5 trilyon liranın önemli bir bölümünü repoya yatırdılar. Öte yandan çalışanların ücretlerine zam yapılmadı. Üstelik önemli sayıda çalışanı içten çıkarıldı. İşletmenin gelir getirici bazı mülkleri satıldı vb. İşte özelleştirildikten 3 ay sonra Kardemir'in 400 milyar lira kâra ulaşmasının arkasında böylesi bir asalaklık böylesi bir işçi ve emekçi düşmanı uygulama vardır. Yani Kardemir'in yeni sahibi hayali şirket (içinde muhtemelen hain sendikaların da bulunduğu) asalak sermaye sınıfının tarihsel-güncel eğilimine uygun davranmış ve malı götürmüştür. Bir kez daha, çalıştırdığı işçi ve emekçilerin aleyhine olarak. Ortada bir mucize yok, sınıfa saldırının inceltilmiş bir yöntemi vardır.

Fakat tüm bunlardan "özel sektör şirketlerinin karlarının %100-54,6=45,4'unu oluşturan asıl faaliyet kârlarının olumlanması gerektiği sonucu çıkarılmamalıdır. Kapitalist üretimde kâr denilen şey kapitalistin fabrikasında çalıştırdığı işçilerin emekgücünün tam karşılığını ödememesi, yani üretilen değer bir kısmı (artık-değer) el koymasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle devrimci proletaryanın karşı çıkması, mücadele etmesi gereken şey sadece barbarlık düzeyine varan rantiyecilikten, tefecilikten elde edilen kârlar değildir. Kapitalist üretim ilişkisinden kaynaklanan artık-değer sömürsüne karşı mücadele edilmeli ve üretimin kolektifliğiyle çelişki arz üretim araçlarının eden özel

Düzen Politikaları ve Sendikalara Siyaset Hakkı

Yükselen kitle mücadelesi sermaye düzenini yeni siyasi manevralar yapmaya zorluyor. Ekonomik ve siyasal cephedeki tıkanıklığı aşmanın temel koşullarından biri olan toplumsal uzlaşmayı (düzen ve emekçi kitleler arasında) sağlamak için yedek atlarını yarıya sürmeye hazırlanıyor.

Bunlardan biri, daha önce de gündeme gelen sendikalara siyaset hakkıdır. Bu konunun yeniden gündeme girmesi anayasa değişiklikleri ile oldu. Bilindiği gibi, uzun süre gündemi oyalayan bu değişiklikler sendika yöneticilerin siyasi partilere yönetici olma ve sendikalara eğilim belirtme hakkı tanıyor. Biz burada anayasa tartışmalarına ya da değişikliklerin kapsamına girmeyeceğiz. Zira özünde sermayenin belirlediği ve gündemi uzun süre oyalamak için kullandığı bu değişiklikler, sermayenin zaten yıllardır var olan politikalarında temelli bir değişikliğe denk düşmüyor. Olsa olsa bu politikaların daha rahat uygulanabilmesinin önündeki bazı engellerden kurtulmasına yarıyor.

Yaşadığı kriz koşullarını en az zararla (hatta kârla) kapatabilmenin yollarını en katı ekonomik yaptırımlarda ve sömürünün yoğunlaştırılmasında gören burjuvazi, bunun için gerekli olan toplumsal koşulları da hazırlamak zorundadır. Bugün ise herşeyden önce siyasal bir istikrar ortamına ihtiyacı vardır.

Özellikle son bir kaç yıldır yönetememe krizi içerisinde debelenen sermaye düzeni emekçi kitleleri kontrol altında tutabileceği yeni kanallar yaratma çabası içerisinde. Kitlelere alternatif olarak öne sürülen tüm düzen partilerinin de yıpranmış olması bu çabayı yacılıştırıyor.

Ekonomik krizin zorunlu politikalarının uygulanması sırasında birbirlerinden hiçbir farklılıklarının olmadığını açıkça gözler önüne seren düzen partilerinin hiçbiri artık kitlelere güven veremiyor. Burjuva siyasal cephedeki çok parçalılık ve oy oranlarındaki sürekli değişimler bunun en açık kanıtlarından biri. Hiçbir düzen partisi tek başına hükümet kurabilecek güce sahip değil. Kitleler sürekli bir arayış içerisinde. Özellikle ekonomik saldırıların iyice yoğunlaştığı ve toplumsal muhalefetin yükseldiği şu dönemde bu arayışlar düzensiz potansiyeller taşıyor.

Sınıf hareketliliği üzerindeki ölü toprağını atmanın yollarını arıyor. Özellikle Gazi direnişinden sonra alanlarda kendini tekrar var etmeye başlayan işçi ve emekçi kitleleri 1 Mayıs'ta, 2 Temmuz'da tepkilerini dile getirmeye başladı. Son olarak; gerici bir sendikal önderlik altında da olsa gerçekleşen 5 Ağustos eylemi işçi kitlelerinin taşıdığı eylemlik dinamiklerini ortaya koymasından önemlidir.

Bu alternatif arayışları, özellikle Gazi direnişiyle kitlelerle ilk buluşma kanallarını yakalayabilmiş bir devrimci hareketin de varlığı koşullarında sermayeyi tehdit eden bir hal alıyor.

Sermayenin istediği siyasal istikrar ortamını yakalayabilmesinin temel koşulu işçi ve emekçi kitleleri sağlam bir şekilde tekrar düzene bağlamaktan geçer. Bugün elindeki bir çok araç bu işlevi görecektir güçten yoksun durumda. Yeni araçlar, yeni kanallar yaratmak durumunda. İşte sendikaların burada

oynayacağı rol de böyle bir şey. Zaten asli görevi bu toplumsal uzlaşma zeminini hazırlamak ve korumak olan sendikalar artık farklı biçimlerde bu görevini pekiştirecek. Reformist politikaları ile işçi hareketinin önünde engel teşkil eden sendikalar artık sadece mücadele içerisinde değil, siyasal yaşamın her alanında işçi ve emekçileri dizginlemenin bir aracı olarak kullanılacak. Sendika bürokrasisi artık sadece işçi ve emekçi kitlelerin önünü kesmek ve eylemlerini içini boşaltmakla kalmıyor; bunu sermayenin politikaları ile doldurarak yapıyor. İşçi ve emekçi kitleleri bu politikalar etrafında örgütleyerek düzen içi kanallarda eritmeyi hedefliyor.

Sendikalar kanununda yapılan değişiklikler sendika bürokrasi aracılığıyla birkaç yönde kullanılabilir. Birincisi; eğilim belirtme. Yani şu anki düzen partilerinden birinin sendikalar tarafından desteklenmesi. İkincisi; bizzat sendikalar eliyle bir siyasi partinin kurulması. Bu ikinci alternatif için Türk-İş aday.

Türk-İş partisi tartışmaları ilk olarak gündeme geldiğinde (1994'ün son ayları) sermaye bu planı hayata geçirecek adımlar atma ihtiyacını hissetmemişti. Çünkü gerek kitle mücadelesinin ve devrimci hareketin o dönem içinde bulunduğu zayıflık, gerekse sınıf hareketinin, içini boşaltma eylemleri ile pasifize edildiği böyle bir aracın aciliyetini ortadan kaldırmıştı.

Sermaye için, işçi ve emekçi kitleleri düzen içerisinde tutabilmenin tek yolu elbette sadece Türk-İş'e kurdurulacak parti değil. Bu, onun taktik yönelimlerinden sadece biri. Konjonktürel olarak bu taktik yönelimlerden herhangi biri ön plana çıkabilir. Sermaye düzeni kendi çıkarlarına en uygun olanı uygulamaya sokacaktır.

Ayrıca düzenin planlarına dışsal olan,

ancak aynı role aday birden çok hevesli var. Örneğin; İP/Aydınlık güruhu da sermayenin Türk-İş'e biçtiği role dünden razı durumda. Düzene uşaklık etmek, sol söylemleri ve liberal politikaları ile destek çıkmak için canla başla çalışıyor.

İP'in dışında, liberal demokratinin farklı kanalları da benzer legal parti çalışmaları ile bu role adaylar. Her ne kadar bu girişimler şu anda düzenin hesapları içerisinde fazla yer almasa ve liberallerimizin söylemi "iyi niyetlerle" örülü olsa da, politik içeriği ve siyasal sonuçları, işçi-emekçi kitleleri düzene soldan yamamak olacaktır.

Tüm bunların yanı sıra; sendikalara tanınan siyaset hakkının son yıllarda paçavraya dönüşmüş bulunan sosyal demokratinin yeniden parlatılması için kullanılması da gündemde. Özellikle içinden geçtiğimiz şu dönem bu yönelimi görmek mümkün. CHP'nin son kurultayında Bayram Meral şahsında Türk-İş'in oynadığı rol ve Baykal'a verdiği destek bu konuda bir ilk işaret. Arkasından Deniz Baykal'ın koalisyonun devamı için öne sürdüğü "şartlar" (kamu işçilerinin taleplerinin karşılanması, Necdet Menzir'in görevden alınması gibi işçi ve emekçi potansiyeli hedefliyen çıkışlar) bu oyunun devamını getirdi. Özellikle Baykal'ın, hükümetten çekilme kararını kamu işçilerinin grevlerine başlangıç tarihinde (20 Eylül) açıklaması bu yönde önemli bir manevra oldu. Hemen arkasından Bayram Meral'in yaptığı temkinli ama CHP'yi olumlar açıklamalar işçi ve emekçi kitleleri tekrar CHP'ye kanalize etmenin ilk adımları oldu. Böylece CHP, Deniz Baykal önderliğinde koalisyondan çekilerek "onurunu" kurtarmış olacak ve Türk-İş kanalı ile işçi ve emekçilerin desteğini arak yeniden hayat bulacak.

***

Düzenin içsel ya da dışsal faktörleri aracılığıyla kendine bağlamak istediği işçi ve emekçilere yönelik devrimci bir alternatif yaratmak sorumluluğu ile yüz yüzeyiz. Kapitalist düzene karşı sosyalizm, burjuva sınıfın iktidara karşı işçi sınıfının iktidarı hedeflerini kitleler gözünde güçlü bir alternatif haline getirmeliyiz.

Yoğun sömürü koşulları altında yaşayan ve çıkış arayışlarına düzen dışı bir alternatif bulamayan kitlelere böyle bir alternatifin varlığını somutlamalıyız. Bunun tek yolu sınıfın illegal ihtilalci partisinin yaratılmasından geçer. Devrim ve sosyalizm mücadelesinde işçi ve emekçilere önderlik kapasitesi sergileyecek olan partinin yaratılması, aynı zamanda düzensiz bir alternatifin hem ideolojik olarak hem de pratik olarak örgütlenmesi demektir.

İşçi ve emekçi kitleler, özellikle öncü işçiler düzenin hesaplarını bozmalıdırlar. Her ne biçimde olursa olsun sınıfı düzene yamayacak her türlü örgütlülüğe ve politikaya karşı durmalıdırlar. Kendi örgütlülüklerini fabrika ve işyerleri temelinde komiteler etrafında oluşturmalılar.

Bu düzenin hiçbir kurumunun işçi ve emekçilere verebileceği bir şey yoktur. Kapitalist barbarlığın bizlere vaadi daha fazla sömürüden başka bir şey değildir.

**Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni!
Yaşasın Sosyalizm!**

Teori ve Program Sorunları

EKİM 3. Genel Konferansı Tartışmaları'ndan Siyasal gelişmeler

Siyasal süreçlerdeki tıkanma sınıf hareketindeki bir durağanlığı anlatmamaktadır. Durağanlık sözü çok nispidir. Sınıf hareketi bugün belli bir durağanlığa girmiş olabilir.

Ama sınıf hareketi belli bir hareketliliği yaşarken de, siyasal süreçlerdeki tıkanıklık sürüyordu. Tıkanıklık düzenle devrim ilişkisinin toplamında doğmaktadır.

Düzen sorunlarını çözemediği ölçüde bunalımını yaşamayı sürdürmektedir.

Yığınlar ise dar istemleri temeli üzerinde bir mücadeleye girmektedirler. Bu mücadele ya belli

bir yere kadar kimi tavizler elde etmekte, ya da sermaye bu tavizleri vermemekte direnmektedir. Ama sermayenin direncini kıracak bir politik sıçramayı yaşayamadığı ölçüde ise, sınıf hareketi zaman zaman geriye, bir durağanlığa, bir edilgenliğe düşmektedir.

Bu tıkanıklık böylece sürüp gitmektedir.

(...)

Cihan: Bizim bir "siyasal süreçlerde tıkanma" tahlilimiz var. O tahlil ilk olarak, aynı başlıklı bir başyazıda, '93 sonbaharında ortaya kondu. 8. Yıl başyazısı da neredeyse tümüyle bu sorun üzerine oturmaktadır. Bu tahlilin kendi içerisinde yeterince açık olduğunu düşünüyorum.

Biz örneğin Kürt hareketiyle devlet arasındaki bir kilitlenmeden de söz ediyoruz, ama, bu başka bir şeydir. Burada iki kuvvet karşı karşıya gelmiştir. Daha doğrusu kuvvetlerden biri diğerinin, yani sömürgeci düzenin karşısına dikilmiştir. Ciddi bir gelişmenin önünü açmış, önemli bir güç biriktirmiş ve mevziler kazanmıştır. Fakat öyle bir noktaya gelmiştir ki, kendi sınırları içerisinde biriktireceği güçler açısından artık belli bir doyuma ulaşmıştır. Mücadeleyi daha ileri bir düzeyde zorlaması; ya öteki devrimci dinamiklerden güç ve destek almasıyla, ya da mevcut politikasının yönünde belli değişikliklere gitmesiyle olanaklıdır. İkisini yapamadığı ya da devrimci veya reformcu bir çözüm doğrultusunda derinleşmek gücü ya da zeminini bulamadığı, ama buna rağmen karşı gücün onu ezmeyi başaramadığı bir durumda, bir kilitlenme var demektir. Kürt hareketi, "siyasal çözüm" de dahil, kendi çözümünü dayatamıyor. Devlet "siyasal çözüm"ü kabul etmiyor; bir takım siyasal tavizleri ancak hareketi ezdikten sonra vermek istiyor. Ama devlet de bu politikasını başarıya ulaştırıyor. Böylece sorun kilitlenip kalıyor. Bu çerçevede ve bu anlamda bir kilitlenme tanımı, *Kürt Hareketinde Yol Ayrımı* başlıklı başyazımızda yer aldı. Ama bu başka bir durumu ifade ediyor.

"Siyasal süreçlerde tıkanma" kavramı ile tanımlanan ise daha farklı bir olgudur. Siyasal süreçlerdeki tıkanma sınıf hareketindeki bir durağanlığı anlatmamaktadır.

Durağanlık sözü çok nispidir. Sınıf hareketi bugün belli bir durağanlığa girmiş olabilir. Ama sınıf hareketi belli bir hareketliliği yaşarken de, siyasal süreçlerdeki tıkanıklık sürüyordu. Olay nedir? İşçiler yıllardır belli bir hareketlilik içerisindeydiler. İktisadi ve kısmi demokratik istemlere dayalı bir mücadele yürütmektedirler. Ama sınıf hareketi politik bir sıçrama yapamamakta, dolayısıyla toplum düzeyindeki sınıf çatışmaları yön bulması ve olumlu bir mecrada akması zorlayan bir politik kuvvet haline gelememektedir. Bu durum Kürdistan'daki kilitlenmeyle de birleştiği ölçüde, genelde sınıf mücadelesinin akışında, yani siyasal çatışmaların yön bulması ve olumlu bir mecrada akması planında bir tıkanıklık doğmaktadır. Tıkanıklık düzenle devrim ilişkisinin toplamında doğmaktadır. Düzen sorunlarını çözemediği ölçüde bunalımını yaşamayı sürdürmektedir. Yığınlar ise dar istemleri temeli üzerinde bir mücadeleye girmektedirler. Bu mücadele ya belli bir yere kadar kimi tavizler elde etmekte, ya da sermaye bu tavizleri vermemekte direnmektedir. Ama sermayenin direncini kıracak bir politik sıçramayı yaşayamadığı ölçüde ise, sınıf hareketi zaman zaman geriye, bir durağanlığa, bir edilgenliğe düşmektedir. Bu tıkanıklık böylece sürüp gitmektedir.

Değerlendirmelerimizde bu tıkanıklığın "öldürücü" olduğu söyleniyor. Çünkü bir toplumda bunalım varsa, bu bunalım başlıca iki türlü çözüm bulabilir. Ya düzen zaman kazanarak sorunlarına şu veya bu doğrultuda belli bir nispi çözüm bulabilir (ki çağdaş dünyada böyle bir çözüm her zaman nispi, geçici ve kısmi olabilir ancak); ya da toplumun devrimci kuvvetleri, devrimci dinamikleri harekete geçer, gelişme dinamizmi kazanır ve bunalımı bir başka doğrultuda çözme sürecine girer. Varsa bir kilitlenme bunu kırar. Devrim yükselir. Devrimci yükseliş beraberinde karşı-devrimci yükselişi de getirir kuşkusuz. Ama neticede toplumda olumlu bir mecraya akış vardır. Yani sınıf mücadelesinin toplum üzerinde yarattığı genel bir sarsıntı vardır. Bir çatışma yaşanır. Biz buna toplumsal çalkantı da deriz. Yoldaş düşüncesini ifade ederken bir an için belli bir karışıklığa düşmüş olabilir. Ama "siyasal süreçlerde tıkanma" kavramımız böyle değil de; işçi sınıfının güçlerini belli bir düzeye kadar biriktirmesi, diyelim daha ileri düzeyde bir mücadelede burjuvazi ile denge durumunu yakalaması ve bu seviyede kilitlenmesi olarak algılıyorsa, bunun bizim tartışmalarımızla, yazdıklarımızla hiç bir ilişkisi yoktur. Açıklayıcı olması bakımından 8. Yıl başyazısından bir bölüm okumak istiyorum:

"Siyasal süreçlerde tıkanma ya da kilitlenme olarak tanımladığımız genel olguyu, sermaye düzeninin yaşamakta olduğu kendine özgü tıkanıklıkla karıştırmamak gerekir. (Kazım yoldaşın az önce söy-

lediklerine açık bir yanıt oluyor bu) Burada tümüyle farklı iki ayrı olgu söz konusudur. Düzenin kendi içinde yaşamakta olduğu çok yönlü tıkanıklık, onun bugün en temel zaafî durumundadır. Oysa toplumun toplam siyasal süreçlerindeki tıkanma, ilkinden farklı olarak, düzeni tıkanmış sermaye sınıfı için bugün en büyük sans durumundadır. İlkinde sermayenin kendi iç cephesi, bu ikincisinde ise sınıflar mücadelesinin genel alanı söz konusudur. Kendi yapısal sorunları ve Kürt özgürlük mücadelesi karşısında bunalan düzen, genel siyasal süreçlerdeki tıkanıklık sayesinde rahat nefes almayı sürdürebilmektedir.

"O halde, daha açık olarak nedir siyasal süreçlerdeki tıkanma? Asıl ifadesini nerede bulmaktadır? Bugünün genel toplumsal siyasal tablosu bu sorunun yanıtına ışık tutmaktadır. Temel sorunlar karşısında çözümsüz bir sermaye sınıfı ve bu sorunlar temeli üzerinde çürüyen bir sermaye düzeni bir yanda, bu çözümsüzlük ve çürümenin tüm sonuçlarını en ağır bir biçimde yaşadığı halde, düzene karşı politik bir çıkışı bir türlü yapamayan bir işçi sınıfı öte yanda. Sermaye, toplumun ve toplumsal gelişmenin önünü en boğucu biçimde tıkamıştır. Fakat buna karşın, işçi sınıfı hareketi bu engeli parçalayıp atacak bir devrimci gelişme sürecine bir türlü girememektedir. Sermaye cephesi konjonktürel değil, fakat yapısal nedenlere dayalı bir güçsüzlüğü yaşıyor. Ne var ki bunun karşısında emek cephesi ortaya toplumun geleceğini ve kaderini belirleyebilecek herhangi bir kayda değer güç koymuyor. İşte bu çürütücü bir tıkanıklıktır. Sosyal-siyasal-kültürel alanlarda tüm toplumu saran çok yönlü yozlaşma ve çürümenin gerisinde bu vardır. Çürüyen düzen kendine bir devrimci çıkış yolu açamayan toplumu da kendisiyle birlikte çürütmektedir. Oysa işçi sınıfının başını çekmeyi başaracağı bir politik hareketlenme, toplumun emekçi sınıf ve katmanlarına yayılacak bir mücadelecilik kaynaşma, çürümeyi zaten kokuşmuş bir sınıf olan burjuvaziyle ve onun düzeniyle sınırlamayı başarabilecektir. Temiz ve sağlıklı bir devrimci mücadele cereyanı ile toplumun ezilenler cephesini sarsacak, sarsmakla kalmayacak, böylece toplumsal gelişme süreçlerinin önünü de açacak, ona bir dinamizm kazandıracaktır. Bu durumda çaresizlik ve umutsuzluk içinde debelenen sermaye sınıfı karşısında, toplumun tüm ezilen ve sömürülen emekçi yığınlarının önünde durumdan çıkış için yeni devrimci ufuklar da açılacaktır. Özetle, çelişki ve çatışmadaki bugünkü tıkanıklık, devrimci bir doğrultuda kendi çözümünü dayatacak bir devrimci sınıf hareketiyle aşılabilecektir ancak.

"Sermaye düzeninin ne sorunları ne de çürütücü sonuçları kuşkusuz bir yenilik taşıyor." (Yine az önce senin söylediğine geliyor bu yoldaş.) Bugünkü bo-

r ve sınıf hareketi

Bu tıkanıklığın;

- a) Sermaye cephesinin kendi iç tıkanıklığıyla bir ilgisi yoktur.
 b) Sömürgeci düzenle Kürt devrimci hareketi arasında oluşmuş bugünkü o zorlayıcı dengeyle bir alakası yoktur. Söz konusu olan daha farklı bir olgudur. Çürüyen, sorunları artan ve tıkanan bir düzen; ama öte yandan, genel toplumsal süreçlerdeki tıkanma ölçüsünde ve sayesinde de yaşayan, yaşarken çürüten, kokuşan bir düzen... Genel toplumsal süreçlerdeki tıkanıklık, tam da devrimci kuvvetlerin toplumun önünü açamaması anlamında bir tıkanıklıktır.

Yutlarda olmasa da düzen aynı sorunları '70'li yıllarda da yaşıyordu. Fakat karşısında çalışan yığınların ileri kesimlerini kapsayan güçlü ve yaygın bir kitle hareketi ve bu temel üzerinde nispeten etkin bir devrimci hareket vardı. '70'lerdeki tıkanma dönemin sonlarına doğru kendini göstermeye başladı. Ve devrimci hareketin olmamasında değil, fakat kendine daha üst düzeyde gelişme kanalları açamamasında ifadesini buldu. Sermayenin o günkü kilitlenmesini, kendi cephesinden geniş kapsamlı bir faşist karşıdevrim operasyonu olan 12 Eylül'le bir süre için göreceli bir çözüme bağladığını biliyoruz."

Devamı da var. "Bugün ise durum farklıdır" denilerek, bugün için ek açıklamalar yapılıyor. Buradaki tanımlamaların yoldaşın karışıklık içinde bulunduğu bütün sorunlara açıklık getirdiğini düşünüyorum. Bu tıkanıklığın; a) Sermaye cephesinin kendi iç tıkanıklığıyla bir ilgisi yoktur. b) Sömürgeci düzenle Kürt devrimci hareketi arasında oluşmuş bugünkü o zorlayıcı dengeyle bir alakası yoktur. Söz konusu olan daha farklı bir olgudur. Çürüyen, sorunları artan ve tıkanan bir düzen; ama öte yandan, genel toplumsal süreçlerdeki tıkanma ölçüsünde ve sayesinde de yaşayan, yaşarken çürüten, kokuşan bir düzen... Genel toplumsal süreçlerdeki tıkanıklık, tam da devrimci kuvvetlerin toplumun önünü açamaması anlamında bir tıkanıklıktır. Ki bu, tıkanan sermaye düzeninin en büyük şansı ve avantajı olarak ortaya çıkmaktadır.

Biz bu durumu politik vurgularımızda sık sık tekrarladık. Vurulması gereken noktayı da çok iyi gözetiyoruz. Politik yayınızdı dikkat çekmiştir. Baş-yazılarımız işçi sınıfına kamçı sallamakta, mevcut durum işçi sınıfı için utanç vericidir, denebilmektedir. "İşçi Sınıfıyla Alay Ediyorlar!" Bu politik yayının bir kapak manşetidir ve işçileri tahrik edip uyarmayı amaçlamaktadır. Vurulması gereken yer bizim için yeterince açıktır.

Burada anlaşılmayan sorunun şu olduğunu düşünüyorum. Kitle hareketinin geliştiği dönemlerde imkanlara dikkat çekersin. İmkanlara dikkat çekmek, sorumluluğa dikkat çekmektir. Hareketin geliştiği bir dönemde, sınıf hareketinin imkanlarının sınırlılığı ve zaafının bolluğu üzerine yoğunlaşma, çoğu kere pasifizmin ve görevlere uzak durmanın dayanağı haline gelebiliyor. Türkiye'de bunun örnekleri de yaşandı. Ama biz, kitle hareketinin yükseldiği dönemde, hareketin imkanlarına yaptığımız vurguyu, öncünün sorumluluğuna bir ön zemin olarak kullandık hep. Hareketin imkanları ne ölçüde umut vericiyse, devrimci sorumluluk da o ölçüde yakıcı ve acildir. Bizim bütün yazılarımızda bu diyalektik bakış son derece nettir. Ama ne olmuştur? Tarihsel bir dönemdir, belli gelişmeler vardır. İç ve dış dinamikler vardır. O dönemde '89 çöküşü yaşanmıştır. Beri yanda Körfez'de savaş çıkmış, burjuvazi savaş sopasını kullanmıştır. Bir dizi etken kitle hareketindeki yükselişin önünü bir yerde tıkamıştır. Bu birincisi. İkincisi, kitle hareketi gelişir, gelişir ve öyle durumlar olur ki, bir yerde politik patlamalara dönüşür. Öyle durumlar da olur ki; mevcut iktisadi ve kısmi demokratik çerçevenin sınırlarına gelir dayanır. İleriye sıçrayamadığı noktada, belli bir yorgunlukla birlikte geriye düşer. Hiçbir politik deha bu sürecin somut gelişme seyrini ve geleceğini adım adım

isabetlilikle öngöremez.

Mesut: Bizim tıkanma tahlilimiz, işçi hareketinin biriktirdiği potansiyelleri ve deneyimleri, geçmişte onun ileri yanlarına ilişkin yaptığımız vurguları ortadan kaldırmıyor. Bu tahliller doğrudur. Bugün işçi hareketindeki tıkanma, onun potansiyellerinin, eylem dinamiklerinin tümüyle ya da önemli ölçüde körelmiş olmasından kaynaklanmıyor. Mevcut önderlik yoksunluğu koşullarında ve sermaye sınıfının çok daha örgütlü, hazırlıklı, organize bir biçimde bir karşı saldırıya geçmiş olduğu bir dönemde, işçi sınıfının bugün bu dinamikleri harekete geçirememesini ifade ediyor. Sermaye düzeni krizini atlatmakta kısa süre içerisinde bir başarı kazanırsa, kuşkusuz süreçte ilişkin tartışma ve tahlillerdeğişebilir. Ama bugün bir karşılıklı bekleyiş vardır. Kuşkusuz bu bekleyiş içerisinde sermaye sınıfı daha avantajlı bir durumdadır. Ancak eylem dinamiklerinin var olduğu koşullarda, bugün sınıf hareketindeki çok önemli bir gelişme muhtemelen bir patlama şeklinde yaşanacaktır. Ya patlama olacaktır, ya da çürüme yaşanacaktır.

Bu bir yerel direniş şeklinde gelişebilecek bir patlama olabilir; bir kıvılcım giderek bölgesel düzeyde, giderek de ülke düzeyinde bir sınıf hareketini mayalamakta etkili olabilir. Zonguldak'da veya Karabük'te, ya da İstanbul'un belli bir bölgesinde üç-beş önemli fabrikanın bir anda ciddi bir eylemlilik içerisinde girdiğini düşünelim. Bugün sınıf hareketine baktığımızda bunun ateşleyebileceği bir potansiyel olduğunu görüyoruz. Nitekim bir takım değerlendirmelerimiz de bu yöndedir.

İşçi hareketi neden bugünkü düzeye geldi? Birincisi, önderlikten yoksunluktu kuşkusuz. Devrimci bir önderlikle birleşemeyen, onun inisiyatifinde gelişemeyen bir hareket, kuşkusuz sermayenin etkili bir saldırısı karşısında bu durumu yaşar. İkincisi, sınıf hareketinin gelişme diyalektiğine bakıldığında; nispi hakları belli bir mücadele süreci içinde kazanan, bu süreç içerisinde giderek politikleşen ve devrimci güçlerle de birleşebilen bir hareketlilik ile; nispi haklar konusundaki kazanım sürecinin dar olduğu, ardından beklenmedik ciddi bir krizin geldiği koşullardaki bir işçi hareketinin gösterdiği tepki, her zaman kesinlikle farklı olmuştur. Eğer işçi hareketi uzun sayılabilecek bir süreçte ve daha istikrarlı bir dönemde ciddi kazanımlar elde etmeyi başarabilmişse, bu süreç içerisinde hem deneyim, birikim ve moral açıdan ve hem de örgütlülük açısından kendini geliştirebilme imkanları bulabilmişse, kriz dönemlerindeki saldırılara karşı da çok daha hazırlıklı, çok daha militan bir cepheden karşı koyuş gerçekleştirebiliyor. Ama böyle bir sürecin yaşanmadığı, halihazırda bir devrimci önderlikle birleşmek noktasında mesafe alınmadığı ve toplumda da devrimci güçlerin son derece zayıf olduğu koşullarda, bugünkü işçi hareketinin, dünkü bütün ilerliliğine, aldığı mesafeye ve taşıdığı dinamizme karşın, böyle bir durumla karşılaşması bir çelişki değildir. Sınıf hareketinin kendi diyalektiği içerisinde son derece anlaşılabilir bir durumdur bu. Bu nedenle bugün yaşananlar bizim geçmiş tahlillerimizdeki yanlışlığı göstermiyor.

Zaten böyle bir kriz koşullarında geleceğe ilişkin bu tür vurgular da bizim tahlillerimizde vardır. Kendiliğinden hareket taşıdığı imkanlar nelerdir? Bunun

sınırları nelerdir? Yarın gerçekten ciddi bir saldırı olduğunda, eğer bir devrimci önderlikle birleşmemişse, bu hareketin karşılaşıcağı akibetler nelerdir? Bu konuda yapılmış önden uyarılarla da birleşen tahlillerdir. Nitekim bir süredir yaşanan da, böyle bir saldırı dönemine işçi hareketinin bizim düşündüğümüz düzeyde bir hazırlık içerisinde girememesidir. Bu koşullarda böyle bir durum yaşanması da normaldir.

Kazım: Biz geçmişte yaptığımız tahlillerde üçüncü bir devrimci yükselişin öngünüde olduğumuzu söyledik. Bu aşağı yukarı dört yıl öncesine tekabül ediyor. Yer yer yoldaşlarla bölük pörçük tartışmaya çalışmakla birlikte özel olarak irdelediğim bir sorun değildir. Bugünden baktığımızda, bence sorunun şu yönünü yeniden irdelemek gerekiyor. O dönemde, belki halkçı hareketin işçi hareketine duyduğu güvensizlik nedeniyle, işçi hareketinin taşıdığı dinamiklerin ve olanakların bizim saflarımızda gerçekten anlaşılabilmesi açısından, hem konjektürel hem tarihsel nedenlerden dolayı, o dinamiklere belli bir vurgu yapmak belli bir önem taşıyordu. Ama bugünden baktığımda, bence hareketin zayıflıklarıyla güçlü yanlarını biraz da belli bir denge içerisinde tam yerine oturtamadığımızı, tahlillerimizde bazı vurguları tam hesaba katamadığımızı düşünüyorum.

Cihan: Bu son derece anlaşılırdır. En dahi devrimci politikacılar için bile bunun olanaksızlığı, kolay kolay mümkün olmadığı bizzat kendi yaşamlarıyla kanıtlanmıştır. Lenin sık sık, "olaylar yanıldığımızı gösterdi", "olaylartam düşündüğümüz gibi gelişmedi" demiştir. Bu her zaman böyledir. 1907 yılında Lenin, devrimci dalganın her an yeniden geleceğini iddia ediyordu. Ancak Stolipin darbesi araya girdi, güçleri ve mevzileri biçti. Ondan sonra Lenin kriz üzerine yazı yazıyor (ki bu mahalli örgütlerden gelen basınçla oluyor) ve bu kez başka türlü konuşuyor. Parti tabanında, sanayideki bunalım derinleşiyor, dolayısıyla devrimci yükseliş gelecektir düşüncesi ve beklentileri var. Ancak Lenin olaylardan öğrenmiştir. Şunları söylüyor: "Tek başına sanayideki bunalım yeni bir devrimci yükselişin olup olmayacağını göstergesi değildir. Bu bir dizi başka faktöre bağlıdır. Yapılması gereken şey etkili bir politikajitasyonu sürdürmek ve bu arada kitlelerdeki ruh halini, olayların kitleler üzerindeki etkisini, bu etkinin biriktirdiği imkanları dikkatle gözlemektir. Olayların yönünü kestirmenin bundan başka bir yolu yoktur."

Yaşamın sayısız faktörle şekillenen genel akış yönünü biz kesinlikle doğru kavradık. Ama ne olmuştur? Birincisi, '87 yılından bakarken, '89 tahribatının zaten bir yenilgi döneminden çıkmış bulunan bir hareketi yeni bir yenilgiye sürükleyeceği faktörünü yeterince gözlememiştir.

İkincisi, yeni bir devrimci yükselişin öngünüdeyiz demişizdir. Yeni bir mücadele dönemine girildiğinin çok sayıda somut göstergesi oluştuğunda, bunu çok genel planda öngörebilirsiniz. Biz '91'e girerken başlıklı başyazıda böyle bir gelişme öngörmüştük. Çünkü o döneme baktığınız zaman; '87'den '90'a kadar yükselen, yani yıldan yıla gelişen kitle hareketinin tam da '90 yılında aydan aya çok özel bir tarzda büyüdüğünü ve değişik kesimlere yayıldığını görüyorsunuz. Kürt hareketi seriheldanlar aşamasına geçiyor. '90 Mart'ında büyük kitlesel Newroz gösterileri var. Şubat'ta Yeni Çeltik'teki işçi katliamını protesto etmek için İstanbul'da politik işçi eylemleri, bir günlük grevler oluyor. Aynı dönemde öğrenciler hareketleniyorlar. Mayıs'ta geniş katılımlı 1 Mayıs kutlamaları gerçekleşiyor. Haziran'da yeni işçi eylemleri geliyor. Temmuz'da kamu çalışanları çok anlamlı bir ilk atılımı yapıyorlar. Eylül'de Zonguldak madencileri tam da 12 Eylül'ün yıldönümünde 48 saatlik birdirenış yapıyorlar. Ekim, daha o zamanki başyazısında, ciddi bir madenci eylemi gelmektedir diyor. Nitekim Aralık'ta bir madenci fırtınası patlak veriyor. Onun öncesinde ve Kasım ayı içinde başka işçi eylemleri yaşanıyor. 26 Aralık'ta metal işçilerinin grevi devreye giriyor. Tekstil sektöründeki gelişmeler var...

Olaylar öylesine birbiri üstüne yığıyor ki, böyle bir durumda; siz bakmayın bu hareketliliğe, zaten tarihte örnekleri de görülmüyor, bu bir yere çarparak duracak demenizin bir anlamı ve mantığı yoktur. Bunu ancak müzmin karamsarlar ve gelişmelerin ortaya çıkardığı görev ve sorumluluklara ilgisiz kalanlar yapabilirler. Burada sorunu; toplumun çok değişik kesimleri, merkezinde işçiler olmak üzere, bir hareketlilik yaşıyorlar ve bu bir devrimci yükselişin işaretlerini veriyor; öncü bu gelişmeyi görmeli ve bu doğrultuda perspektiflerine ve görevlerine çok daha sıkı bağlanmalıdır, biçiminde ele almak durumundasınız. Nitekim yazının devamına bakınız, tahlil gelip buraya dayanmaktadır. Devrimci hareketin bugünkü zayıflıklarını, eylemsizliğini, kapasitesizliğini artık bir Ekimci gerekçe yapamaz; onlar yapamıyorsa biz yapmak zorundayız, deniyor. Yani olanakları sıralayıp rahatlamak, birşeyleri abartıp kendini edileştirmek değildir sorun. Tam tersine, bir hareketin ipuçlarının ortaya çıkardığı imkanlara karşılık vermek konusunda bir sarsıntı yaratmayı amaçlıyor. Bu açıdan imkanlara özel bir vurgu yapılıyor. Ama sen görevini yapmaya başladığın andan itibaren, vurulması gereken zaaf da zaten çok özel bir tarzda önüne gelecektir.

Kazım: Bence bu sorunun şöyle bir önemi var. Biz bugün Türkiye'deki politik süreçleri pratik kuvvet alanında belirleyen bir hareket olmayabiliriz de. Ancak ben soruna daha çok örgüt boyutu açısından bakıyorum. Bu sorunun yarının partisinde yaratacağı zaaf şudur. Hareketin zayıflıklarının isabetle yerine oturtulmaması, o alandaki müdahalede belli bir zayıflık alanı yaratabilecektir.

Cihan: Ben işçi hareketinin zaafının adım adım nasıl işlediğimizi, kronolojik olarak yerli yerine nasıl oturtduğumuzu ayrıca da gösterebilirim. Bu söylenenleri de metinlerimizin yeterli dikkatle incelenmemesinin bir somut göstergesi sayıyorum. Örneğin senin 8. Yıl başyazısını şöylece bir okuyup geçtiğini düşünüyorum...

Kazım: İkincisi; zayıflıkların kendisinin ir-delenmesiyle birleşmeyen bir yükseliş tahlili olduğu ve bu beklenti gerçekleşmediği (bunu başka etkenlerle bir arada söylüyoruz, tek bir etken değildir) zaman, sürekli yükseliş bekleniyor. Böyle bir beklenti içerisinde olan bir kadroda, bu durum, tersten bir umutsuzluğa yol açabiliyor. Ben sorunu örgüt boyutu açısından ele alıyorum.

Cihan: Hareketin sorunlarıyla önderliğin sorunlarını birbirine karıştırmayalım. Sen siyasal süreçlerdeki tıkanmayı az önce tanımladığın gibi anlarsan, ondan hangi ucube sonuçları çıkartacağın konusunda benim hiçbir kuşum kalmaz. Hareketin önderlik zafiyeti ile hareketin bünyesindeki, şu veya bu kadrodaki düşünsel karmaşayı birbirinden ayırmak gerekir. Biz bu sıkıntıyı 7 yıldır yaşıyoruz. Bir takım vurgular, bir takım yaklaşımlar tek yanlı kavranıyor. Bu, hareketin önderlik çizgisiyle ilgili değil, hareketin insan malzemesinin ideolojik şekillenmesi, kavrayışı ve hareketin o malzemeyi dönüştürmedeki başarısızlığı ya da yetersizliği ile ilgili bir olaydır. Örgütsel sorunlar kapsamında fazlasıyla da tartışılmıştır. Bizim insanlarımız tek yanlı düşünmeye çok yatkindirler. Zira küçük burjuvazi tek yanlı düşünür.

Yazı yazarken küçük burjuvazinin bu özelliğini hep vurguluyorsunuz da, sanki bu küçük burjuvazi uzayda yaşayan bir günah keçisiymiş gibi yaklaşıyorsunuz. Sosyal gerçekliğini tam da bizim kişiliğimizde bir biçimde üretmiyormuş gibi, biz böyle soyut bir düşmana, yeldeğirmenlerine kılıç sallıyoruz. Kılıcı kendimize sallayalım!.. Düşünce tarzımızı değiştirmeye ve geliştirmeye özel bir dikkat edelim!.. Bu anlamda evet, sorun var. Ben problemleri reddetmiyorum. Ama tam da bu aynı tek yanlı ve yüzeysel düşünce tarzı bir de kalkıp bunu gerisin geri harekete fatura etmiyor mu? Hareketin önderlik yaklaşımlarındaki zafiyet olarak bunu ele almıyor mu? Bunu anlamak ve kabul etmek mümkün değil.

Bu hareketin değerlendirmelerinde, öngörülerinde önemli boşluklar olmuştur. Biz zaman zaman hataya da düşmüşüzdür. Bu yükseliş öngörüsünün bizi de boşa çıkardığını, net bir biçimde *Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi*'nde yazdık. Olaylar beklentileri boşa çıkardı, bu arada bizim beklentilerimizi de, denilerek bunun altı çizildi. Ben herşeyi yerli yerine oturtalım diyorum.

Bakınız yoldaşlar, Plehanov'un *Tarihte Bireyin Rolü* isimli küçük bir kitabı vardır. Son derece derin

İşçi sınıfı önderlikten, önderliğin katkılarında, yol açıcı gücünden ve çabısından yoksun kaldığı sürece, burjuvazi tarafından bir otuz yıl daha kolayca yönetilir. Ama bu bizim 30 yıl öncesinden söylediğimiz sözün değerini hiçbir biçimde azaltmaz.
Bunlar da neler bekliyorlardı, halbuki bakın olaylar neler gösterdi! demek, sonradan bakma kolaycılığından kaynaklanan bir bilgiçlik olabilir olsa olsa. Devrimciler birşeyi üzerine yatmak için söylemezler.
Dünyayı yorumlamak dünyayı değiştirmek içindir, deriz.

teorik-felsefi özü olan bir kitaptır bu. Plehanov'un sorunları çok soyut teorik düzlemde irdelemesinin getirdiği kuruluğu bir yana bırakıyorum. Bu kitap bir bakıma öznel faktör ile nesnel faktör (siz bunu sınıflar mücadelesi düzleminde belli sınırlar içinde, bilinç ile kendiliğindencilik arasındaki ilişki olarak da ele alabilirsiniz) arasındaki ilişkiyi irdeliyor. Olayların akışını belirleyen son tahlilde onun kendi nesnel mantığıdır, diyor. Ama bu nesnel akışın içerisinde, bir öznenin ona yapabileceği ve yapması gereken iradi müdahale de vardır; bu öznel müdahale, bu nesnellığın bir parçasıdır diye de ekliyor. Yani toplam süreç, öznenin de rolünü oynamasıyla birleştiği ölçüde gerçek anlamını ve kapsamını bulabilecektir. Ekim Devrimi'yle Alman Devrimi arasındaki fark bir yanıyla budur. Biri öznesini (bilinçli ve örgütlü öncüsünü) bulmuştur. Öznenin katkısıyla varabileceği sonuçlara varmıştır. Diğerinde olaylar patlak verdiğinde, öznesi kuruluş kongresini ancak yapabilmektedir. Üstelik ciddi birtakım ideolojik karışıklıklarını da sürdürerek... O tarihsel rolünü oynayamamıştır ve hareket kolay bir yenilgiyle sonuçlanmıştır. Hareketin derinliği o kadar açıktır ki, 19'unda patlak veren ve yenilen devrim, 21'inde mahalli planda da olsa yeniden tekrarlanmıştır. 23'te genel bir devrim beklentisini olanaklı kılacak koşullar ve bazı yeni devrimci girişimler yeniden doğabilmiştir. Birinde hareket öznesini bulmuştur ve dolayısıyla olayların nesnel akışı (nesnellikten tarihin akışını kast ediyorum), öznenin tüm olumlu katkıları da içererek gelişmiştir. Diğer ise bundan yoksun kalmıştır.

Biz her zaman imkanlara işaret ederiz. İşçi sınıfının biriktirdiği olumlu özelliklere ya da taşıdığı derin hoşnutsuzluğa dikkat çekeriz. Ama işçi sınıfı belli mücadeleleri zorlayıp da kendi gücüyle bunu aşamaz, bir önderliğin katkısıyla aşma gücü bulamazsa, yeniden geriye düşer, deriz. Bunu hep söylüyoruz. Bizim değerlendirmelerimizde bu kızıl bir şerit gibidir. Bunun bütün değerlendirmelerimizde olduğunu iddia ediyorum. Bu fikir benim için çok değerlidir. Bu, Lenin'in *Ne Yapmalı*'sının temel fikridir. Plehanov'un *Tarihte Bireyin Rolü* kitabı felsefi planda öznelciğin eleştirisidir. Yani bu rolü kendi içinde idealleştirilenlerin eleştirisidir. O açıdan olumsuz anlamda bir çubuk bükme de vardır. Biz Lenin'in *Ne Yapmalı*'sıyla yetişen ve Plehanov'un tarihsel akibetini bilen kişiler olarak, bu kitapta yazılanları yerli yerine oturtmak, yani hatayı, vurguyu tartmak imkanına sahibiz. Ama ben Plehanov gibi biri bile, birey kendi öznel katkısını ona katamadığı sürece, siz bunu toplum düzeyinde politik özneler olarak alacaksınız, toplum düzeyinde özneleri politik rolünü şu veya bu doğrultuda oynayamadığı sürece, olaylar gerçek gücünü ve akışını bulamayacaktır, diyor.

Tersinden örnek vermek istiyorum. Biz marksist-leninistlere karşı kullanılan ideolojik silahlardan biri şudur: Siz yüzyıldır kapitalist düzenin çürümekte olduğunu ve yıkılacağını söylerseniz; Lenin de emperyalizm sosyalist devrimin arifesidir demişti. Ama yüzyıldır da kapitalizm yedi canlıdır ve yaşıyor. Murat Belge *Yeni Gündem*'deki başyazılarında bunları yazıyordu. Bir başka örnek vereyim. Devrimci proletaryanın güç yetirememesi, yani proletaryanın kendi devrimci önderlik rolünü oynayamaması noktasından almıyorum meseleyi. Bu kez tersinden, burjuvazinin kendi öznel rolünü oynamadığı aşırı yeteneği noktasından ele alıyorum. Burjuvazinin üç yüzyıllık tarihsel geçmişini, müthiş iktisadi kuvvetini, binlerce yıllık sınıflı toplum/mülkiyet düzeni geleneğinden beslenen ideolojik ve kültürel imkanlarını kullanarak, tam da sosyal devrim tehlikesini her aşamada nasıl da boşa çıkardığı, öznel etkinin gücüne tersinden bir kanıttır. Bu dar anlamda ve kendi içinde kapitalist ekonominin

yaşama gücüne değil, fakat topluma egemen bir sınıf olarak burjuvazinin rolünü ne kadar da başarılı oynadığına bir kanıttır. Onun kendi cephesinde ölmekte direnmek, yedi canlı bir varlık olarak yaşamayı sürdürmek noktasında gösterdiği direncin kendisi de, gerçekte öznel ögenin rolüne bir örnektir. Ama burjuvazi bunu faşizm yoluyla yapmıştır, ama reformizm yoluyla yapmıştır. Her seferinde belli bir biçimi kullanmıştır. Ama Keynesçilikle yapmıştır, ama Friedmancılıkla, ya da gerisin geri neo-Keynesçilikle yapmıştır. Burjuvazi çok köklü ve çok deneyimli bir sınıftır. Elinde kuvvetli bir iktisadi güç de vardır. Binlerce yıllık sömürücü sınıfın yönetme imkanlarına, toplumu bölerek, paralize ederek yönetme deneyimine de sahiptir. Bu da öznel ögenin tarihsel akışın gidişatını nasıl geciktirebildiğine tersten bir örnektir.

Öznenin rolünü gözden kaçırarak süreci ve sorunları ele almanın gerisinde kendiliğindenci, hareketin iç imkanlarını abartan bir yaklaşım vardır. Dolayısıyla ben, bu konuda hareketimize yöneltilen eleştirinin gerisinde böyle bir zafiyetin olduğunu düşünüyorum. Öznenin kendi rolünü oynayamamasının anlamını bir değerlendirme faktörü olarak gözden kaçırmak, bir hareketin siyasal olayların akışındaki rolünü hesap dışı tutmakla eş anlamlıdır. Soruna burjuvazi cephesinden nesnel ve öznel karşı devrimci kuvvetin birleşik etkisinden bakılırken, ama emekçiler cephesinden yalnızca nesnel kuvvetin oynayabileceği rolden bakmaktır bu. Biz neden PKK, ulusal sorun eksenini etrafında bir öznenin oynayabileceği rolü en ileri bir düzeyde oynamıştır; bu açıdan onun bugüne kadar oynadığı rol, tarihsel değerdedir, diyoruz. PKK'nin oynadığı tarihsel rolün özel anlamı, gücü, şimdiden tarih içindeki yeri nereden gelmektedir?

Mengen barikatı Ş. Deniz'in ayak oyunlarıyla moral bakımdan yıkıcı bir biçimde sonuçlandı. Ben o zaman bir kaç Zonguldak işçisiyle tartışmıştım. Bu işçiler orada bir çatışmanın koşullarını açmak için gösterdikleri çabaları anlattılar. Bunlar o zaman Ekimci işçiler ve işçi önderleri... Eğer orada ciddi bir çatışma olsaydı ve bir işçi katliamı gerçekleşseydi, bunun Türkiye toplumu ve genel plandaki işçi hareketi üzerindeki etkisi ne olurdu, onu da çok merak ediyorum. Biz Kanlı Pazar'ın nelere yol açtığını biliyoruz. Yine Lena madencileri grevinin katliamla sonuçlanmasının Rusya'da yeni bir devrimci yükselişin ateşleyicisi olduğunu iyi biliyoruz da, örneğin Mengen'de olayların başka türlü gerçekleşmesi durumunda muhtemel sonucun ne olabileceğini niye gözden geçiriyoruz? İki fabrikayı etkili bir tarzda sokağa dökerek yolunu açabileceğimiz bir ciddi işçi direnişinin, İstanbul işçi hareketi ya da Türkiye işçi hareketi içerisindeki ajitasyon imkanlarını şimdiden kestirmek çok mu güç?

Çok daha değişik bir eylem tarzı olan, yani atılmış işçilerin gelip işyerini işgal etmesi biçiminde gerçekleşen bir Aras Kargo direnişinin toplumun gündemine nasıl girdiği de biliniyor. Zayıflık ve sessizlik ortamında çok özel önem taşıyan bir eylemdir. Oysa ne ciddi bir sanayi birimidir, ne de normal bir üretim süreci içerisinde sınıf kitlesinin bir olaya başkaldırısı temeli üzerinde gelişmiştir. Bir çok yönüyle de etkisiz bir eylemdir. Ama buna rağmen yaşadığı günlerde belli bir sarsıntı yaratmıştır. Bütün sol hareket manşete çıkarmıştır Aras Kargo direnişini. Biz başyazıya konu etmişizdir. Bu birşey anlatmıyor mu? Olaylar böyle de gelişebilir...

Ama işçi sınıfı önderlikten, önderliğin katkılarında, yol açıcı gücünden ve çabısından yoksun kaldığı sürece, burjuvazi tarafından bir otuz yıl daha kolayca yönetilir. Ama bu bizim 30 yıl öncesinden söylediğimiz sözün değerini hiçbir biçimde azaltmaz. Bunlar da neler bekliyorlardı, halbuki bakın olaylar neler gösterdi! demek, sonradan bakma kolaycılığından kaynaklanan bir bilgiçlik olabilir olsa olsa. Devrimciler birşeyi üzerine yatmak için söylemezler. Dünyayı yorumlamak dünyayı değiştirmek içindir, deriz. Söz davranışla birleşmediği sürece, sözün kendisi kendi içinde boşa çıkar. Söz bütün anlamını kaybeder ve oportünizmin tipik bir ifadesi haline gelir. Çünkü eylemden, eylemsel amaçtan kopar.

Orhan: Kazım yoldaş vurgularında, biz sınıf hareketinin mevcut durumuna ilişkin bir tahlil yaparken, onun olumlu yönlerini değerlendiriyoruz, diyor. Sınıf hareketinin bugünkü örgütlülük, önderlik ve bilinç düzeyinde, onun zaaflarını, olumsuz yönlerini vurgulamadığımız ve buda hareketimizin mevcut örgütsel zaaflarıyla birleştiği zaman, bir iyimserliğe ve ken-

diligindencilige, buradan hareketle de sorumluluk alanında bir rehavete yol açıyor. Ben böyle anladım yoldaşın söylediklerini.

Deniz: Yoldaşın dediği şudur. Hareketin olumlu yanlarına yapılan vurgu iyimser bir havaya yol açıyor. Sonra hareket olumsuz göstergeler ortaya koymaya başladığında, zayıf insanlar olumsuzluğa düşüyorlar.

Kazım: Benim söylediğim budur. Mesele kendiliğindencilik vb. değildir.

Orhan: Belki daha iyi ifade edilebilirdi. Çok genel çerçevede vurgulamak istediğim buydu. Ben Cihan yoldaşın vurgularını ise şöyle anladım. Biz bu zaafiyetleri aşabilmek için, önümüzdeki döneme ilişkin görevlerimizi ve imkanları tespit ederken, dönüp önce kendi örgütsel zaafalarımıza vurmak zorundayız. Kendi zaafalarımıza vurulmadığı sürece, asıl görevler ve sorumluluklar alanındaki sorunlara dönülüp bakılmadığı sürece, sınıf hareketinin zaafalarını sıralamak gerilemeyi ve düşmeyi daha da hızlandıracaktır. Zira kendi alanımızdaki zaafalarımız süreç içinde gitgide sınıf hareketinin zaafalarıyla açıklanmaya başlanacaktır. Ben yoldaşın tartışmaya özel bir önem vermesini, yaptığı vurguları bu çerçevede anlıyorum. Önümüzdeki yılı parti yılı ilan etmiş bulunuyoruz. Sınıf hareketine ilişkin görevler alanında, onun taşıdığı dinamikler konusunda, bugüne kadar politik müdahale alanında yaşadığımız sorunlar bakımından tam bir açıklığa sahip olmak zorundayız. Bunlar kavranmadığında, önümüzdeki dönemde bunun bizim karşımıza ciddi sorunlar çıkartabileceğini düşünüyorum. Yoldaşın vurgusunu bu çerçevede ele almak gerekiyor. Sınıf hareketine politik müdahalenin sorunları ve görevlerimiz çerçevesinde, pratik politikanın sorunları çerçevesinde biz bu zaafalara vuracağız. Ama sınıf hareketinin zaafalarını sürekli öne çıkartmak, ona müdahale görevlerimiz açısından bize çok fazla bir şey getirmeyecek.

Mesut: İşçi hareketini tahlil etmenin birkaç yöntemi vardır. Birincisi, bir grubun şu sıralar havlu atmış bir eski sözde lideri (M.Y.) gibi tahlil etmektir. Zaafalarını da tahlil ediyor. Aslında zaafaları konusunda söylenecek çok şey yok. İşçi hareketi bu zaafaları taşıyor. Ama burada irade faktörünün rolünü, devrimci hareketin, komünist hareketin zaafaları noktasını hep devre dışı bırakarak, karartarak bir yaklaşımla, sorunu işçi hareketinin kendi zayıflıkları içerisinde ele almak, bu zayıflıkları öne çıkarmaktır söz konusu olan.

Bir de şöyle ele almak mümkündür. İşçi hareketinin böyle zayıflıkları vardır, ama şu tür bir tarihsel gelişme içerisinde, kendisine ısrarlı bir tarzda müdahale eden bir devrimci komünist önderliğin olmadığı koşullarda, işçi hareketi şu tür bir dinamizm üzerinde de gelişmiştir. Şu zayıflıkları mevcuttur. Bu zayıflıklara vurulduğu zaman şu imkanlara da sahiptir. Buradaki imkanlar bu hareketin politik bir hareketlilik haline gelebilmesi açısından da önemli bir dinamizmi gösteriyor. Böyle bir yönetsel yaklaşımla ele almak gerekiyor. Ben zaafaları ifade etmeyelim demiyorum. Soruna yaklaşımda, geçmiş süreçte işçi hareketinin zaafalarına ilişkin bir şey söylememe, sadece üstünlükleri öne çıkarmak söz konusu değildi bizim için. Ancak Lenin'in de söylediği bir şeydir; bir devrimci sürece baktığı zaman, özellikle devrimci gelişmenin nerede imkanları vardır, bunun üzerinde durur. Bu çerçevede öznenin sorumlulukları nelerdir, iradeyi burada nasıl yoğunlaştırmak gerekir, iradenin buradaki görevleri nedir, zaafaları nedir, sorumlulukları nedir, buralardan bakılır.

Öteki, pasifizm üreten, devrimcilerin sorumluluklarını karartan, devrimci gelecek ve imkanlar konusunda karamsarlık yaratan bir rol oynar. Bu yüzden devrimciler tam bir bilimsel objektivizm içerisinde tahlil etmezler sorunu. Sen bir bilimsel metin hazırlarsın. Burada gerçekten imkanların sınırları çok küçükse, sen imkanların sınırını o küçüklük içerisinde verirsin. Ama devrimci bir politikamızın tahlilinde, o küçük imkanlar özellikle öne çıkar. Çünkü senin varlık alanın, senin güç olabileceğin alan, senin sınıf hareketini ilerletebileceğin alan orasıdır. Sen bir müdahaleci güç olarak bakıyorsun. Neye bakacaksın? İmkanlara bakacaksın. Olumluluğa bakacaksın. Dinamizme bakacaksın. Onu öne çıkaracaksın.

Kazım: Burada bir tartışma yok ki yoldaş.

Helin: Öyle bir sorunun yoksa bile şöyle bir tartışma var. İşçi hareketinin zaafalarını görmediğimiz, gözetmediğimiz doğrultusunda bir saptaman var. Bu saptamanın son derece yanlış olduğunu düşünüyorum. Mesut yoldaşın biraz önce ifade ettiği gibi, biz kendi görevlerimizi, kendi iradi rolümüzü öne çıkaracak tarzda işçi hareketinin imkanları üzerinde daha fazla duruyoruz. Ama geçmiş sürece baktığımız zaman, bizim

Ben zaafaları ifade etmeyelim demiyorum. Soruna yaklaşımda, geçmiş süreçte işçi hareketinin zaafalarına ilişkin bir şey söylememe, sadece üstünlükleri öne çıkarmak söz konusu değildi bizim için. Ancak Lenin'in de söylediği bir şeydir; bir devrimci sürece baktığı zaman, özellikle devrimci gelişmenin nerede imkanları vardır, bunun üzerinde durur. Bu çerçevede öznenin sorumlulukları nelerdir, iradeyi burada nasıl yoğunlaştırmak gerekir, iradenin buradaki görevleri nedir, zaafaları nedir, sorumlulukları nedir, buralardan bakılır. Öteki, pasifizm üreten, devrimcilerin sorumluluklarını karartan, devrimci gelecek ve imkanlar konusunda karamsarlık yaratan bir rol oynar.

işçi hareketinin taşıdığı zaafaları ve eksiklikleri son derece doğru ve isabetli bir şekilde tahlil ettiğimizi ve ona yeterince önem verdiğimizizi düşünüyorum. Somut bir tartışma yapalım o zaman. Şu söylenebilir; biz şu zaafasını yeterince gözetmedik. Sen onu açarsın, onu tartışırız. Ama senin söylediklerinden bizim zaafaları yeterince görmediğimiz, sadece olumlu yönlerini öne çıkardığımız anlaşılıyor. İşçi hareketinin zaafaları ve zayıflıkları söz konusuysa, tam da orada bizim yeni bir irade, yeni bir sorumluluk alanımız çıkıyor ve biz tam da bunu yapmışız. Tam da o zaafalara parmak basmışız.

Kazım: Tartışmanın bu biçimde yürümesini anlamlı bulmuyorum. Kendi payıma söylemek istediğim şudur. Sorun genelde bütünlük içerisinde tanımlanır, dedim.

Cihan: Örgüt yaşamımızın problemleri ile, bunun yolaçtığı sorunlar ve çarpıklıklar ile, hareketin geneldeki önderlik tarzının zaten doğal ve kaçınılmaz olarak yol açacağı sorunları, birbirine karıştırmamak gerekiyor.

Biz henüz esasta sınıf dışı bir örgütüz diyoruz. Nitekim kadrolarımızın sosyal-siyasal özellikleri üzerine tartışmalarda belli bir açıklık da sağladık. Burada ben bir devrimci kadro için incitici bir olguyu döne döne tekrarlamak istemiyorum. Ama ben, devrimci kadronun düşünme tarzından gelen sorunları alıp bir hareket için zaaf alanı olarak tanımlamanın ne bir sorunu çözeceğini,

EKİM 3. Genel Konferansı

Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler

ÇIKTI

Kitapçılarda

ne de bu harekete bir faydası olacağını düşünüyorum. Yoldaş, kadrolarımızın sorunları algılama tarzındaki zayıflıktan, bu noktada örgütün kadrolara kendi perspektifini, bütünlüklü ve derinlikli kavratma görevinden söz edebilir. Bu yerinde bir eleştiri de olur. Ama yapılan bu mudur?

Yoldaşa tuhaf bir zaaf gördüğümü de belirtmek istiyorum. Bu ciddi bir problem olabiliyor zaman zaman. Yoldaş bu hareketin sözde zaafaları üzerine konuşmak noktasında biraz fazla rahat davranıyor. Genellikle de haksız ve isabetsiz oluyor bunlar. Burada kendi kusuru kendisine çok net olarak gösterilmiştir. Bir rahatlık göstermeli ve meseleyi anlayabilmelidir. Ben hata yapmadık demiyorum. Bizim tahlillerimizde eksik, kusurlu bir takım şeyler vardır. Bunları atlamadık ve çeşitli yazılarımızda ortaya da koyduk. Devrimci yükseliş beklentisi konusundaki tespitimizi özellikle vurguladık. Bunun saflarımızdaki bir takım zayıf unsurların tasfiyeci platforma kayışındaki nedenlerini de koyduk. EKİM'in iddialı çıkışının, ortaya ciddi ve heyecan verici bir iddia koymasının, o an için EKİM'le birlikte yürüyen bir takım unsurlarda kısa dönemli umutlar yarattığını, bu umutlar kısa dönemde gerçekleşmeyince de bunun onların geriye savrulmasına yol açtığını da söyledik. Ama yaşam budur zaten. Diyalektik sözünün bir anlamı varsa eğer, bu diyalektiktir işte. Her şeyin tam da öngörüldüğü gibi, sıralandığı gibi, söylendiği gibi, planlandığı gibi gitmesi durumunda, yaşamın sonsuz karmaşıklığı üzerine söylenenlerin bir anlamı kalır mı?

İkincisi, Mesut yoldaşın, Orhan yoldaşı destekleyici konuşmasında, Kazım yoldaşa yönelttiği eleştiriye de bu noktada katılıyorum. Ama biz hareketin üstünlüklerini ve zayıflıklarını bir arada koymalıydık, deniliyor. Ben ön konuşmamda söyledim. Bu bütün yazılarımızda ortak bir çizgidir dedim. Yılları kapsayan çabalarımızın temel bir çizgisidir. Elimdeki derlemede (*Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi- Red*) *Dünden Bugüne İşçi Hareketi* başlıklı bir makale var. Bu, 1. Genel Konferans belgelerindeki işçi hareketi yazısından sonra, bizdeki en temel işçi hareketi değerlendirmesidir, o dönemde. Ağustos 1990 tarihli bu makale. Yani bizim yükseliş beklediğimiz, olayların üstüste yığıldığı yıllarda yazılmış bir makaledir. Dünden bugüne işçi hareketi tahlil edilmektedir. Her satırına şu an yeniden imza koyabilirim. Uzun uzun işçi hareketinin olumlu özellikleri anlatılıyor ve ardından şuraya geliyor:

"Ama öte yandan, sayılan bu üstünlüklerine rağmen, tarihsel bir perspektifle bakıldığında, işçi hareketinin bugünkü gelişme düzeyiyle henüz çok geri bir gelişme aşamasında olduğuna da kuşku yok. Her şeyden önce, baskı ve sömürü politikalarının yıllardır biriktirdiği hoşnutsuzluğun dışı vurumu olmakla birlikte, işçi hareketinin mevcut hareketliliği henüz iktisadi ve bazı sınırlı demokratik istemlerle kendini ifade edebiliyor ancak. Nesnel toplumsal konumuyla tüm ezilen ve çalışan sınıfların öncüsü olması gereken işçi sınıfı, bugünkü durumuyla henüz kendi dışındaki emekçi kesimler için bir şeyler yapmak bir yana, kendi acil siyasal istemlerini bile dile getirebilecek bir bilinç ve davranış düzeyinden uzaktır. Mevcut yasal ve anayasal çerçeveye sığmayan istemlerle ortaya çıkmak ile mevcut toplumsal ve siyasal düzeni aşan istem ve davranışlar farklı şeylerdir. Bugünkü işçi hareketi ikincisinden henüz uzaktır. Demek oluyor ki hareket militan olmakla birlikte henüz bu anlamıyla ihtilalci değildir. Mevcut anayasal düzen karşısında belli bir sınıfa özgü belli tepkiler ortaya koyabiliyor, 'kendisi için' davranabiliyor. (Parçanın ön bölümünde genel grev isteminin anayasayla çeliştiği, bu yönüyle politik bir mahiyet taşıdığı anlatılıyor.) Nedir ki mevcut toplumsal ve siyasal düzen karşısında henüz 'kendiliğinden' bir sınıftır. Belli sınırlar içerisinde kendisine bakabilmesi, ama henüz kendi dışına (diğer emekçi sınıf ve katmanlara) bakamaması, düzenin sınırlarını aşan bir bakış ve davranıştan yoksunluğunun bir başka ifadesidir. Kısaca, dar bir öncü kesim hariç, işçi sınıfı asıl kitleleriyle henüz burjuva bilincin değişik biçimlerinin etki sahasındadır."

"Tüm bunların özeti, işçi hareketinin politik yönden geriliği ve zayıflığıdır. Bunu örgütsel yönden zayıflık tamamlamaktadır..."

Yinelıyorum, bu değerlendirmenin tarihi 1990 Ağustos'udur. Yani yükseliş yılıdır. Devamındaki makaleler bunu tamamlıyor. Bu kez Kasım 1990 tarihli bir makaleden okuyorum:

"Bu sorunun, genel grevin (burada, 20 Temmuz vesilesiyle genel grev sorununa ilişkin olarak yaptığımız eleştirel tartışmanın gerçekte bu açıdan çok da yeni olmadığına dikkat edilmelidir), bazı kesimlerde belirsiz

bir içerikle, daha çok da son bir kaç yılın belli bir kanksanmışlığı ile, bir çeşit alışkanlık olarak, bu yeni kaynaşma döneminde deyinelenmesi dışında, devrimci hareket içinde enine boyuna bir tartışma, somut bir tutum ve hazırlık konusu olmaması gerçekten şaşırtıcıdır." Bunun 20 Temmuz'da söylenenden farkı nedir Kazım yoldaş? Bu daha 1990'da söyleniyor. Devam ediyorum: "Genel teorik ve politik sorunlar üzerine yer yer hararetle tartışmalar sürdüren devrimci ve 'marksist' çevrelerin, pratik yaşamın akışından ve haliyle işçi hareketinin kendisinden kopuk oluşlarının bundan daha çarpıcı bir kanıtı zor bulunur. Oysa şu günlerin Türkiye'sinde genel grev, önemle ve öncelikle tartışılması gereken, yalnızca somut ve net bir tutuma değil, yoğun pratik-örgütsel bir hazırlığa da konu olması gereken acil bir siyasal sorundur. Bu alandaki gecikme ve gevşeklik, işçi hareketindeki bu yeni kaynaşmanın ve gelmekte olan grev dalgasının yarattığı son derece elverişli ortam ve olanakları, bir kez daha, 'kendiliğinden' yaratacağı bazı kazançlar dışında heba etmek demektir. Artık en ilgisiz olanların bile gözlemleyebilecekleri bir olgudur; her yeni kaynaşma döneminde işçi kitleleri güçlü bir mücadele ve eylem isteği koyuyorlar ortaya; fakat önderlik ve örgütlenme yoksunluğu karşısında, güvensizliğe ve cesaretsizliğe düşüyor, yeniden durgunlaşıyorlar. Bunun sorumluluğu dolaysız olarak ve tümüyle 'bizler'in, işçi sınıfını temsil etmek iddiasındaki tüm 'sosyalistler'in omuzlarındadır."

Özetle, her vurgu, gelip öncünün misyonuna dayanıyor. Öncü rolünü oynayamazsa eliniz boş kalır deniliyor. Her kendiliğinden zorlama belli kazançlar elde eder, üç-beş kuruş ücret alır, rahatlar ve ardından hareket yeniden geriye düşer, deniliyor. Yazımın devamında bu uzun uzun anlatılıyor. Kasım 1990 tarihli bu yazı, tam da yükseliş yılının olaylarının üstüste yığıldığı, madenci fırtınasının öngününe gelip dayandığı bir sırada kaleme alınmıştır. Bu mudur tapınmak işçi hareketine?

Fatih: Kazım yoldaşın çizdiği çerçeveye belli açılardan yanıtlar verildi. Ben yine de yoldaşın söylediklerinde (sanırım yoldaş da bu hareketin bir militanı olarak, zamanında hareketin zaafına yapılan vurguyu biliyor) yanıtlanması gereken başka bir yön olduğunu düşünüyorum. Elbette komünistler, sınıf hareketinin zaafı ile olumluluk ve avantajlarını birlikte değerlendirmek durumundadırlar. Bunu da yapmıştır EKİM. Artı bu bir tahlildir ve tahlil kendi başına bir devrimcilik çıkartmaz. Sonunda pekala hareketin zaafına vurgu pasifizm çıkarttığı gibi, olumluluklara vurgu da kendiliğindencilik çıkartabilir. Sorun bu değildir.

Onun dışında EKİM ne yapmıştır? Her tahlilinde, hareketin durumunu değerlendirmesinin arkasından öncünün görevine özel bir önem vermiştir. Şimdi bunun ötesinde bir şey var. Bu tahlil içinde, yani sınıf hareketinin zaafını ve olumluluklarını ortaya koyarken, hareket belli bir yönde vurgu yapabilir. Bu dönemin özelliklerine göre değişiklik taşıyacaktır. Burada da şuna dikkat etmek gerekiyor. Devrimci öncünün sınıf hareketiyle ilişkisinde belli tehlike alanları vardır. Tam da burada devrimci öncünün o tehlike alanlarının farkında olması, devrimci öncünün rolünü oynamasını da imkanı kılacaktır. Yükselen bir hareket karşısında tehlike nedir? Devrimci öncünün yükselen hareketin gerisinde kalması tehlikesidir. Bunu devrimci tarzda engelleyebilmenin en önemli yanı da, hareketin olanakları konusunda devrimci öncüyü uyarmak olacaktır. Uyarmak ve ona göre misyonunu ona yeniden hatırlatmak olacaktır. Yani bu noktada zaafını ve olumluluklarını tahlil ederken, olumluluklarına belli vurgu son derece anlamlıdır ve son derece devrimcidir. Şimdi gelinen yerde bu harekette belli bir gerilemenin olduğu koşullarda tehlike nedir? Tam da burada bu gerilemenin arkasına takılacak bir öncü gerçeğidir. Ya da bu gerilemeyi bir pasifizm yönüne yorumlamaktır.

Bugün de hareketin zaafına vurgu, bu anlamda devrimci bir rol oynuyor. Tam da devrimci öncüyü hareketin hangi eksikliklerine vurması gerektiğini göstermektedir. Buna vurabildiği ölçüde, bu hareketteki pasifizmin kendisine bulaşmasını engelleyebileceği gibi, hareketteki pasifizmi tersinden yenebileceğini gösteriyor. Dolayısıyla o dönemde, tahlil yapmak konusunda değil ama, belli ölçüde vurguyu bir yöne kaydırmak noktasında olumluluklarına vurgu yapmak ne kadar devrimciyse, bugün de zaafına vurgu yapmak o kadar devrimcidir.

Tekstil Sektöründe ve Devrimci Müdahale

Tekstilde Emek Yoğunluğu:

Makineleşme ve modernizasyonun kapitalist üretim ilişkileri içerisinde işçi sınıfı üzerinde bir sömürü ve baskı faktörüne dönüştüğü, en yoğun tekstil sektöründe gözlemlenebilir.

"Makine, adale gücünü vazgeçilmez bir öğe olmaktan çıkardığı ölçüde, adaleleri zayıf, vücut gelişmesi eksik, ama eklem ve organları kıvrak işçileri çalıştıran bir araç haline alır. Bu nedenle kadın ve çocuk emeği makine kullanan kapitalist için aranan ilk şey olmuştur." (Kapital, Cilt 1, sf. 408, K.Marx)

Tekstil, çocuk ve kadın emeğinin en yoğun sömürüldüğü sektördür. Kalifiye işgücüne en az ihtiyaç duyulan sektörlerden biri olan tekstilde, kadın ve çocuklar en azgın sömürüye maruz kalmırlar.

Bu sektörde, günümüzde modern üretim araçlarının da yaygın kullanımı ile birlikte kalifiye eleman ihtiyacı çok çok sınırlanmıştır. Bin-binbeşyüz kişilik fabrikalarda bile birkaç teknik eleman bu ihtiyacı karşılamaktadır. Bu teknik elemanlar ise zaten çeşitli yöntemlerle diğer işçilerden soyutlanmış ve farklılaşmıştır (ustabaşılık, formenlik, şeflik ve çeşitli türden statüler gibi). Bunların dışında kalan asıl işçi kitesinden işveren istediği tek şey emekgücü ve makinaya uyumdur. Emek gücünün niteliği belirleyici değildir. Üretimi belirleyen bant sistemidir. İşçiler hızlarını, makinanın devir hızına göre ayarlarlar. Bu sistem aynı zamanda işçi üzerindeki denetimi ve emek yoğunluğunu da sağlayan bir mekanizmadır.

Ancak yukarıda bahsettiğimiz makine-işçi ilişkisi, makinanın (dolayısıyla işverenin) emek gücü üzerindeki mutlak denetimi demek değildir. İşçi sınıfı, tarihsel çıkarları için şalterleri indirdiği an bu denetim sona erer.

Çalışma Koşulları ve Azgın Sömürü

Yukarıda bahsettiğimiz: Tekstil sektöründe sermayenin ihtiyacı olan niteliksiz emektir. Yani ucuz işgücü. Bunun doğal sonucu da kadın ve çocuk emeğinin bu sektörde yoğunlaşmasıdır.

İşgünü aynı kalmak şartı ile ve niteliksiz emek gücü kullanılarak sadece bant sisteminde sağlanacak hızlanma, artı

değer üretiminde de aynı oranda artışı getirir. (Buna bir de uzun mesai saatlerini ve düşük ücret politikasını eklersek kapitalistin kar oranlarındaki yükselişi görebiliriz.)

Tekstil sektöründe çalışma koşullarını tek belirleyen işverendir. Çalışma saatlerini, iş disiplinini ve ücreti o belirler. İşçi bu koşullarına uymayı kabul ederse işe alınır. Niteliksiz emek yoğunluğunun fazla olduğu ülkemizde işverenler bu konuda sıkıntı çekmezler. Büyük bir işsizler ordusunun varlığı onların güvencesidir. Bu nedenle alabildiğine azgın sömürü koşullarını dayatmaktan çekinmezler. 12-14 saate varan işgünleri, zorunlu mesailer, çok düşük ücretler, sosyal hak gaspları, askeri iş disiplini sektörün ortak sorunlarıdır.

"Üretim araçları büyüklük ve etki güçleri bakımından artarken, daha az işçi çalıştırma araçları haline geldikleri gibi bu durum bir de emeğin üretkenliğindeki artış oranında sermayenin iş arzını, işçi talebinden daha büyük bir hızla yükseltmesi gerçekliğiyle değişikliğe uğratır. Bir yandan, işçi sınıfının çalışan kesiminin aşırı çalışması yedek ordunun saflarını şişirirken, öte yandan da bu yedek ordunun rekabet yolu ile çalışanlar üzerindeki artan baskısı, bunları, aşırı çalışma yoluyla boyun eğmek ve sermayenin diktası altına girmek zorunda bırakır" (Nüfus Sorunu ve Malthus, sf. 107, K.Marx)

Tüm bunların doğal bir sonucu olarak tekstil sektöründe yoğun bir işçi sirkülasyonu görebiliriz. Kamuya ait bir kaç işletme dışında özel işletmelerde eski işçiye rastlamak kolay değildir. Bunun sermayeye sağladığı önemli avantajlar var. Birincisi, bazı sosyal hakların istenmesinin ve kazanılmasının neredeyse imkansızlaşmasıdır (sigorta, sendika, ücret artışı gibi). İkincisi, bu sayede sürekli genç ve dinamik unsurların yeniden ve yeniden sömürülme koşullarının yaratılmasıdır. Deneme süreleri adı verilen 3 (bazen 6) aylık sürelerde ise yeni başlayanlardan yüksek verim beklenir. Bu süre içinde işçi işten atılma kaygısı ile hiç bir hak talebinde bulunmadan yüksek performansla çalışır. Üçüncüsü, bu sirkülasyon eski işçi-yeni işçi (ya da işsiz-çalışan) ayrımını ve rekabetini doğurmak için de kullanılır. Sınıfı bu açıdan da bölen bir yanı vardır.

Küçük Konfeksiyon Atölyeleri ve Çalışma Koşulları

Tekstil sektöründeki yaygınlık ve gelişmişlikle birlikte, yoksul semtlerde ve yerleşim birimleriyle iç içe geçmiş küçük atölyeler de yaygınlık kazanmıştır. Bu atölyeler bağımsız, rekabet gücünden yoksun oldukları ölçüde büyük firmalara fason üretim yaparlar. Parça başı ücret üzerinden iş alırlar. İşverenin kazancının tek garantisini emekgücünün sonuna kadar sömürsüdüdür. Bu nedenle çok uzun çalışma saatleri vardır. Çoğu işyeri zaten kaçak işçi çalıştırır. Sigorta ve sendika yoktur. Çalışanların %80'inden fazlası kadın ve çocuktur. Ücretler çoğu zaman asgari ücretin altındadır.

İşsizliğin, açlığın, sefaletin en yoğun yaşandığı emekçi semtlerinde barınan ucuz emek rezervi bu tür işletmelerin buralarda yoğunlaşmasını getirmiştir. Bazı semtlerde bu atölyeler o kadar yoğunlaşmıştır ki, giderek buralar birer sanayi sitesi haline almıştır. (Esenler, Avcılar, Esenyurt gibi)

Orta ve Büyük Ölçekte Konfeksiyon İşletmeleri

Bu işletmelerin çalıştırdıkları işçi sayısı 100-500 arası değişir. Bu atölyelerin duman, yüksek gürültü gibi çevreyi rahatsız edici özellikleri olmadığından yerleşim alanlarında bölgeler halinde yer alırlar. (Çağlayan, Yenibosna, Merter, Kurtköy, Maltepe gibi)

Buralarda da temel ihtiyaç niteliksiz iş gücüdür. Az sayıda kalifiye eleman imalathanede ve makinalarda çalışır. Ancak işverenler bazı ayrıcalıklar tanımak zorunda kaldığı (yüksek ücret, iş garantisi, bazı sosyal haklar gibi) bu kesimden de kurtulmak için çeşitli yöntemler geliştiriyorlar. Örneğin fason iş vermek ya da hazır kumaşlarla çalışmak gibi. Çalışma saatleri 14-16 saattir. Ancak sipariş alındığı dönemlerde işçiler çok daha uzun süreler için fabrikaya hapsedilirler. (24-36-48 saate kadar.) Hafta sonları zorunlu mesailer vardır. Mesai ücretleri zamlı değil normal ödenir. (Aslında ödenmez demek gerekir. Çünkü genelde zaten çok düşük olan ücretler 3-4 ay biriktirilerek parça parça ve çoğunlukla eksik ödenir.) Çalışma koşulları çok ağırdır. Hiçbir sosyal hak yoktur. Askeri bir disiplin ve denetim hakimdir. Zaten çoğunlukta çocuk ve

Sömürü

le kadın olan işçiler sözlü hakaretlerden tutun da cinsel tacize kadar birçok saldırıya maruz kalırlar. Ustabaşılar genellikle patronun seçtiği ve patron için çalışan usaklardır. Bunlar çoğunlukla patronun akrabaları olurlar. Son dönemde göçmen işçiler de bu göreve sık sık getirilmeye başlandı.

Bu atölyelerin büyük bir kısmı daha büyük firmalara (Altınıldız, Zeki Triko gibi) fason üretim yaparlar.

Tekstil ve Konfeksiyon Alanında Var olan Olanaklar

Yukarıda bu sektörde varlık gösteren farklı işletmelerde yaşanan çalışma koşullarından ve sömürüden söz ettik. Ortak bir çerçevenin oluştuğunu görmek pek de zor değil. Düşük ücretler, sendikasıız ve sigortasız çalışma, zorunlu mesailer, uzun çalışma saatleri, askeri disiplin, baskılar, küfür, cinsel taciz ve tensikatlar.

Tüm bu sorunlar bu sektörde yaşanan ortak sorunlardır. Sadece bu ortak sorunların varlığının bile tekstil işçisini mücadeleye akıtmada büyük olanaklar yarattığını söyleyebiliriz. Hele bir de bu sektörde çalışanların %80'inden fazlasının genç (15-20 yaş arası) işçi olduğu düşünülürse bu olanağın büyüklüğü daha da iyi anlaşılır.

Sermaye düzeninin gençliğe kazandırdığı tüm olumsuz davranış ve alışkanlıklara rağmen, bu potansiyel, gerek dinamik ve aktif oluşundan, gerekse de düzenle bağlarının daha zayıf ve beklentilerinin daha sınırlı oluşundan olsun kolay harekete geçebilecek bir potansiyeldir.

Tekstil ve konfeksiyon sektörü uzun bir süredir bir canlılık ve hareketlilik yaşamaktadır. Genel sınıf hareketliliği içerisinde en hareketli sektörlerden biridir. Bu hareketlilik kendisini bugün sendikal mücadele alanında somutlamıştır.

Gerek sektörün hareketliliği, gerek barındırdığı genç işçi potansiyeli, gerekse de sektörel yoğunluk devrimci hareketi tekstil alanına yönelmiştir. Özellikle popülist hareket için tekstil sektörü başlıca çalışma alanlarından biri haline gelmiştir. Bu yönelimin kendisi daha başında birçok temel yaklaşım sorunu içermektedir. Ne var ki, kendimizi bu yazıda esas olarak bu yaklaşımın alanın özgülünde yarattığı sorunlara değinmekle sınırlandıracacağız.

Geleneksel devrimci hareketler gibi tekstil ve konfeksiyon sanayinin özgülünde hayat bulan bazı küçük gruplar da bu sektörde mücadeleyi salt sendikal sınırlar içinde ele almaktadırlar. Öyle ki; bu grupların çoğu devrimci mücadele adı altında, özellikle Disk-Tekstil'in örgütlenme çalışmasını yürütmektedirler. Bunun doğal sonucu ise gelişen hareketliliğin daha başında sendika bürokratlarının denetimine girmesidir. Birçok örnekte görüleceği gibi (Cemtaş, Darsa, Özel vb...) salt bu durum bile mücadelenin önünü tıkayan ve kazanımları engelleyen bir faktördür.

Bundan daha da önemlisi iktisadi ve sosyal hakların kazanılması ile sınırlı, demokratik ve sendikal bakışın, sınıfın bu kesimi üzerinde oynadığı geriletici roldür. İktidar perspektifinden ve sınıfın siyasal taleplerinden kopuk, kendi içinde amaçlaşmış bu tarz bir mücadele anlayışı; sınıf bilincinin edinilmesini zorlaştıran ve kitlelerin düzen dışı potansiyellerini

körüklemek yerine söndüren bir işlev görür.

Sendikalar sınıfın ekonomik-demokratik mücadelesinin araçlarıdır. Özellikle tekstil gibi sendikalaşma oranının %10'larda seyrettiği bir sektörde bu araç daha da önem kazanır. Sendikalar bu sektörde örgütlülüğün geliştirilmesi ve mücadelenin militanlaşabilmesi için kullanılabilir bir araçtır. Ancak hiç bir zaman temel örgütlenme şekli olamaz. Çalışma, oluşturulacak gizli işyeri komiteleri etrafında yürütülmelidir. Sürekli, birleşik ve politik bir mücadelenin temel koşulu budur. Sendikalaşma faaliyeti de bu eksende yürütülmeli ve sendika bürokratlarının denetimine bırakılmamalıdır.

Bireysel Çıkarlar Değil, Genel Hoşnutsuzluğu Örgütlemek

Bu aslında örgütlenmede temel ve yakıcı bir sorundur. Özellikle de söz konusu olan tekstil ve konfeksiyon sanayi ise sorun bir kat daha önem kazanır. Bu sektörde, emeğini satan binlerce genç, dinamik ancak bir o kadar da sınıf mücadelesinde deneyimsiz işçi arasında yanlış bir çalışma tarzı, kalıcı bir örgütlülüğü sağlayamayacağı gibi, bu genç ve dinamik potansiyeli de heba etmiş olacaktır.

Çalışılan işyerinde haksızlıklara, sömürüye, baskılara, hakarete karşı olmak ve bunlara karşı gelişen tepkilere öncülük edebilmek gerekir. Ancak bunun dozunu, yer ve zamanını somut koşullar ve amaca uygunluk belirler. Elbette ki yaşanan bir çok günlük sorun kabul edilebilecek ve sessiz kalınabilecek şeyler değildir. (Bozuk yemeklerden zorunlu mesaiye, işverenin hakaretlerinden maaş gasplarına kadar tüm sorunlar sessiz kalabileceğimiz şeyler değildir.) Yapılması gereken; tek tek tepki ve hoşnutsuzlukları örgütleyerek kolektif bir mücadeleye dönüştürmektir. Bu uzun vadeli ve sabırlı bir çalışmayı gerektirir. Süreci olgunlaştırılmadan, işçiler adına tek başına öne fırlayıp tepki vermek, en fazla işverene "ben senin için tehlikeyim, beni işten at" demek olacaktır. Bunun sonucunda geriye sadece "iyi bir arkadaşta, atıldı, yazık oldu" kalır.

Ancak tersi de, işyerinin ve işçilerin geri koşullarını mutlaklaştırmak ve hoşnutsuzluklara karşı tepkilerini örgütlemekte atıl kalmak da aynı derecede sorundur. Sınıf hareketinin o an içinden geçtiği evreyi, çalışılan iş yerinin özgül durumunu iyi tanımak, doğru zamanda doğru tepkileri vermek açısından önemlidir. Bu gereksiz bireysel çıkarların engellenmesini veya gerçekten uygun fırsatların değerlendirilmesinin temel koşuludur.

Çalışma yürütürken öncelikle genç işçi kitlesi ile iyi diyaloglar kurmaya ve güvenlerini kazanmaya önem vermeliyiz. Ancak ilişkilerimizde seçici olmamalıyız. Günlük yaşamında tutarlı, samimi ve atak işçilerle ve kalifiye unsurlarla ilişkilerimizi geliştirmeliyiz. Birincisi bizim çalışmamızın verimini, ikincisi sürekliliğini artırır.

Faaliyetimizi tek tek işçilerle günlük konuşma ve propaganda ile sınırlı görmemeliyiz. Eğitim çalışmaları, ortak bazı faaliyetler ve en önemlisi komiteleşme hedeflerini gözetmeliyiz. Gazete, pul, afiş, bildiri gibi materyaller kullanarak etkiyi artırmalıyız.

İşletmenin ve sektörün sorunlarından yola çıkarak politikamızı iktidar perspektifleriyle birleştirmeyi başarabilmeliyiz.

Bir Özel Tekstil İşçisi ile Röportaj

"Sınıfın devrimci partisini birlikte yaratalım!"

Kızıl Bayrak: Toplusözleşme görüşmeleriniz sürerken sendikal işçiler olarak tensikata uğradınız. Akabinde bir direniş girişiminiz oldu. Bu süreci bize kısaca değerlendirir misiniz?

● Toplu sözleşme sürecinde işveren 35 işçinin atılacağını açıkladı. Bizler de: "Ya Hep, Ya Hiç!" kararı aldık. İşverenin hepimizi işten atmayacağına düşündük. İş bıraktık. Atılan 35 işçi çalışmadığı sürece biz diğer 80 işçi de çalışmayacaktık. Sınıf kardeşlerimizi yalnız bırakmayacaktık. Sendika bürokratları işverenle anlaşmalı davranarak işçilerin atılmasına önyak oldu. "Ya Hep, Ya Hiç!" onların ağzında "Ya tazminatlarınızı alıp gidin, ya da işveren alyorsa çalışın" biçimini aldı. Yani sendika tensikatta temel bir rol oynadı. Son aşamada toplu direniş kararı aldık, ama bunu genele yayamadık. Kararımızı bir direniş kararına sürdüreceğiz için gerçekleştiremedik.

Kızıl Bayrak: Sendikanın tensikata karşı kararlı bir mücadele örgütlemesi bir yana, sizi sattığına inanıyorsunuz. Sendikanın size destek vermediğini, "paramızı alın, çekip gidin" dediğini belirtiyorsunuz. Sizin buna karşı tutumunuz ne oldu?

● Sendikanın tutumuna karşı büyük bir öfke duyduk. Fakat kendi mücadelemizi kendi elimize de alamadık. Bu yüzden inisiyatif bu hakların elinde kaldı. Bir grup işçi olarak sendika bürokratlarının yüzüne karşı: "bizi sattınız, sendikanın adıma devrimci ibaresi var, ne hakla devrimci adını aldınız" şeklinde tepki gösterdik. Fakat bu sendika bürokrasisine karşı toplu bir tavır geliştirmeye yeterli olamadı. Sonunda da onların dediği oldu.

Kızıl Bayrak: Komünistlerin sürecin belli bir aşamasında sizleri kararlı bir direniş çağırın müdahaleleri oldu. Direnişin başarısı için birbirinize kenetlenmeniz ve örgütlü birliğinizi kendi gücünüzle dayanarak yaratmanız yönünde telkinleri oldu. Militan ve uzun soluklu bir direnişin yükseltilmesi için güvendiğiniz öncü arkadaşlarınızdan seçtiğiniz bir direniş komitesi oluşturulması gerektiği ısrarla vurgulandı. Bugünden baktığınızda komünistlerin önerdiği çıkış yolunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu yolu izlemenizin önündeki engeller nelerdi?

● Tüm yönleriyle destekliyorum. Komünistlerin müdahalesi yerindeydi ve güçlüydü. Fakat deneyimlerimizin azlığı ve müdahalenin son sürece denk gelmesi bu doğrultuda adım atmamızı engelledi. Daha erken bir aşamada sizlerle tanışmış olsaydık bu yolu izleyebilirdik. Belki de daha geri ve bilinçsiz arkadaşlarımızı da direnişe

kazanabilirdik. En azından sendika bürokrasinin oyunlarını boşa çıkarırdık. Direniş komitemizi kurar, gerçek bir direniş başlatırdık. Bunları yapamadık, ama buna rağmen komünistlerin müdahalesinden çok şey öğrendik.

Kızıl Bayrak: Özel Tekstil'den atıldınız ama işçi sınıfının sorunları ve kavgası devam ediyor. İşçi sınıfının birer neferi olarak mücadeleyi nasıl sürdüreceksiniz? Yaşadığımız deneyimden işçi sınıfının birliği ve mücadelesi için hangi deneyimleri süzdünüz?

● Bir çok fabrikadan öncü işçilerin ve işçi temsilcilerinin katılacağı bir birliğin oluşması gerekir. Fabrikalar arası sınıf dayanışmasının örülmesi gerekir. Yeni gireceğimiz, girdiğimiz fabrikalarda mücadeleye devam edeceğiz. Örgütlü gücümüzü oluşturmalıyız.

Kızıl Bayrak: Sermaye işçi sınıfına en ağır sömürüyü baskı ve terörle dayatıyor. Buna karşı durmak ancak işçi sınıfının bağımsız örgütlü birliği ile mümkündür. Bugün işçi sınıfının en yakıcı ihtiyacı kendi çıkarlarının tavizsiz savunucusu, ezilen sınıf ve katmanların öncüsü devrimci sınıf partisinin yaratılmasıdır. Bu görev komünistlerle sınıf bilinçli işçilerin omuzlarındadır. Öncü işçiler olarak siz bu göreve nasıl bakıyorsunuz?

● Sizlerin bizim Özel Tekstil'de geliştirdiğimiz mücadele girişimimize yetişip bize müdahale etmeniz çok çok güzel oldu. Ne var ki daha önce yetişebilseydiniz her şey farklı olurdu. Fabrikada 5-6 kişilik bir direniş komitesi oluşturabilseydik ve sorunlara çözüm bulabilseydik her şey daha başka olurdu.

Partileşmenin gerçekleştiği koşullarda çok daha kalıcı mevziler kazanacağız. Öncü işçilerle komünistler birleşip parti inşa sürecine katılıp sınıfın devrimci partisini birlikte yaratmalıyız.

Kızıl Bayrak: Özel Tekstil işçileri olarak Kızıl Bayrak'ın düzenlediği işçi ve emekçilerin dayanışma gezisine katıldınız. Gezi hakkındaki izlenimlerinizi kısaca özetler misiniz?

● Birçok geziye katıldım ama bu farklıydı. Diğer gruplar düzenlediği gezileri kendi propagandaları için yapıyorlar. Siz ise tüm işçi-emekçilerin ve ezilenlerin dayanışması, çıkarları için hareket ettiniz. Bunu diğer adımlarla birleştirmeliyiz. Aralıksız bu tür etkinlikler düzenlenmelidir. Diğer Özel Tekstil'ci arkadaşlar da geziyi çok beğendiler, bir çok olumlu izlenimle ayrıldılar. Konuşmaları çok beğendik. İnsanlar, yemekten başlayarak foruma kadar işçi sınıfının birliğinin gerekliliğini gördüler.

(*) Ağustos'87'de TDKP-Leninist Kanat adına yayınlanmış *Küçük-burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi* kitabının ikinci baskısını 8 yıl aradan sonra ve bu kez Eksen Yayıncılık olarak okura sunmaktayız. Yayınlandığı yıllarda yalnızca sınırlı bir devrimci kitleye ulaşan *Küçük-burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi*'ni Parti ve Atılımlar yılında okura yeniden sunmayı özel önemdeki bir görev sayıyoruz. Söz konusu kitabın 2. baskısına eklenen önsöz ve yine kitabın içinden alınan "*Tasfiyecilik ve İnkarcılık*" başlıklı bölümü yayınlıyoruz. İki birlikte okunduğunda kitabın yeniden yayınlanışındaki amaç ve devrimci okur tarafından ilgiyle okunması gerekliliği daha iyi anlaşılacaktır.

Tasfiyecilik ve İnk

Bilindiği gibi, teorisyenimiz bizleri "inkarcı-tasfiyeci eğilim" olarak niteliyor. Bu nitelmesini broşürüne başlık olarak seçerek, bu eğilimin önemini vurgulamış oluyor. Fakat bu kavramların, devrimci hareket ve TDKP koşullarında somut ideolojik-sınıfsal içeriklerini çözümleme zahmetine girişmiyor. "Yenilgi ve gericilik yılları" alışılmış ifadesiyle başlayan hamasi vaazların buna yettiğini sanarak, teorisyen şanı bir kez daha gölgeliyor.

Tasfiyecilik ve inkarcılık; bunlar bilimsel kavramlardır, ideolojik-sınıfsal bir içerik taşırlar. Hamasi nutuklar değil, somut çözümleme gerektirirler.

Proletarya hareketi içinde bir sapma olarak tasfiyecilik, proletarya üzerinde burjuva etkiyi ifade eder; proletarya hareketi saflarına katılmış küçük burjuva unsurların şahsında ortaya çıkar; sosyalist proletarya hareketinin teorik ve taktik temellerine, örgütsel kurumlarına ve devrimci mücadelenin devrimci kazanımlarına, burjuva etki doğrultusunda bir saldırı şeklinde kendini ortaya koyar. Sağ ya da sol biçimler alabilir; liberal ya da anarşist eğilimli olabilir. Fakat her halükarda, proletarya hareketi saflarına, işçilerin partisi saflarına, özellikle de devrimin yükseliş dönemlerinde ve kolay devrim hayalleriyle katılmış aydın, küçük burjuva ya da belirgin bir sınıfa mensup olmayan, "sınıf dışı" unsurların şahsında ortaya çıkar.

Teorisyenimiz boş ve dayanıksız sözlerle başkalarını ulu orta tasfiyecilikle suçlamadan önce, "Şanlı TDKP"sinin sınıf bilinçli işçilerin partisi, işçi ha-

reketinin örgütlü öncü müfrezesi olduğunu ortaya koyabilmeli, "yepyeni ve çürütülemez" tezlerden oluşan "bütünlüklü çizgi"sinin, sosyalist proletarya hareketinin teorik ve taktik temellerinin ifadesi olduğunu gösterebilmelidir. Bununla da yetinmemeli, "yenilgi ve gericilik yıllarında", başta önderliğin şahsında olmak üzere, TDKP saflarında yaşanan ideolojik ve moral yıkımın, sağcı, teslimiyetçi ve tasfiyeci anlayış ve davranışların, genel küçük burjuva yozlaşma ve çürümenin nesnel sınıfsal bir tahlilini yapabilmeli, toplumsal mantığının temelini tanımlayabilmelidir. Küçük burjuva demokratik hareketin bir kesimine dayanan ve ezici çoğunluğu ile küçük burjuva unsurlardan oluşan TDKP'de tasfiyecilik nasıl yaşanmıştır- teorisyenimiz sorunu işte bu temelde tartışmalı, kendi tasfiyecilik tespitinin sınıfsal dayanaklarını, toplumsal içeriğini buna göre tanımlamalıdır.

Fakat o her meselede olduğu gibi, tasfiyecilik sorununda da sınıf bakış açısından, sınıf ölçütlerinden yoksundur. Böyle olunca da, onun nazarında tasfiyecilik, ya kötü niyetli, şeytanca tasarımları olan bazı bireylerin ürünü olur. ("*Böylece uzun bir süredir edindiğimiz bilgilerin ve bazı yoldaşların endişelerinin doğru olduğu kanıtlanmış olmaktadır.*", Broşür, s.5); ya da bazı bireylerin "*gerekli teorik-pratik birikimden yoksunluğu*" ile izah edilir. (Bkz. Broşür, s.4)

TDKP teorisyeninin bu bakış açısını Lenin'in şu sözleriyle karşılaştırınız: "*Bu nedenle, proletarya üzerinde, burjuvazinin, tasfiyeciliğe (...) ve otzo-*

vizme (...) yolaçan etkisi, bir rastlantı, şeytanca birtasarım, yadabazı bireylerin aptallığı ya da yanılıgısı değildir, söz konusu nesnel koşulların işleyişinden ve bugünkü Rusya'da tüm işçi hareketinin, 'temel'den ayrılması olanaksız üstyapısının kaçınılmaz sonuçlarıdır." (Tasfiyecilik Üzerine, s.102)

Aynı materyalist sınıf bakış açısıyla Lenin'in söyleyebiliriz: "*Tasfiyecilik, kökü derinlerde olan toplumsal bir olgudur, liberal burjuvazinin karşı-devrimci ruh haliyle, demokratik küçük burjuvazideki dağılma ve parçalanmayla ayrılmaz biçimde bağlıdır.*" (age., s.68)

Soyut gerçek yoktur, gerçek her zaman somuttur. Teorisyenimiz, somut ve keyfi tanımlamaları bir yana bırakıp da devrimci hareketin ve TDKP'nin 12 Eylül sonrası somut evriminin ideolojik-sınıfsal çözümlemesini yaparsa, görecektir ki tasfiyecilik kavramı, bu dönem için, başka örneklerin yanı sıra örneğin TDKP'nin somut evrimine de çok iyi oturmaktadır. Bu evrim, "demokratik küçük burjuvazideki dağılma ve parçalanma" (Lenin) denilen olgunun somut ifadesi değil de nedir? TDKP somutunda, bu dağılma ve parçalanma öncelikle ve özellikle önderliğin şahsında yaşanmış, önderlikten örgüte yayılmıştır. Öylesine ki, başlangıçtaki mücadeleciler ve dirençli tutumlarıyla TDKP'nin yüz akı durumundaki parti üyelerinin önemli bir kısmı, bir süre sonra, örgütteki genel gerileme ve dağılmanın da etkisiyle, mücadele saflarını terketmiş, kişisel gelecek, sıcak yuva, ya da "vatan borcu" ödemek kaygısına düşmüşlerdir. Bu bir sınıfsal olgudur, bir tür küçük burjuva

Bugüne kadar adı birçok yazı ve tartışmamızda geçmiş, kaynak olarak gösterilmiş bu kitap, hayli gecikmiş olarak nihayet geniş okur kitlelerinin karşısına çıkıyor. Kitap 1987 Temmuz'unda, kopuşumuzun ilk aylarında, zorunlu bir yanıt olarak kaleme alınmış ve yurtdışında yayımlanmıştı. Bir kopuş anının ve bu anlamda bir geçiş döneminin ürünüdür. ("TDKP-Leninist Kanat" adına yayımlanmış olması da bunu gösterir.) Bu özellik, onun dili ve üslubunda olduğu kadar, tartıştığı konular ve savunduğu fikirlerde de şu veya bu ölçüde yansır.

O tarihlerde bir yenilgi sonrasının ilk toparlanma çabaları yaşanıyor ve doğal olarak bu, geçmişin değerlendirilmesini zorunlu kılıyordu. Bu ihtiyaca yaklaşım, çok geçmeden TDKP'de bir iç saflaşmaya yol açtı. Geçmiş tutucu bir biçimde sarılmak ile geçmişle devrimci bir temelde hesaplaşmak, bu saflaşmanın ilk hareket noktalarıydı. Bu verimli bir ideolojik tartışma ve çatışmanın, dolayısıyla sağlıklı bir ayrışmanın

zemini olabilirdi. Öyle olmadı; geçmişe sarılanlar, bunu ideolojik bir çerçevede yapmaktayken, yenilgi döneminin beslediği küçük-burjuva dejenerasyona özgü tepki ve davranışlarla çıktılar ortaya. Kişisel saldırı, spekülasyon ve dedikoduyu sınırsız ölçüde kullandılar ve böylece sağlıklı bir iç ideolojik hesaplaşmanın yolunu kesmiş oldular. (Zamanında iki kitap halinde yayınladığımız belgeler buna tanıklık etmektedir.)

Komünistler başından itibaren kendi cephelelerinden bu seviyesizliğe muhatap olmadılar. İsrarla ideolojik yaklaşımı öne çıkardılar ve o günün örgüt platformlarında, geçmişle hesaplaşma temelinde ulaştıkları değerlendirmelerin ilk sonuçlarını ortaya koydular. Bu küçük-burjuva gericiliğini iyice şiddetlendirince ve artık bir arada kalmanın koşulları hepten ortadan kalkınca da, ayrılıklarını kamuoyu önünde ortaya koyma yoluna gittiler.

Ayrılığımızı ilan eden ve bu kitaba ek olarak sunulan TDKP-Leninist Kanat

Küçük Burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi; İkinci B

Bildirisi, 1987 Nisan'ında yayımlandı. Bunu, geride kalan çatışmalı dönemin bizde mevcut tüm belgelerini yayımlamak (Mayıs 1987) izledi. Belgeler'e yazılan sunuşta, "*Bu belgeleri yayınlayarak bu faslı kapatıyoruz. Artık bizi küçük-burjuva yozlaşmanın ürünü sorunlar ilgilendirmiyor. ... Bu belgelerin yayını esnasında söylediklerimiz dışında bu konuya dönmek kararındayız. Ideolojik-siyasal nitelikteki sorunların ötesi, artık bizleri ilgilendirmiyor.*" deniliyordu (Bkz. bu kitabın Ekler bölümü).

Komünistler verdikleri söze uygun davrandılar. Belgeler'in hemen ardından, bugün EKİM'in ilk çıkış belgeleri kabul edilen Yakın Geçmişe Bir Bakış ve Platform Taslağı başlıklı ideolojik metinleri kamuoyuna sundular (Mayıs 1987). Elinizdeki kitap bunları izledi (Ağustos 1987).

Alt başlığından da an-

laşılacağı gibi, kitap bir yanıtıdır. Fakat daha ilk baskıdaki Önsöz'de de vurgulandığı gibi, yanıt vermek burada yalnızca bir vesiledir. Asıl amaç, bunu vesile ederek geçmişle hesaplaşmaktır. Z. Ekrem'in görüş ve iddialarını adım adım izleyerek, geçmişin teorik ve pratik bir değerlendirmesini ortaya koymaktır. Cep sözlüğü büyüklüğündeki 68 sayfalık bir broşüre verilmiş bir yanıtın nispeten hacimli bir kitap olarak ortaya çıkması bundan dolayıdır.

Kitabın dili olağan polemikleri aşan bir "sertlik"te görülebilir. Bunun tek ya da asıl nedeni, hiç de geçmişle hesaplaşmanın sertliği değildir. Z. Ekrem'in broşürü eleştiri ve iddialarındaki dayanaksızlığı ölçüsünde kaba ve saldırgan bir üsluba sahiptir. Bu saldırganlık bolca kaba hakaret de içeriyordu. Bu açıdan bakıldığında, verilmiş yanıt nispi bir yu-

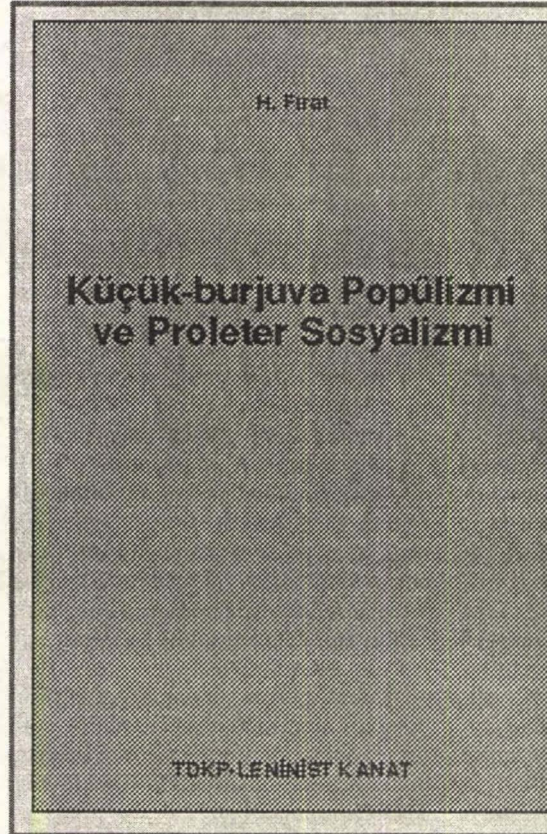
muşaklık ve sükunetin hakim olduğu bile iddia edilebilir. Öylesine ki, tartışmanın ideolojik özünü karartmaması kaygısıyla, Z. Ekrem'in "yenilgi yılları" edebiyatı üzerinden yaptığı kaba dokümanlara yanıt hakkından vazgeçmiştir. Üstelik kitabın Giriş bölümünde buna gerekli yanıtın kitabın sonunda verileceği duyurulduğu halde...

Kitabın düşünsel içeriğine gelince, bir kopuş anının ürünü olduğu ölçüde, fikirlerin içeriğinde değilse bile işlenişinde belirli zaıflıklar muhakkak ki vardır. Fakat bu kitabın ilk çıkış belgelerimiz sayılan ve yukarıda anılan metinlerin ardından kaleme alındığı da bilinmelidir. Bu, savunulan temel fikirlerin, bizim için bahsi geçen ideolojik metinlerimiz ölçüsünde canlılığını ve geçerliliğini koruduğu anlamına gelir. Bugün kitap yeniden okunduğunda, ancak bir takım ayrıntı

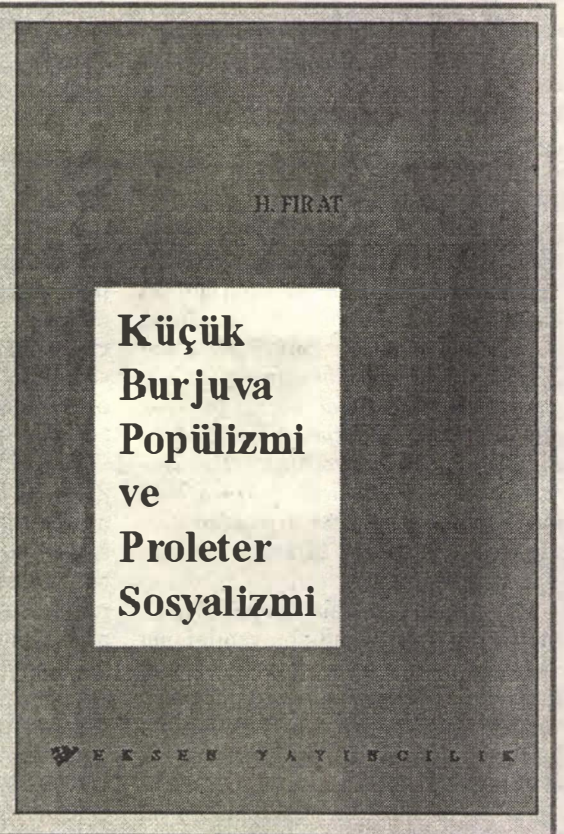
arcılık (*)

kaçıştır. Küçük burjuva sınıf tutarsızlığının, ufuksuzluğunun, soluksuzluğunun çarpıcı bir yansımasıdır.

Hatırlanacağı gibi teorisyenimiz, Aralık 1986 tarihli yazısında; "Yönetimi, örgütleri, kadroları ve faaliyetiyle TDKP bir bütün olarak iyi bir sınav veremedi... Son 5-6 yılda işlevine uygun bir faaliyet ve atılım gösteremedi...", diyordu. Z. Ekrem'in ideolojik-sınıfsal köklerine inmekten kaçındığı budurumun kendisi, "demokratik küçük burjuvazideki dağılma ve parçalanma"nın ifadesi tasfiyeci bir süreçti. İlk adımları, karşı devrimin azgın saldırıları karşısında kararsızlığa ve tutarsızlığa düşülüp burjuva reformizmine el uzatılarak atılmıştı (Bkz. "Yeni Bir Arayış mı?" makalesi). Nisan darbesiyle yaşanan ideolojik, moral ve örgütsel yıkım, buna büyük boyutlar kazandırdı. Ardından, mücadeleden geri durma, içe kapanma, pasifizm ve teslimiyet, bizzat üçlü MK tarafından teorileştirildi. Bu sağcı ve teslimiyetçi teorileştirme, legal olanakları faşizmin kötü niyetli tuzağı olarak görme (Küçük Broşür, s.19), legal sendikaların reddi vb. türden "sol"cu otzovist teori ve taktiklerle içiçe oldu. 1984 sonunda yayınlanan DSP Broşürü ise, "Yeni Bir Arayış mı?" makalesindeki reformist eğilimin daha kapsamlı ve açık yeni bir ifadesi oldu. Böylece TDKP'nin 12 Eylül öncesinde burjuva-reformizmi karşısında kazandığı devrimci ideolojik-siyasal mevzileri kaybedildi. Bu sürecin pratik-örgütsel boyutları biliniyor; TDKP örgütsel bir tasfiye yaşadı ve sınıf mücadelesi alanının kıyısına düştü. Küçük burjuva yozlaşma ve çürüme, bir küçük

Küçük
Burjuva
Popülizmi
ve
Proleter
Sosyalizmi'nin
ikinci baskısı
yakında
kitapçılarda...

burjuva yok oluşa dönüştü.

Tasfiyecilik sorununu, bugün artık kendi sempatican çepi nezdinde bile önemini ve ciddiyetini yitirmiş TDKP açısından değil, Türkiye işçi sınıfının bağımsız sosyalist sınıf platformu sorunu açısından tartışmak gerekir.

Proletarya üzerinde burjuva etkinin ifadesi olarak yaşanan tasfiyeciliğin özü, proletaryanın ideolojik ve örgütsel bağımsızlığını zayıflatmak ve yok etmek, proletaryayı burjuva reformizminin, küçük burjuva demokrasisinin eklentisi durumuna düşürmektir.

Proletaryanın ideolojik ve örgütsel bağımsızlığına kavuştuğu koşullarda, tasfiyecilik, bu bağımsızlığı kemirmeye ve yok etmeye yönelir. Fakat böyle bir bağımsızlığın henüz kazanılmamış ol-

duğu koşullarda ise, tasfiyecilik, bizzat bu bağımsızlığı kazanma sürecinin önünü tıkayarak, engelleyici faktör olarak rol oynar.

Bugün Türkiye işçi sınıfı hala sınıfsal bağımsızlığından yoksundur ve böyle bir bağımsızlığın kazanılmasını engelleme anlamında, çok yönlü bir tasfiyeci baskının altındadır. Bu tasfiyeci baskı, genel burjuva baskının değişik nitelikte yansımaları olan üç ana kaynaktan gelmektedir. 1- Burjuva reformizmi. 2- Modern revizyonizm. 3- Küçük burjuva popülizmi.

Türkiye proletaryasını siyasal sınıf bağımsızlığına kavuşturma, bugünün temel sorunudur. Bu sorunun çözümü reformizme, revizyonizme ve popülizme karşı köklü bir ideolojik mücadeleden

ve işçi sınıfı üzerinde bu akımların ideolojik ve örgütsel etkinliğini kırmaktan geçer. Bu da bir tasfiye süreci olacaktır; tasfiyeci akımların tasfiyesi süreci...

Bu, bütünüyle olumlu anlam yüklü bir tasfiye sürecidir. Narodnizm inkar ve tasfiye edilmeseydi, Rus marksist hareketi doğup gelişemezdi. Çürümüş ve burjuvazinin dümen suyuna girmiş II. Enternasyonal ve partileri tasfiye edilmeseydi, leninist-bolşevik tipte yeni partiler ve onların uluslararası birliği olan III. Enternasyonal doğup gelişemezdi. Uzun yıllar Türkiye sol hareketini egemenliği altına alan Kemalizm kuyrukçusu, sınıf işbirlikçisi tasfiyeci reformist çizginin tasfiyesi çabasına girilmeseydi, küçük burjuva demokrasi-

askıya Önsöz

sorunlara, yeryerde "çubuk bükme"lere kayıt konulabilir ki, buna bile burada gerek yoktur.

Aradan 8 yıl geçti. Z. Ekrem'in broşürü daha çıktığının üç-beş ay sonrasında unutulmaya terk edildi. Oysa yanıtı, ilk çıkış dönemine benzer bir güvenle, bugün yeniden okur karşısına çıkıyor. Broşürün savunduğu hareketin (TDKP) nereden nereye geldiği bugün herkesin gözleri önündedir. İleriye çıkamayanların geriye, savundukları geçmişin çok çok gerisine düşecekleri daha en başından söylenmişti. Sonuç bugün ortadadır. Bu kitapta eleştirilen eski TDKP ile bugünkü TDKP, küçük-burjuva devrimciliğinin küçük-burjuva reformizmine dönüşmesi anlamında, iki farklı hareket. Bu değişim ve dönüşümün başlangıç noktası ise 1981 Nisan'ıdır.

Zamanında söylendiği gibi, geçmişle devrimci bir

hesaplaşma gerçekleştirememesi, devrimci TDKP'nin sonu oldu. Dolayısıyla kitabın TDKP hakkında öngördükleri, biçim yönünden belki değil, fakat öze ilişkin olarak gerçekleşmiş durumdadır. Bir zamanlar Türkiye devrimci hareketinin en devrimci ve itibarlı isimlerinden olan bu hareketin ismi, bugün artık tasfiyeci ve reformist akımlarla iç içe anılmaktadır.

Broşüre yanıtın savunduğu çizginin sonuçları da, aynı şekilde, bugün gözler önündedir. Elverişsiz bir tarihsel kesitte ve en elverişsiz başlangıç koşullarında yola çıkılmış ve sıfırdan bir örgüt yaratılmıştır. Tüm güçlüklerle rağmen ideolojik tutarlılık korunmuş, ihtilalci örgütlenme çizgisinde ısrar edilmiş, engeller tek tek çignenerek devrimci bir sınıf partisi olmanın eşğine gelinmiştir.

Kuşkusuz aradan sekiz yıl geçmiştir. Fakat bu ki-

tabı inceleyenlerin temel önemde şu basit ayrıntıya dikkat etmeleri gerekir. 1974-1980 dönemi boydan boya bir devrimci yükseliş dönemiymiş ve bu dönemin her bir yılı, '87-95 döneminin neredeyse toplamına bedeldir ve hatta daha önemlidir. Küçük-burjuva devrimciliği, devrimci yükselişin verimli ve devrimci kimliği sürekli besleyen zemini üzerinde neredeyse kendiliğinden gelişip serpildi. Fakat bu zemin geride kalır kalmaz, devrimci çizgi de bel vermeye başladı. Sonrası, görülmemiş boyutlarda bir ideolojik ve örgütsel tasfiye oldu. Oysa komünistler ulusal ve uluslararası planda peşpeşe gelen iki yenilginin bozucu etkileri ortamında ve kitle hareketinin bir türlü devrimcileşemediği koşullarda, buna rağmen devrimci ideolojik ve örgütsel mevziler yaratmayı başarmakla kalmadılar, yıldan yıla güç kazanan tasfiyeci basınç karşısında onları özel bir ısrarla koruyup geliştirdiler de. Zor olan buydu ve komünistler zoru başardılar.

Küçük-Burjuva Popü-

lizmi ve Proleter Sosyalizmi'ne bugün güncellik ve canlılık kazandıran, onu güvenle yeniden okur karşısına çıkararak da bu olgudur. Vardığımız nokta, nereden ve nasıl yola çıktığımızı apayrı bir önem kazandırmaktadır. Ek belgeleriyle birlikte elinizdeki kitap, bu olanağı sağlamaktadır.

Kitap yurtdışında basıldı ve zamanında Türkiye'ye pek az sokulduğu için bugüne kadar geniş devrimci okur çevrelerine ulaşmış değildir. Öteki devrimci çevreler bir yana, genç yoldaşlarımızın hemen tümü de bir yana, nispeten eski bir kısım yoldaşımız bile bugün hala bu kitabı inceleyebilmiş değildirler. Kitaba duydukları özel ilgiye rağmen bu olanağı bulamamışlardır. Zira 1987-88 yıllarında yurda sokulan az sayıdaki nüsha zamanla bulunamaz olmuştur. Bu açıdan, kitabın yeniden yayını, her şeyden önce kendimiz için bir ihtiyaçtır. Fakat biz onun, dışımızdaki devrimci okur çevreleri tarafından da ilgiyle karşılanacağına inanıyoruz.

***

O dönemde kullanılan geri bir dizgi tekniği ile tashihdeki özensizlik nedeniyle ilk baskıda yer alan sayısız dizgi yanlışları bu baskıda düzeltilmiştir. Yanı sıra, fikri içeriği değiştirilmemesine özen gösterilerek bazı dil ve üslup düzeltmeleri de yapıldı. Bunun ötesinde kitabın kendisi olduğu gibi sunuluyor. Fakat Ekler bölümü, Z. Ekrem'in kitaptan sık sık atfı yapılan ve başka yerde bir baskısı bulunmayan Aralık 1986 tarihli yazısı dışında, yeniden düzenlendi. Birinci baskının ekleri, anılan yazı dışında, TDKP'nin Nisan '81 öncesine ait "poliste tutum" üzerine belgelerinden oluşuyordu. Bizzat Z. Ekrem'in yol açtığı tartışmalar nedeniyle bu belgeler o gün yayımlamak zorunlu olmuştu. Bugün buna artık gerek yoktur. Bunlar çıkarılarak yerine Belgeler-1 ve Belgeler-2'den iç çatışma ve ayrışma sürecine ışık tutan bazı belgeler konuldu.

H. Fırat
11 Eylül 1995

sinin ihtilalci çizgisi ve bunun ifadesi akımlar ve gruplar gelişip güçlenemezdi vb.

Teorisyenimizin gözden kaçırdığı da bütün bunlardır.

Devrimci küçük burjuva popülizmi, 1968'ler Türkiye'sinden kök almaktadır. Çıkışı, pratikte işçi sınıfından uzaklaşmayı ifade etse de, burjuva reformizminden bir kopusu ve düzene karşı ihtilalci bir yöneliş olması anlamında, devrimci bir önem taşımaktadır. Bu gerçek, *Yakın Geçmiş Genel Bir Bakış*'ta şöyle ifade edilmiştir: "*Devrimci küçük burjuva popülizmi, TİP'in burjuva liberal, Mihri Belli'nin darbeci-reformist MDD Hareketi karşısında, küçük burjuva ihtilalciliğini temsil etmek açısından ileri ve olumlu bir hareketti kuşkusuz.*" (Eksen Yayıncılık, s.29)

1968'lerden kök alan bu hareket, 12 Mart yenilgisini yaşadı; bu yenilgi onu ayırttırdı, değişik bir evrime soktu. Hareketin THKO, THKP-C/ML Hareketi ve TKP/ML Hareketinden oluşan kesimi, bu evrimi değişik ve karmaşık bir süreç olarak yaşadı. Bu karmaşık süreç, devrimci küçük burjuva popülizminin bu kesimini, 1980'e gelindiğinde, devrimci-demokrasinin en ileri, siyasi açıdan en tutarlı, Marksizm'e ve proletaryaya en yakın kesimi konumuna ulaştırdı.

Gerçek sonuçlarına varamaması bir Mao eleştirisiyle ulaşılmış bu konum, üç gruptan oluşan bu hareketin evriminin sınırdı da aynı zamanda. Devrimci küçük burjuva popülizmi ileriye doğru gelişmesinin tüm olanaklarını kullanmış, ulaşabileceği en son sınıra varmış ve tıkanmıştı. 12 Eylül tam da bu koşullarda geldi. Tıkanıklık ve çözümsüzlük, karşı-devrimin azgın saldırısıyla da birleşince, kısa zamanda küçük burjuva bir çözüme, dağılma, parçalanma, ihtilalci konumdan uzaklaşma ve teslimiyet çizgisine döndü. Bu bir tasfiye süreci, gerileme, küçük burjuva yozlaşma ve yok oluş süreciydi. TDKP'nin şahsında özellikle belirgin biçimde yaşandı.

12 Eylül'de yenilen Marksizm-Leninizm ve devrim davası değil, bir kere daha küçük burjuva devrimciliği idi. İflas eden proletaryanın değil, küçük burjuvazinin devrim, mücadele ve örgütlenme anlayışı idi. Bunun bilince çıkması, hareketin ve özel olarak da TDKP'nin içindeki yol ayrımının temeli oldu.

"12 Eylül sonrasının karşı-devrim koşulları, hareketin küçük burjuva siyasi sınıf yapısını ayırttırıp farklılaştırdı. Başlangıçta bir bakıma kendiliğinden yaşanan ve kendini teslimiyet ve mücadele eğilimleri olarak ifade eden bu ayrışma, yenilginin ve yıkımın sonuçlarına oportünist ve devrimci yaklaşımlarda ilk bilinçli ifadelerini kazandı. Gelinen yerde teorik, siyasi ve sınıfsal sonuçlarına varma, her yönüyle bilinçli ifadeler kazanma sancuları yaşanmakta. Bu ayrışma ve çatışma, proleter sosyalizmi ile, popülizmin liberal ve radikal küçük burjuva tonları arasındadır." (Yakın Geçmiş Genel Bir Bakış, s.57)

1970'li yılların ikinci yarısı, TDKP ve benzeri devrimci küçük burjuva gruplar için gelişip serpilme dönemi olmuştu. Genel olarak bakıldığında, bu gruplar bu dönemde, olumlu ve devrimci bir rol oynadılar. Burjuva reformizmiyle aralarına belirgin bir çizgi çektiler ve devrimci radikal bir çizgide mücadele ettiler. Burjuva reformizmine ve modern revizyonizme karşı kazanılan ideolojik siyasi mevziler, devrimci sınıf mücadelesinde proletarya hareketine yakın-

laşma, devrimci mücadele içinde biriktirilen ihtilalci-moral değerler, bu dönemin temel kazançlarıydı.

1980'li yıllar, tıkanma, çözümsüzlük içinde bocalama, kitlelerden kopma, gerileme, yozlaşma ve bütün bunların bir ifadesi olarak, bir küçük burjuva tasfiye ve yok oluş dönemi oldu. Burjuva reformizmine karşı kazanılan ideolojik-siyasi mevzilerden ve bağımsız konumdan gerileme yaşandı, teslimiyet eğilimi güçlendi. Geçmişin mücadelesiyle biriktirilen devrimci moral değerler, özellikle TDKP önderliği eliyle, tahrip edildi.

Bu bir tasfiye süreci idi. Teorisyen Z. Ekrem hem böyle bir tasfiye sürecinin unsuru, hem de üçlü MK'nın şahsında savunucusu olduğu için, kendisi tasfiyeci bir konumdadır. Kişisel skandal sorunlardan tutun da bir bölgede ne kadar gazete-bildiri dağıtıldığına kadar her konuda kaynak kullanıp fikir belirten Z. Ekrem, DSP Broşürüyle ortaya konan reformist teori ve taktikler hakkına bugüne kadar tek kelime etmemiştir. Bu onun tasfiyeciliğin ideolojik boyutlarıyla çelişmediğini göstermektedir. Onun sorumluluğunda çıkmış "*Yeni Bir Arayış mı?*" türünden makaleler göz önüne alındığında, bu bütününü anlamlı bir durum olmaktadır.

Z. Ekrem, popülizmden kopuş ve proleter sosyalizme yönelik eğilimi karşısında gösterdiği gerici dirençle, tasfiyeci konumuna yeni boyutlar katmış, onu pekiştirmiştir.

***

Bir de inkarcılık sorunu var.

Aslında bu sorun, birinci bölümün son sayfalarında ve asıl olarak da Dühring'in anımsandığı ikinci bölümde yeterince tartışıldı. Orada da gösterildiği gibi, Z. Ekrem'in de içinde yer aldığı "THKO militanları", Türkiye sol hareketinin en inkarcı unsurlarından olmuşlardır. Onlar, "THKO Militanları"nın eşi benzeri bulunmaz hasletleri ile *Türkiye Devriminin Yolu* broşürünün "kitleler"den söz eden bir kaç cümlesi dışında, fazlaca bir şeye dayanmak, bir şeyin mirasçısı olmak gereğini duymamışlardır. Oysa '71'in THKO'suna kiskançlıkla sahip çıkıp da aynı dönemin diğer devrimci gruplarına sahip çıkmamanın, küçük burjuva grupçuluğu ve inkarcılığı dışında, hiçbir bilimsel açıklaması ve mantığı yoktur.

"THKO Militanları" bu inkarcı tutumu hep sürdürmüşlerdir. Onlar, küçük burjuvazinin dar, kısımcı, bireyci, bencil, kibirli ve dünyayı kendinden ibaret görme anlayışının bir ifadesi olarak, TDKP sınırlarının ötesine, çoğu kere ve çoğu durumda gözlerini kapamışlardır. Devrim mücadelesinin TDKP dışındaki kazanımları, onları fazlaca ilgilendirmemiştir. Osman Yoldaşcan, M.Fatih Öktülmüş, Adil Can, Süleyman Cihan, Abdullah Meral gibi yüzlerce devrimci şehit, salt TDKP'li olmadıkları için, onlar tarafından görmezden gelinmiş, anma sü-tunlarında yalnızca TDKP üye ve sempatizanlarından söz edilmiştir. Çıkarlıkları binlerce sayfalık yayınlarda, Nazım Hikmet, Enver Gökçe, Ruhi Su, Yılmaz Güney vb. ilerici-devrimci sanat ve kültür adamları üzerine sahiplenici birkaç satır yazma gereği duymamışlardır. Geçmiş TKP'nin sağ oportünist ideolojik-siyasi mirası haklı olarak reddedilmiş, ama, bu partinin tabanında, bu partiden çok, dünya komünist hareketinin ve sosyalist Sovyetler Birliği'nin varlığından güç alarak devrim ve sos-

yalizm ideali uğruna mücadele etmiş, emek vermiş, acı çekmiş insanların devrimci mirasına dönülüp bakılmamıştır bile.

Daha nicesi sayılabilir. Fakat bu kadarı bile, TDKP önderliğinin, proletaryanın kendinden önceki tüm ilerici, demokrat, devrimci maddi ve manevi kazanımlarının mirasçısı, savunucusu ve yaşatıcısı olduğu şeklindeki marksist perspektiften yoksun olduğunu göstermeye yeterlidir. Bu onun küçük burjuva ideolojik-sınıfsal konumu ve tutumunun bir başka ifadesi ve göstergesidir.

İnkarcılık, bir küçük burjuva sınıf tavrıdır. Nihilizm, anarşizm vb. gibi insanlığa, kültüre, insanlığın ortak kazanımı olan maddi-manevi değerlere karşı inkarcı olan akımlar, temelde küçük burjuva sınıf niteliğine sahiptirler. Oysa proletarya, burjuvazinin de dahil olmak üzere, tüm ilerici insanlık tarihinin mirasçısı ve sürdürücüsüdür.

Küçük burjuva inkarcılığından biz yalnızca nefret ediyoruz. O halde, gerçekte kendisi inkarcı olan teorisyenimiz, bizi neden inkarcılıkla suçluyor? TDKP'nin popülist teori ve pratiğini eleştirip "inkar ettiğimiz" için! Oysa bu tümüyle başka bir şeydir.

İnkarcılık bir küçük burjuva sınıf eğilimidir; oysa inkar kavramı çok farklı bir içerik taşır. İnkâr, hareket yasasıdır; ilerleme, gelişme koşuludur. İdeolojik ve sınıfsal özü küçük burjuva olan bir teori ve pratik, ancak bilimsel temelde eleştirilip "inkar" edilerek aşılır. Nitelik değişimine, nitelik olarak farklı bir ideolojik-sınıfsal öze ve temele ancak böyle ulaşılır. Bu, geçmişin ideolojik-siyasi, maddi, manevi her türlü olumlu ve devrimci kazanımına sahip çıkıp geleceğe aktarmayla çelişmez. Bu tür bir "inkar"ı reddetmek, diyalektik gelişmeyi inkar etmekle aynı anlama gelir.

Geçmişin ileriye dönük devrimci kazanımlarının 12 Eylül sonrasında tahribi ve terkedilişi anlamında bir küçük burjuva inkarcılığı ise, bizzat Z. Ekrem'in de içinde yer aldığı TDKP önderliği ile Z. Ekrem'in koruyucusu kesildiği üçlü MK'nın şahsında yaşandı.

Küçük burjuva önderler, kendi kazanımlarını bile koruyamadılar.

"Devrimci bir siyasi harekette çürüyüp çöken yana değil, gelişip ilerleyen yana bakılır. Ve geçmişte olumlu ve devrimci olanın gerçek mirasçısı da, çürüyüp çöken, ya da yıllar öncesine takılıp kalan yan değil, gelişip ilerleyen yandır. Bugün TDKP'de gelişip ilerleme çizgisi, proleter komünist bir hareket haline gelmek, böyle bir gelişmenin nesnel ihtiyaçlarına cevap verebilmek demektir. TDKP'de, geçmişte devrimci olanın gerçek temsilcileri, TDKP'deki bugünkü gelişme ihtiyacına cevap verebilenlerdir. Bunun gerisinde kalanların, TDKP'nin geçmiş konumu ve platformu üzerine döktükleri gözyaşları timsah gözyaşlarıdır. Yaşanan sürece ve sosyal pratiğin ortaya çıkardığı derslere rağmen yıllar öncesini bugün sürdürmeye kalkanlar, tutucu bile değil, düpedüz gericidirler. Ve zaten parti sorunlarının her aşısından tartışılmasının karşısında gösterilen tepki, bütün kişisel kaygı ve zaaflardan arındırılarak ele alındığında bile, devrimci proleter gelişme karşısında basbayağı bir küçük burjuva gerici ayak diremedir." (Ciddiyet Bunalımı, Belgeler-2, s.39)

Temmuz 1987

Eksen Yayıncılık Kitap Listesi

1. Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm (TDKP Eleştirisi) 2. BASKI 120 000 TL
2. Modern Revizyonizmin Çöküşü SB ve Doğu Avrupa Üzerine 230 000 TL (Tükendi)
3. Yakın Geçmiş Genel Bir Bakış ve Platform Taslağı 50 000 TL
4. Devrimci Harekette Reformist Eğilim 150 000 TL
5. Teori ve Program Sorunları 210 000 TL
6. Dünyada Yeni Düzen ve Ortadoğu 50 000 TL (Tükendi)
7. Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi 180 000 TL
8. Bir Gün Bile Yaşamak, (Roman: Orhan İyiler) 350 000 TL
9. EKİM 1. Genel Konferansı, Değerlendirme ve Kararlar 200 000 TL
10. ekimler-1, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi 250 000 TL (Tükendi)
11. ekimler-2, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi 250 000 TL
12. Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi 135 000 TL (Tükendi)
13. İş Yazışmalar/İş Çatışmalar, Işık, Daha Çok Işık 160 000 TL
14. EKİM Olağanüstü Konferansı (Tuanaklardan Seçmeler) Devrimci Politika ve Örgütlenme Sorunları 260 000 TL
15. Kürt Ulusal Sorunu Teorik-Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler 240 000 TL (Tükendi)
16. Tasfiyeciliğe Karşı Konuşma ve Yazılar Kapanlar ve Kapılanlar 180 000 TL
17. Devrimci Gençlik Hareketi 50 000 TL (Tükendi)
18. Gebze Direnişinin Ardından 50 000 TL
19. 20 Temmuz Dersleri 50 000 TL
20. Dünya'da ve Türkiye'de Özelleştirme Saldırısı 50 000 TL
21. "İş-ekmek-özgürlük" sloganı üzerine Liberal Demokratizmin Politik Platformu 100 000 TL
22. EKİM 3. Genel Konferansı Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler 250 000 TL
23. Küçük Burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi (Z. Ekrem'e Cevap) 200 000 TL

Dağıtım tekelleri Kızıl Bayrak'ı dağıtmıyor

**Gazetene sahip çık!
Abone Ol! Abone Bul!**

Adı : .....
Soyadı : .....
Adresi : .....
Tel : .....

6 Aylık 1 Yıllık
Yurt içi 375 000 TL. Yurt içi 750.000 TL.
Yurt Dışı 75 DM. Yurt Dışı 150 DM.
Fatma ÜNSAL adına,
Y. Kredi Bankası İSTANBUL/Aksaray Şb.
TL için: 0079219-2, DM için: 3002891-8
No'lu hesaba yatırdım.
Makbuzun fotokopisi ektedir.

**Kızıl Bayrak devrimci ve yurtsever
tutsaklara ücretsiz gönderilir.**

İşkencede cinsel taciz ve tecavüz

Türkiye'de devrimci ve muhalif güçlere karşı sistemli bir tarzda kullanılan işkence akıl almaz boyutlara ulaşmıştır. Aski, elektrik, falaka gibi "alışılmış" işkence yöntemlerinin yanısıra cinsel taciz ve tecavüz vakaları giderek artmaktadır. Cinsel saldırılar fiziksel ve psikolojik işkencenin en fazla içiçe geçtiği, en fazla yoğunlaştığı bir alandır. Ve tam da bu yüzden özellikle toplumsal çelişkilerin derinleştiği, mücadelenin yükseldiği dönemlerde devrimci ve muhalif güçlere karşı sistemli bir tarzda uygulanmaktadır.

Düşman cinsel saldırıyla devrimcide en fazla tahribatı elde etmek peşindedir. Ondan bağımsız olarak ise tecavüz herşeyden önce bir ölçü eylemidir. Düşmanın çaresizlik içinde kıvrılarak, toplumsal mücadele ve onun temsilcisi devrimcinin direnci karşısında koruyamadığı "iktidarı"ni yeniden tahsis etmek için giriştiği bir saldırdır.

Devrimcinin bilincini, iradesini teslim alamamıştır. Bu kez cinsel taciz ve tecavüzle onun bedenini "teslim almak" isteyecektir. Tecavüzü gerçekleştirerek "egemenliğini" yeniden tahsis edecektir. Değerlerini sonuna kadar savunan devrimcinin ırzına geçerek "namus"unu ayaklar altına alacak, "onur"unu "kirletecek"tir.

Emperyalist-kapitalist savaşlarda işgalci ordular nasıl ki mazlum halkların kadın ve çocuklarını sistematik bir tecavüzden geçirerek egemenliklerini ilan ediyorlarsa, sermaye de işkenceci şahsında, sömürü düzenine isyan bayrağını kaldıran devrimciye tecavüz ederek ona yeniden "sahip olacak"tır.

İşkencede tecavüz kadar, kapitalist toplumda erkek cinselliğinin nasıl da bir egemenlik ve bir saldırı aracına dönüştürüldüğünü gösterecek daha bariz bir örnek yoktur. Ve günlük hayatın aksine buradaki hedefi yalnızca kadınla da sınırlı değildir. Kadın kadar erkek devrimciler de bu saldırıyla yüz yüze gelirler. İşkenceci psikolojisinde ırzına geçilen erkek militanın yalnızca cinsel kimliğine tecavüz edilmemiş, böylece "erki" de elinden alınmıştır.

Oysa, burjuva ideolojisi tarafından kuşatılmış bir kadın/erkeğin tecavüze uğraması onun cinsel ve insani kimliğinde büyük yaralar açacakken, burjuva ideolojisinden arınmış, düzenle tüm bağlarını koparmış bir devrimcinin bilincinde tecavüz, sınıf kinini bilemekten, devrimci öfkeyi çoğaltmaktan başka hiçbir etki bırakmayacaktır. Her yanıyla dökülen, çürüyen bu pespaye sermaye düzeni ne denli saldırganlaşırsa saldırganlaşsın, ne denli düşkünleşirse düşkünleşsin, devrimci onuru ayaklar altına alamayacak, devrimci değerlere uzanamayacaktır. Sermaye düzeni pisliklerini saçacak ama asla devrimci iradeyi bükemeyecektir.

Bu iradedir ki, kapitalist sistemi tüm pislikleriyle birlikte tarihin çöplüğüne atacaktır....

4. DÜNYA KADINLAR KONFERANSI YAPILDI

Kıvrıntı Değil Dünyayı İsteyelim!

15 Eylül'de sona eren 4. Dünya Kadınlar Konferansı'na

yaklaşık 181 ülkeden 10 bin kişi katıldı. Çin'in başkenti Pekin'de büyük halk konferans salonunda gerçekleşen konferans Birleşmiş Milletlerin yönlendiriciliğinde gerçekleşti. Pekin hükümetinin davetlisi olarak Pekin'e gelen Güney Afrika delegasyonu temsilcisi Winnie Mandela konferansa alınmadı. Mandela'nın yeri başka bir delegasyona verildi.

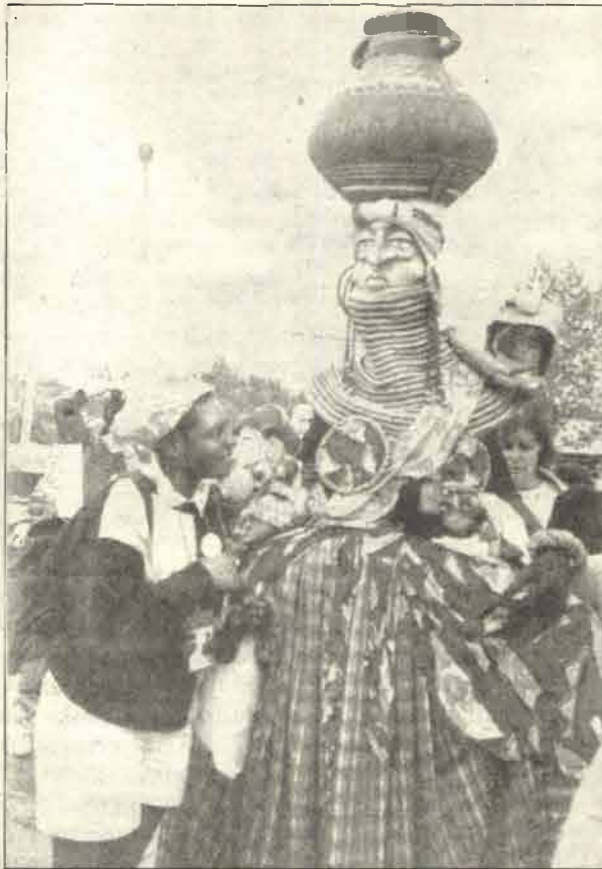
Burjuva demokrasisi çerçevesinden kadın haklarına bakıldığında, Türkiye'de kadının seçme ve seçilme özgürlüğün dahi cumhuriyetin ilanından yıllarca sonra gerçekleşmiş bir hak olduğu görülür. Konjonktürel açıdan bakıldığında ise, Türkiye'nin bu konferansa katılması ve temsil edilmesinin arkasında kadın sorununun ciddi anlamda gündeme alınmasıyla alakası yoktur. Konferansa katılma ve kadının eşitsizliği üzerinde edilen koca laflar gümrük birliğine gidilen yolda atılan bir takım göstermelik adımlardan ibarettir.

Günümüzde kadının insani ve toplumsal statüsüne örnek vermek gerekecekse; Türkiye'de doğumun riskli olduğu durumlarda doktor kocaya sorar: "Karını mı kurtaralım, yoksa çocuğu mu?" Kadın erkek eşitliği işte böyle birçok konuda erkeklerin iki dudağı arasına sıkışıp kalmıştır. Bunlar yasalardan da bellidir. Burjuva devlet en doğal insan haklarını şimdi kadın hakları adı altında süsleyip püsleyerek bize sunmaktadır.

Türkiye sermaye devleti son on yıllık süreçte kadına bir takım kıvrıntı haklar tanımaya yönelik bazı çalışmalarda bulundu. Ancak bu kısmi adımlar dahi '80 sonrası gelişen feminist hareketin tabanındaki kadını düzen içi çözümlere bağlamak için atıldı. Söz konusu düzenlemeler yer yer zamana yayılarak, çoğunlukla da sadece toplumun üst katmanlarına mensup mülk sahibi kadınlara hitap edecek şekilde gerçekleştirildi.

Kadın ve aileden sorumlu koskoca bir bakanlığın bile kurulduğu bu ülkede, kadın sorununun çözümünü doğrultusunda bazı göstermelik adımlara dahi tahammül edilmemektedir. Feministlerin çabalarıyla kurulan ve kocaları ya da akrabaları tarafından şiddete uğrayan kadınların sığınabildiği kadın sığınma evleri tek tek kapatıldı. Çit çıkmadı.

Öte yandan ise, Türkiye'de gelişen şeriatçı akım yıllardır sindirilmiş kadının kimliğini inkar etme, onu bütünüyle erkek cinsiyetine tabi kılma

Konferansa katılan Afrikalı kadınlar, bir etkinlikte...

yolunu döşedi. Fakat bu tersinden sermaye devletinin uluslararası kamuoyu tarafından gözlem altına alınan vitrininde ciddi bir kadın hakları sancısının yaşanmasına da yolaçtı.

Dünya Kadın Konferansı'nda da bu sancıyı Türkiye ve benzer emperyalizme bağımlı ülkeler şahsında görmek mümkün idi. Avrupa ülkelerinden kadınlarının başı çektiği liberaller, doğum kontrolü, kürtaj, kadın erkek eşitliği konularında kapitalist uygarlığa ve bireyin kapitalist anlamda özgürlüğüne uygun gelişmeleri savunurken, Katolik ve Müslüman ülkeler çok daha geriden gidiyordu. Benazir Butto şahsında dile gelen ve islamdakadınlara ikinci sınıf insan muamelesi yapıldığını iddia edenleri kınayan sözler tutuculuğu simgeliyordu. Bu ülke delegasyonları bildirgeden "cinsel" sözcüğünün çıkartılmasını ısrarla talep ederek, bunda başarılı da oldular. Yine bu kadınlar, burjuva anlamda, gelişmiş bireysel özgürlük, kadın özgürlüğü, kadın hakları gibi sorunları neredeyse hiç gündeme almadılar.

Öte yandan ise konferansın, "aşırı dinciliğin kadınlara yönelik şiddet ve ayrımcılığa yol açtığı" konusunda fikir birliğine varmış olması, konferansta temsil edilen müslüman ülke delegasyonlarının ehlileştirilmiş islama yatkın olduklarının belgesi olmuştur.

Bir çok diğer ürkütücü verinin yanında konferans, dünya'da %30'u yetişkin olmayan anne adaylarının 500 bininin her yıl gebeliğe bağlı nedenlerle öldüğünü saptadı. Bu rakam belki de en masum olanıydı. Ki kırsal kesimlerde kayıtlara geçmeyen

daha binlerce ölüm olayının varlığı kuşku götürmez.

Konferans bu ve benzeri rakamlar üzerinde, sorunların gerçek kaynağına hiç inmeden bol laf üretmekle yetinirken, diğer yandan çeşitli ülkelerden muhalif kadınlar da Huairou'da gösteriler düzenliyor ve sorunlarının düzenin resmi temsilcileri tarafından çözüleceğine inanmadıklarını haykırıyorlardı. Tüm gözler konferansa çevrilmişken, savaş karıştı gösteriler, kadınlara uygulanan şiddete karşı gösteriler muhalif bir ses yükseltiyordu. Çeşitli dernek, vakıf gibi yapılarda örgütlenen bu kadınlar ise sorunlarının çözümünü kendi güçleriyle bulmanın yolunu arıyorlardı.

Kadın ve aileden sorumlu devlet bakanı Aysel Baykal 2000 yılına kadar "cinsiyet ayrımcılığı ve eşitsizliğe" karşı kapsamlı değişiklikler yapılacağı vaadiyle konferanstan döndü. Aysel Baykal kadın hakları için konferansa giderken aldığı ödeneğin bir kısmının kadın etinin pazarlandığı resmi fuhuşun vergilendirilmesinden karşılandığını hiç düşündü mü acaba?

Evet, burjuvalar ve burjuva sistemler iki yüzlüdür. Kendi ülkesinde insaneti pazarlanırken o gider vekadın haklarından söz eder. Sanki çok normal, çok insani bir iş yapar gibi.

Biz komünistler soruna bakarken hiç bir zaman genel insan hakları, genel kadın hakları, genel çocuk hakları vs. gibi bir pencereden bakmayız. Modern kapitalist sistem birbirine zıt sınıflara bölünmüştür. Kadınları genel olarak ortaklayan bir takım sorunlar olsa bile, esas olarak kalın çizgilerle bölünen, burjuva ve proleter sınıfa mensup iki temel kadın kitlesi mevcuttur. Özel mülkiyete dayalı kapitalist toplumun ürettiği tüm sorunlar gibi, kadınlarla ilgili eşitsizliği içeren uygulamalar da gerçek anlamda insanın insan tarafından sömürülmediği, tüm bireylerin üretken, eşit, özgür olduğu sınıfsız toplumda ortadan kalkacaktır. Bugün dile getirilen demokratik hak kırıntıları ise sadece ve sadece yürüdüğümüz uzun soluklu yolda üzerine basacağımız, kullanacağımız birer araç durumunda olabilirler. Bu anlamda "kadın hakları"nın sınırlı penceresinden bakmak yerine görkemli gökyüzüne, gerçek eşitliğe ve özgürlüğe bakmalıyız. Demokratik hak ve özgürlüklere karşı nasıl kayıtsız kalamazsak, bu kırıntıların kuşruğuna da takılamayız.

Dünyayı İstiyoruz, Kıvrıntı Değil! Çifte Sömürüye Son!

Yeni Bir Öğretim Yılı Başladı

ÖĞRENCİ HAREKETİNİN SORUNLARI

Yeni bir öğretim yılını yaklaşmasıyla birlikte devrimci kamuoyunun gündemine öğrenci gençlik hareketi de yeniden oturdu. Ancak bu kez tartışmalar, yükselen kitle mücadelesinin yarattığı itici dinamiklerle şekillendiği oranda, daha "umutlu" bir atmosferde seyrediyor.

Sermaye rejiminin içinde debelendiği kriz ortamının, tüm toplum düzeyinde yarattığı tahribat ve biriktirdiği sorunlar, dolaysız olarak öğrenci gençliği de kapsamaktadır. Sınıf çelişkilerinin keskinleştiği, sınıf savaşımının sertleştiği ve kitle mücadelesinin yükseldiği bu dönemde öğrenci gençlik hareketinde de bir canlanma ve devrimci yükseliş beklemek hayalcilik olmaz.

Geçtiğimiz sene yaşadığımız Ekim-Kasım eylemlilikleri ve faşist saldırılar karşısında oluşan kitlesel tepkiler, bu canlanmanın ilk nüveleriydi. Daha sonra, özellikle de büyük Gazi direnişi ile somutlanan kent yoksullarının militan eylemlilik süreci öğrenci gençliğin politizasyonunda önemli bir yer işgal etti. Öğrenci gençlik kitesinin büyük bir kesimi için artık, faşist hareketin yükselişi ve devlet terörü gözle görülür olgular haline geldi. Aynı dönemde toplumun gündeminde önemli yer kaplayan gözaltında kayıplar ve faili belli cinayetler de çıplak devlet terörünün diğer yüzleri oldu.

İşçi ve emekçi kitlelerinin mayalanmakta olan huzursuzluklarının, aynı süreçte hızla sokak eylemlilikleri ile daha aktif ve kitlesel bir tarzda somutlanması, öğrenci gençliğin üzerinde olumlu bir basınç yarattı. 1 Mayıs'ta, devrim şehitlerinin cenaze törenlerinde, alanlarda düzene olan tepkilerini haykıran işçi ve emekçiler devrimcilerle yine burada buluştular, ilk sıcak bağları kurdular. Bu dönemin hemen ardından gelişen mevzi işçi direnişlerindeki sayısal artış ile kamu emekçilerinin kitlesel eylem süreci, toplumun tüm kesimlerini olduğu gibi öğrenci gençliği de etkileyen gündemler oldular.

Kitle mücadelesindeki bu yükselişin, özellikle liseli gençlik içerisinde ve üniversitelerde alt sınıf kökenli öğrenciler üzerinde yarattığı olumlu etkileşim ve basincı yeni bir devrimci yükseliş olanaklı kıldığını söylemek yanlış olmaz.

Devrimci bir yükselişin te-

mel koşulu doğru bir devrimci önderlik pratiğinin örgütlenebilmesidir. 12 Eylül'den bu yana, bir kaç dalgalanmanın dışında hiç bir ciddi muhalefetin örgütleneemediği ve suskunluğun kırılmadığı öğrenci gençlik içerisinde bugün yaşanan politik saflaşmanın devrim lehine gelişmesinin tek yolu da budur. Düzen, gençlik kitlelerini yıllardan beri politikadan uzak tutmak için yoğun çabalar sarfetmekte ve bunda büyük ölçüde başarılı olmaktadır. Ancak, kitle mücadelesinin yükseldiği şu yeni dönemde politikleşmenin önünü almayacağı hissettiği ölçüde yönünü belirlemeye çalışıyor. Dinsel gericilik ve şovenizm başta olmak üzere, gençliğin mücadele potansiyellerini düzen kanallarına akıtacak politikaları yoğunlaştırıyor. Öyleyse esas sorun, gençliği salt politikleştirme değil, devrimci politika kanalına ve düzen dışına akıtabilmektir.

Sermaye devleti, yıllardır tüm aygıtları ile susturmaya çalıştığı öğrenci kitleleri, kendi politikalarının aktif savunucuları haline getirmenin yollarını arıyor. Özellikle Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında yaşadığı tikanıklığı, genç kitleler içerisinde yükseltmeye çalıştığı ırkçı-şoven politikalarla aşmayı hedefliyor. Sürdürülen sömürgeci kirli savaşın devamı ve daha da önemlisi bu savaşa karşı gelişebilecek devrimci bir muhalefetin önünün kesilmesi buna bağlı.

Sermaye, yaşadığı yapısal krizin yarattığı tahribat ortamında kendisine karşı önemli bir muhalefet odağı haline dönüşebilecek gençlik kitlelerini dizginleyebilmeyi temel hallerinden biri olarak da aynı milliyetçi-şoven politikayı izliyor. Şu ya da bu şekilde, düzen politikalarının aktif savunucu-

luğunu yapan bir öğrenci gençlik, sermayeye, krizin faturasını işçi ve emekçi sınıflara ödetmek için önemli avantajlar sağlar. "Başka Türkiye Yok", "Türkiye için çalışıyorum" gibi kampanyaların hedef kitlesinin içinde öğrenci gençliğin önemli bir yer tutuyor olması, sermayenin bu eğiliminin somut ifadelerinden biridir.

***

Öğrenci gençlik hareketinin devrimci bir mecrada politikleşmesinin önündeki ince tuzaklardan biri de liberal ve reformist politikalar. Verili durumda burjuva demokratik hakların bile savunuculuğunu yapamayacak kadar gericileşen, kitlelerin kendiliğindenci hareketinin peşinden savrulmayı "devrimci önderlik" sayan, kaba sol bir söylemle kitleleri düzene soldan yamamayı kendine görev saymış grupların varlığı, düzen için ancak rahatlatıcı bir faktördür. Örneğin; bu gruplardan birinin özel bir tarzda öne çıkardığı; "Kahrolsun IMF, Tam Bağımsız Türkiye!" sloganının kullanılış amacı ve politik sonuçları bakımından, "Başka Türkiye Yok" ya da "Türkiye İçin Çalışıyorum"dan özde bir farkı yoktur. Ve gerçekte yalnızca söz konusu grubu değil, her türlü devrimci özden uzaklaşmış diğer reformist grupları da ifade etmektedir.

***

Yukarıda çizdiğimiz tablo, komünistleri, öğrenci gençlik çalışmasında hangi görevlerin beklediğini az çok belirliyor.

Birincisi, çalışmalarımızı burjuvazinin gündemine göre, ya da geçmişten devralınan kısır tartışmalar üzerine değil, sınıfın gündemi ile belirlemeyi sağlamalıyız. Öğrenci gençliğin yaşadığı sorunların, hiç de sınıf savaşımının dışında gelişmediğini, emek-sermaye çelişkisinin çeşitli boyutlarda yansırı

olduğunu gösterebilmeliyiz.

İkincisi, sermaye devletinin öğrenci gençliğe taşımak istediği politikaları boşa çıkarmak ve bunları birer karşısaldırı aracı haline dönüştürmeyi bilmek gerekir.

Üçüncüsü, liberal politikalara yaşam zemini tanımamak, boy verdikleri her alanda etkisiz hale getirmek sorumluluğu ile yüz yüzeyiz.

Dördüncüsü, öğrenci gençliğin akademik demokratik istemlerinin en aktif savunucuları olmalı ve bu istemleri sosyalist bir perspektifle birleştirebilmeliyiz.

Öğrenci gençlik içerisinde varoluş tarzımız da çalışmalarımızı belirleyen bir faktördür. "Apolitik" kitlelerden kaçan ve devrimci çevrelere hapsolan "kantin devrimciliği" yerine, "apolitik" kitlelere politikalarımızı taşıyan aktif bir kitle çalışmasına yönelmeliyiz. Akademik-demokratik taleplere "soğuk" durmak yerine, bu talepleri sosyalizm hedefine bağlayan militan-politik bir mücadele hattı örmeliyiz. Kapitalist sistem teşirini ve sosyalizm propagandasını genel-soyut bir söylem olmaktan çıkarıp; somut, canlı, güncel örneklerle örmeliyiz. Öğrenci gençliğin yaşadığı sorunların, hiç de sınıfın ve toplumun yaşadığı sorunlardan bağımsız olmadığını somut örneklerle açıklayabilmeliyiz. Örneğin; harçlara yapılan %400-600'lük zam karşısında sadece "paralı eğitime hayır!" demeyi değil, aynı zamanda "Sömürgeci Kirli Savaşa Son!" diyebilmeyi de bilmeliyiz. Bunu yapmak için devletin kirli savaşa için ayırdığı bütçe ile eğitim için ayırdığı bütçeyi karşılaştırmak yeterlidir.

***

Komünistler öğrenci gençlik içerisinde şu an var olan poli-

tikleşme düzeyi ve politik gruplaşmaları da iyi tahlil etmek ve bunun ortaya çıkardığı olanakları iyi kullanmak görevi ile yüz yüzedirler. Yapılacak devrimci müdahalelerle bu kesimin ileri çıkma potansiyellerini beslemek ve düzenle hesaplaşmasını hızlandırmak gerekir. Aynı zamanda devrimci diri unsurlarına da sarsıcı müdahalelerde bulunulmalı ve ileri bir platforma taşınabilecek dinamikler beslenmelidir.

"Üniversite gençliği içindeki politik gruplaşmaların panoraması çıkarıldığında aşağı yukarı şöyle bir tablo karşımıza çıkmaktadır: Dinsel gericilik, Kürt yurtsever hareketi, Alevi kimliği etrafında gelişen ilerici muhalefet ve henüz sınırlı bir güce sahip komünist ve devrimci hareket, alt sınıf kökenli öğrenciler içinde varolan politik gruplaşmalarıdır. Bunları, geçmişte sosyal demokrasiden etkilenen, ama yüzü devrimci gruplara dönük geniş bir kesim çevrelemektedir.

Kemalizm ise alt ve ortasınıf kökenli öğrencileri kesen, her iki kesimde de belli bir etki alanı bulabilen bir eğilimdir. Kemalizm'in orta sınıf kökenli öğrencilerde bulunduğu karşılık ile alt sınıf kökenli öğrencilerde bulunduğu karşılık arasında belli önemli farklılıklar olduğunu da belirtmek gereklidir. Orta sınıf kökenli öğrenciler açısından Kemalizm, "irtica"ya karşı "laikperest" bir tepkiden öte bir anlam ifade etmemektedir. Bu kesimler bütün diğer konularda liberal ideolojinin bayraktarı durumundadırlar. Alt sınıf kökenli öğrenciler açısından ise Kemalizm, laiklikle beraber liberalizme karşı "ulusalçı ve anti-emperyalist" bir dünya görüşüdür.

Orta sınıf kökenli öğrencilerin büyük kitlesi ise liberal ideolojinin etkisi altındadır ve devrimci akımlara karşı düşmanca bir yaklaşım içindedir. Bu kesimlerden gelen öğrenci kitesinin yalnızca çok küçük bir kısmı düzene karşı sorgulayıcı bir tutum içinde. Bu kesim ağırlıkla, bugünkü otonom gruplaşmalarını içinde yer alıyor ve dahası bu gruplarda sürükleyici bir rol oynamıyor.

Burada kabaca ortaya konulmaya çalışılan tablo da göstermektedir ki, bugün gençlik içindeki gruplaşmalar, ağırlıkla tali çelişki alanları üzerinden kendini ifade etmektedir. Ne var ki, bugünkü hassas dengeler bu gruplaş-

maları hızla devrim ve düzen ana kutuplarına doğru itele-mektedir. Doğru bir temelde ele alınıp müdahale edildiğinde, bu dinamikleri devrimci mü-cadele kanalına akımanın imkanları son derece fazladır.

Bugün gençlik kitlesi içe-risinde devrimci demokrasinin ve Kürt yurtsever hareketinin tabanı düzenden kopmuş du-rumdur. Kendini alevilik kimliği altında tanımlayan geniş bir kitle de, düzenden kopuşma anlamında çok ciddi bir po-tansiyel taşımaktadır. Düne kadar sosyal demokrasinin denetiminde olan gençlik kitlesi içerisinde de bu açıdan ciddi bir huzursuzluk ve arayış söz-konusudur vb. Bu durum, gençlik kitlesi içerisinde dev-rimci gelişme imkanlarının küçümsenemez boyutlara ulaştığının göstergesidir. Yeter ki kitle mücadelesine yönelik bir önderlik düzeyi gösterile-bilsin. Kitleleri etkileyen ale-vilik, dinselgericilik, Kemalizm, ulusal hareket vb. sorunlarda etkili politik mühadalelerde bulunulabilinsin; güçlü bir devrim ve sosyalizm propa-gandası yürütülebilinsin.

Gelişen faşist saldırılar ve bunun doğurduğu yığınsal anti-faşist tepki de, gençlik kitlesi içerisinde düzen ve devrim kutuplaşmasını hızlandırıcı önemli bir etmen durumundadır. Faşist saldırılar, arayış içindeki gençlik kesimlerinin devrimci saflara akmasını kolaylaştıracaktır." (Kızıl Bayrak, Sayı 19, Orta Sayfa)

***

Öğrenci gençliğin düzenle yaşadığı sorunlar, emek-sermaye çelişkinin etrafında şekillenen tali görüngülerdir. Bilim dışı eğitimden beslenme sorunlarına, barınma sorunlarından sağlık sorunlarına dek tüm sorunlar son kertede kapitalist sistemden kaynaklanmaktadır. Sorunların ortak kökeni emek-sermaye çelişkisi olduğu gibi, çözümünü de bu çelişkinin emek lehine ortadan kaldırılması ile mümkündür.

Ücretli emek sömürsünün devamı için kurgulanmış ve bunun üzerinden şekillenen eğitim sistemi ve öğrenci gençliğin yaşam koşulları, ancak proletaryanın devrimci diktatörlüğü koşullarında düzelebilir. Yani öğrenci gençliğin kurtuluşu da tüm diğer ezilen katmanlar gibi proletaryanın kurtuluşuna bağlıdır. Kapitalist barbarlığın yıkılma mücadelesi aynı zamanda bu tür sorunların da nihai anlamda çözülme mücadelesidir. Tam da bu yüzden, öğrenci gençlik kaderini şimdiden proletarya ile birleştirmeli ve düzene karşı mücadelesini, proletaryanın iktidar mücadelesi kanallarına aktırmalıdır.

Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni! Yaşasın Sosyalizm! Gençlik Gelecek, Gelecek Sosyalizmdir!

"Kaz"lığı Reddet. Sırtlan Gecinenlere Taviz Verme!

Devlet çarkının aslında bir soygun çarkı olduğunu bilmeyen kalmamıştı. İşçi ve emekçiler devletten olabildiğince uzak durabilmek için her yolu deniyorsa, bunda büyük oranda bu bilginin payı vardır.

Ne var ki, bu kadarını bilmek yetmiyor. Çalıyı dolaşmanın itle dalaşmaktan kurtulmaya yetmeyeceğini de öğrenmek gerekiyordu. Bugün sermaye devleti, işçi ve emekçilere karşı takındığı tutumla bunu öğretiyor.

Devletin, ilköğretim için çıkardığı "zorunlu" ve "parasız" ibareli yasa, hiç bir zaman tam olarak uygulanmamakla birlikte, "paralı" ve "özel" eğitime resmen geçişin tarihi de pek yeni değildir. Devletin soygun çarkı, tıpkı diğer kurumlarda olduğu gibi, Milli Eğitimde de çok çeşitli adlar altında toplanan paralarla işlemekteydi. Bir işçinin bütçesini zaten zora koşan defter, kitap, çanta, önlük vb. vb. harcamalarına ek olarak, okul idarelerinin sürekli parası istemesi nedeniyle, çoğu okulda veli toplantıları neredeyse sıfır katılımı yapılmaktaydı. Kayıt, karne, diploma, tebeşir, tahta, sıra, boya, badana ve daha akla

hayale gelmez binbir masraf gösterilerek istenen paralar yüzünden veliler okullara uğramaz olmuşlardır.

Amabütün bu süreç boyunca devlet hep oyun oynamış, rıyakar bir tutum almayı tercih etmiştir. Her öğretim yılı başında bakanlık, bir yandan kamuoyuna "kesinlikle kayıt parası alınmayacaktır. Bu konudaki şikayetler değerlendirilecek ve sorunlular cezalandırılacaktır" türünden demeçler vermiş, öte yandan ise okullara gönderdiği genelgelerle, "eğitim öğretim masraflarının, uygun bir biçimde

velilerden karşılanması"ni emretmiştir. Bu, bir süre de olsa, soygun çarkının temel dişlilerini gizlemeye, soyulanların, devletin bu soygundaki rolünü görmelerini geciktirmeye yaramıştır. Fakat bugün, bu oyunu sürdürmenin anlamı da olanağı da kalmamış bulunuyor. İşçi ve emekçiler cahil olabilirler, burjuvazinin kirli oyunlarını baştan göremeyebilirler ama bu tür oyunlarla iylebet oyalanabilecek beyinsiz birer "kaz" değildiler. Eğer bu kanlı çark hala dönmeye devam ediyorsa, bu, çarkın işleyişinin görülmediğinden değil,

birleşip kaynaşarak, onu parçalayabilecek bir balyoz haline gelinemediği içindir.

Özel olarak milli eğitimin, genel olarak da devletin hemen bütün kurum ve temsilcilerinin, gerçek yüzlerini ve tüm çirkinliklerini sergilemeye başlamalarının nedeni biraz da budur. Zaten görünen yüzlerini gizlemenin artık gereği kalmamıştır. Bu nedenle, bu sermaye uşağı, işçi ve emekçi düşmanı zatlar, ağızlarından mikroplar saçarak kin kusuyorlar. "Kaz" benzetmesiyle, akılları sıra işçi ve emekçileri aşağılayacaklardır. Ama sadece bayağılıklarını sergilemiş oluyorlar. Bununla birlikte, görülmesi gereken asıl gerçek, elbette ki bu bayağılık, bu sokak ağzı değildir. Onlar nihayet vahşi kapitalizmin cangalında dolaşan birer sırtlandır. Böylesine pervasızlaşabilmelerinin sırrı ise, biraz da bizim suskunluğumuzda aranmalıdır. Eğer işçi ve emekçi sınıflar, kendi mücadelesini yükseltip kavga alanlarına çıkmazsa, Kozakçıoğlu gibi sırtlanlar da, çevrelerine böyle leş kokuları saçarak ortaklıkta dolaşmaya cesaret edemeyeceklerdir.

Parasız Eğitim Haktır!

Yüksek öğrenim harçlarına ardardına yapılan zamlar, ilk ve orta öğretimde katkı payları, kayıt paraları derken, sermaye devleti, işçi ve emekçilere karşı bir savaş cephesi daha açmış bulunuyor. Söz konusu paralar kuşkusuz sadece işçi ve emekçilerden alınmıyor. Uygulama geneldir. Ama ne var ki, işçi ve emekçilere karşı bir saldırı niteliği taşıyan aynı uygulama, burjuvalar açısından hiç de öyle değildir. Birincisi, uygulayan bizzat burjuvazinin kendisidir. Burjuva devlettir. Sınıf bilinçli tüm burjuvaların sırf bu nedenle uygulamayı desteklemesi yerindedir. Zaten işçi ve emekçilere yöneltilen her soygunun parası, dönüp dolaşıp bir şekilde kendi ceplerine gireceğine göre sorun da yoktur. İkincisi, toplanan paralar, miktar olarak burjuvalar için değil, ücretli emekçiler ve diğer yoksullar için büyüktür. Herhangi bir liseden kayıt parası olarak istenebilen 5 milyon lira, örneğin, bir işçinin bir aylık ücreti iken, bir burjuvanın bir gecelik eğlence gideri bile değildir.

Sermaye devletinin, ücretli emeğe eğitim öğretim alanından yönelttiği bugünkü saldırıların adını da koymak gerekiyor. Bu, eğitimin özelleştirilmesidir. Özelleştirmenin bu alana özgü bir uygulamasıdır. Tıpkı sigara, içki vb. nde olduğu gibi, devlet tekelini kaldıran yasal düzenleme yapılmış, alan özel sektöre açılmıştır. Ardından da, devletin bütün güç ve olanakları özelsektörün hizmetine seferber edilmiştir. Yatırım, finansman ve reklam desteği dışında ilk elden sayılabilecek hizmetler ise şunlardır:

*Devlet okullarında eğitim-öğretimin kalitesi hızla düşürülüp, özel okulların yaygın tanıtım ve propagandası yapılarak, veli ve öğrenciler özel okullara özendirilir.

*Devlet okullarında öğrenim masrafları öyle yükseltilir ki, hem kalitesiz hem pahalı hizmet veren devlet okullarında direktmenin anlamı

kalmaz. Parasını karşılayabilecek bütüncesimler özel okullara kayar.

Plan bu şekilde aktarıldığında, her ne kadar öğretime özgü gibi görünse de devlet tekelindeki hizmet sektörlerinde uygulanan özelleştirme programı hemen hemen budur. Belediye ve PTT başta olmak üzere, kimisektörlerde bu genel plana eşlik etmek ve işleyişi hızlandırmak üzere alınmış bir takım özel önlemler de gündemdedir. Bunlar genellikle, taşeronlaştırma, işten çıkarma, direnişlerin üzerine silahlı kuvvet gönderme türünden "özel"liklerdir.

Görüldüğü gibi, eğitim-öğretim haklarına yönelik saldırı, işçi sınıfı ve emekçi katmanlara yönelik daha genel ve kapsamlı saldırıların sadece bir parçasıdır. İşçi sınıfı ve emekçilerin, sermaye devletinin bu çok yönlü saldırılarına yanıtı, bugüne dek, hem çok cılız, hem de birbirinden kopuk, küçük ve yerel karşı çıkışlar halinde gerçekleşti. Sağlığa saldırıldığında sağlık emekçileri, PTT'ye saldırıldığında PTT emekçileri, belediyelere saldırıldığında da sadece saldırıya uğrayan belediyenin işçileri bağırды. Oysa görüldüğü gibi, hiç bir saldırı, sadece o alanda çalışanları kapsamıyor. İşçi sınıfının tamamını ve emekçi katmanları hedefliyor, onları yaralıyor, onlardan bir şeyler koparıyor alıyor. En yeni örneklerden olduğu ve birincisi yazı konumuzu da ilgilendirdiği için, eğitimle haberleşmeyi örnek alırsak: Devlet, posta ve haberleşme hizmetlerini özelleştirmek istiyor. "T"yi satışa çıkarıyor. Posta ve telefon ücretlerine ardı ardına ve yüksek zamlar yapıyor. Bu sektörün çalışanlarının ücretlerini olabilecek en aşağı sınırlara çekmek için taşeronlaştırma ve işten çıkarmaları yaygınlaştırılıyor. Çalışanların tepkisini önlemek, mücadelesini dağıtmak için de, işçilere ve sendikalara saldırılıyor. Sendikacılar gözaltına alınıyor, Tüm Haber Sen kapatılıyor. Bütün bu saldırılara karşı sadece PTT çalışanları tepki

gösteriyor.

Bir mantar gibi hızla çoğalan özel öğretim kurumları, uyguladıkları görece yüksek ücret politikasıyla kalifiye elemanları devlet okullarından kendi bünyelerine hızla emiyor. Devlet okullarının masrafları işçi ücretleriyle karşılanamayacak kadar yükseltiliyor. Durumu protesto eden öğrencilerin karşısına devlet zoru çıkarılıyor. Sadece, artık sayıları son derece azalmış duyarlı eğitimcilerden tepki geliyor.

Oysa genel, yaygın ve kaliteli öğrenim, sağlık ve belediye hizmetlerinden ücretsiz yararlanma, ucuz haberleşme ve ulaşım vb. hakları, işçi sınıfının dünya çapında yürüttüğü uzun mücadeleler sonucu kazanılmış temel haklardır. Örgütlü ve birleşik bir mücadeleyle alınmıştır. Her biri, büyük bedeller ödenerek kazanılmış mevzilerdir. Kazanılmış mevzilerin kola yından terkedilmemesi gerekir. Bunun için saldırıların bütünlüğü görülmeli ve ona uygun bir mücadele hattı örüle-bilmelidir. Sermaye nereye saldırırsa, orada, işçi sınıfının tamamını bulmalı, birleşik ve güçlü bir yanıt almalıdır.

Bugün örneğin, eğitim-öğretim alanındaki saldırılara karşı, çocuklarımızın tepkisine devletin verdiği yanıt tam bir vahşet tablosu oluşturmaktadır. Gaspedilen hak bizim hakkımızdır. "Yolunacak kaz" muamelesi gören bizleriz ve dövülen, gözaltına alınan, işkence gören bizim çocuklarımızdır. Bu saldırılara fabrika ve işyerlerinden, üretimden gelen gücümüzü kullanarak yanıt vermeliyiz. Devletin zorba elinin, sınıf kardeşlerimize ya da çocuklarımıza kalktığı her yerde, ellerimizi şalterlere uzatmayı öğrenmeli ve bunu örgütlemeliyiz. Yaşamımız ve geleceğimiz buna bağlıdır. Bunu bizlerden başka yapabilecek bir başka güç de yoktur.

Fransa Tahiti'deki nükleer denemelerine bir yenisini daha ekledi

Denizaltında Nükleer Bomba, Yerüstünde Ayaklanma

Tahiti ve Fransız Polinezyası'nın buna benzer bir çok adası, aşırı genç bir demografiye, ve ırksal ayrımlarla da örtüşen keskin bir mülk sahipleri ve mülksüzler bölünmüşlüğüne sahiptir. Tahiti halkının kendiliğinden tepkisi, geri bırakılmış bir halkın emperyalizme ve kapitalizme karşı sözle dile getirilemeyen, ideolojik düzeye çıkarılamayan haklı tepkisidir.

fanusa dönüşmekte ve üzerileri çöken kayalarla örtülmektedir.

Böylece radyoaktif kalıntılar yüzlerce metre kalınlığındaki bir cam tabaka tarafından sarılmış bir kamyon büyüklüğünde bir alanda kapalı kalmaktadır.

Bu iddiaların bilimsel yanları olsa da, gerçeğin bir diğer yönünü gözardı etmektedirler. Nükleer silahlar tarafından oldukça zayıflatılan, denizaltını kaplayan bazalt tabakası kırıldığında ne olacaktır? Bu tür denemelerin en küçüğü bile Richter ölçeğine göre 5.0 şiddetinde bir depreme yol açmakta, denizde oldukça kuvvetli şok dalgaları yaratmaktadır. Acaba bu denizaltı hayatını nasıl etkilemektedir? Bu teorisyenlerin buna verilecek yanıtları yoktur ama, bazı biyologların vardır. Bunlar bu tür denemelerin herbirinin, deneme yapılan yerin yakın çevresindeki deniz hayatını en azından 20-25 yıl süreyle söndürdüğünü belirtmektedirler.

Fransa'nın Amacı

Emperyalist Fransa'nın tek hesabı elbette açıkladığı bilimsel kaygılar değildir. Hatta bu kaygılar, tamamen bahane düzeyinde kalmaktadır. Asıl nedenler tamamıyla başkadır.

Bu nedenlerden birincisi, Fransız savaş sanayii ile ilintilidir. Fransa dünya savaş endüstrisi tekellerinin en büyüklerinin yer aldığı silah sanayii devlerinden biridir. Fransa'nın son nükleer denemesi ve yapacağını açıkladığı yedi-sekiz denemeye asıl hedefi gerçekte geliştirdiği savaş makinalarına bir yenisini eklemektir: TN-75 savaş başlığı. Bu, Fransa'nın denizaltı ağırlıklı nükleer gücünün son aşamasını temsil etmektedir.

Soğuk savaşın bitimi öncesinden beridir Fransa, denizaltılarında konuşlandırdığı balistik füzeleri ve başlıklarını mükemmelleştirmeye çalışmaktadır. Amaç, bunları daha küçük ve ince hale getirmektir. Program başladığında bu, Moskova'nın antibalistik füze savunmasını etkisiz kılma amacına yöneliktir.

Ancak Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra bu hesaplar bir tarafa bırakıldığına göre, program neden ve hangi düşmana yönelik olarak devam etmektedir ki? Bunu, Paris'teki Fransız Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nden bir yetkili, Frederic Bozo, emperyalizmin saldırgan yüzünü çok net açığa vuran bir tarzda yanıtlıyor: "20 yıl içinde kimin düşman olacağını asla bilemezsiniz."

Olayın politik açıklaması da şudur ki, Fransa, bir emperyalist güç olarak, İkinci Dünya Savaşı'ndan beridir sürekli güç kaybetmektedir. Her geçen yıl gücün düşmekte, bir emperyalist ülke olarak biraz daha gerilemektedir.

Tahiti

Yüzölçümü : 1042 km²
Nüfus : 131,309 (1988)
Etnik köken : Polinezyalı çoğunluk, Fransız ve Çinli azınlıklar
Yönetim : F. Polinezyası'na bağlı bir yönetim birimi (Valilik benzeri)
Ekonomi : Turizm ve tarıma dayalı. Kıyılarda hindistancevizi, şeker kamışı, vanilya ve kahve yetiştirilmektedir.

durdurmuş görünmektedir. Nükleer silaha sahip ülkeler arasında son durum şöyledir:

ABD, sonuncusu 1992'de olmak üzere 1030 deneme yapmış ve nükleer denemeler üzerinde bir moratoryum önermiştir. CTBT genel olarak uygulandığı takdirde bir daha deneme yapmayacağını öne sürmüştür.

Şimdiye dek 715 deneme yapan Rusya, ve 45 deneme yapan İngiltere de CTBT'yi desteklemektedirler. Bu ülkeler sırasıyla 1990 ve '91'de son denemelerini yapmışlardır. Rusya, ABD deneme yapmadıkça kendisinin de yapmayacağı sözü veriyor. Hindistan 1974'te ilk ve son denemesini yaptı ve CTBT'nin ayrımcı olmasından yana.

Son denemesini Ağustos ayında yapan ve şimdiye kadar 43 deneme gerçekleştirmiş olan Çin mevcut moratoryuma hiç katılmadı. Fakat 1996'da CTBT'ye katılacağını ve o zamana dek nükleer denemelerini sürdüreceğini bildirdi.

Son denemesinden önceki denemesini '91'de yapmış olan Fransa ise şimdiye kadar 209 deneme gerçekleştirmiştir. Kamuoyundan aldığı yaygın tepkilere kadar CTBT'yi dikkate aldığı yoktu. Son denemeden sonra da denemeleri sürdüreceğini açıklamıştı. Yükselen tepkilerle geri adım attı ve hem denemelerin erken bitebileceği sinyali, hem de mevcut deneme serisi bitince CTBT'yi imzalayacağı sözünü verdi.

Nükleer Denemeler

Atom parçalanmasına dayanan nükleer bombaların çevreye yaydığı radyoaktivitenin zararları herkesçe bilinmektedir. Bazı nükleer bilimciler, denizaltında yapılan denemelerin çevreye ve insanlara zararı olmadığını görüşündedirler. Bu iddialara göre, denizin derinliklerinde, yeraltında yapılan denemeler çevresindeki kayaları eritmektedir. Eriyen kayalar denizin etkisiyle hemen soğuyarak cam bir

ransa geçtiğimiz hafta Pasifik'teki Mururoa atolünde 20 kiloton gücünde bir denizaltı nükleer denemesi yaptı. Bu bombanın gücü Hiroşima ve Nagazaki'yi yerle bir eden bombalarla eşit orandaydı. Ancak bugünkü "karddeşlerinin" yanında bir çocuk oyuncağı, bir havai fişek gibi kalıyordu. Yaratıldığı tepkiler ise oldukça kapsamlı oldu.

Fransa söz konusu denemeyi hangi amaçla yaptığına dair şu gerekçeleri sıralıyordu: CTBT'yi imzalamazdan önce kendi nükleer silahlarının güvenilirliğini ve dayanıklılığını sınamak; aynı zamanda, bir daha nükleer denemelere gerek duyulmaması için tasarılan bilgisayar ortamındaki bir nükleer simülasyon programına veri

hazırlamak. Bu aynı açıklamalara göre, söz konusu simülasyon programının verilerinin hazırlanması için 1996 Mayıs'ına kadar olan süre içinde yedi ya da sekiz nükleer deneme daha yapılması gerekmektedir.

CTBT Nedir?

CTBT (Comprehensive Test Ban Treaty) Kapsamlı Deneme Yasaklaması Anlaşması anlamına gelen ve nükleer silah denemelerinin dünya ölçeğinde yasaklanmasını öngören bir anlaşmadır. Silahlanma yarışına görece bir son vermek için tasarlanmıştır.

Dünyada nükleer silaha sahip ülkelerin (ABD, Rusya, Fransa, İngiltere, Çin ve Hindistan) Çin ve Fransa hariç hepsi nükleer silah denemelerini

Her gerileyen gücün, gerilediğini gizlemek için eski gücünü muhafaza ettiğini göstermeye çabalaması doğaldır. Bu, Fransa'nın şahsında nükleer güç gösterisi olarak somutlanmaktadır.

Protestolar

Bu denemeye tepkiler, Fransız emperyalizminin beklemediği kadar büyük oldu. Berlin'de 12 bin genç Fransız Kültür Merkezi'ni yumurta ve domates yağmuruna tuttular. Şili'de 10 bin protestocu Santiago parkında bir zincir oluşturdular. Sydney ve Tokyo'da binlerce kişi sokaklara çıktı. Manila'da göstericiler Fransız bayrağını yaktilar. Japonya Finans Bakanı Takemura, bu denemeyi "çılginca" diye niteledi. Avustralya Başbakanı "bir ahmaklık hareketi" diye adlandırdı. Şili ve Yeni Zelanda büyükelçilerini geri çektiler. Pasifiğin küçük ada devletlerinden Tuvalu, Nauru ve Kiribati Paris'le tüm ilişkilerini kestiler. İsviçre milli takımı, İsveç maçına "Durdur şunu, Chirac!" pankartıyla çıktı. Paris'te de onbinler sokaklardaydı. Fransa'da son yapılan kamuoyu yoklamaları bu denemeyi onaylamayanların oranının % 60 olduğunu, Chirac'ın destekçilerinin % 36'ya gerilediğini gösteriyor.

Yine de en radikal gösteriler Fransız Polinezya'sının turistik açıdan en önemli adalarından olan Tahiti'de boy gösterdi. Bu ülkenin çevresi, Fransız emperyalizminin 1966'dan beri gerçekleştirdiği 180 denizaltı nükleer denemeye bir nükleer çukura çevrilmiş durumdadır. Fransız Polinezyası'nın yoksul halkından binlerce gösterici Fransız lejyonerleri ve paramilitar birlikleri gelmezden evvel, 36 saat boyunca Tahiti'nin başkenti Papeete'yi bir savaş alanına dönüştürdü. Havaalanını tahrip etti, dükkan camlarını kırdı, dükkanları yağmaladı. Fransız polislerle çatıştı vs. 36 saatlik ayaklanmanın sonunda en az 7'si polis olmak üzere 6'sı ağır 40 yaralı ve milyonlarca dolarlık hasar vardı kentte.

Bu 36 saatlik ayaklanma elbette sadece bir nükleer denemeye duyulan tepki diye geçitirilemez. Tahiti ve Fransız Polinezyası'nın buna benzer bir çok adası, aşırı genç bir demografide, ve irksal ayrımlarla da örtüşen keskin bir mülk sahipleri ve mülksüzler bölünmüşlüğüne sahiptir. Tahiti halkının kendiliğinden tepkisi, geri bırakılmış bir halkın emperyalizme ve kapitalizme karşı sözle dile getirilemeyen, ideolojik düzeye çıkarılamayan haklı tepkisidir.

Bu ayaklanma, aynı zamanda, bağımsızlık öncesi bir ayaklanma karakteri taşımaktadır. Cezayir'de İkinci Dünya Savaşı sonrasında bağımsızlığa yönelik ilk adımların, 1950'lerde ve '60'ların başında yine Fransa'nın Cezayir Sahrası'nda yaptığı nükleer denemelere karşı düzenlenen gösterilerle atıldığı unutulmamalıdır.

Amaç ne olursa olsun, sonuçtan bakıldığında, son deneme emperyalist Fransa'ya hiç yaramamıştır. Deyim yerindeyse kendi bombası kendi başında patlamıştır. Fransa, artık, tüm dünyada gerileyen bir emperyalist devlettir, ve son deneme gidişatı engellemek şöyle dursun hızlandırma yönünde etkide bulunmuştur. Fransız emperyalizmi Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olmak üzeredir.

Yunanistan ve İspanya'da Militan İşçi Eylemleri

Avrupa'da, sermaye sınıflarının işçi sınıfına karşı sıklaştırarak devreye soktuğu özelleştirme saldırısı militan işçi eylemleriyle protesto ediliyor. En son Yunanistan ve İspanya'da yoğunlaşan toplu tensikatlar ağırlıklı Gemi İnşaat sektöründe yaşandı. Avrupa Birliği üyesi her iki ülkenin de, birliğe üye diğer ülkelere oranla iktisadi-politik güç bakımından geri bir düzeyde olmaları, emperyalist-kapitalist ülkelerin dayatmaları, kendi işçi, emekçi sınıflarına daha fazla saldırmasına neden oluyor.

Yunanistan'da Pire'nin Skaramanga çevresindeki tersanelerde çalışan işçiler, özelleştirme programına alınan tersanelerin programdan çıkartılması isteğiyle parlamento civarında bir miting gerçekleştirdi. Parlamentonun giriş-çıkışlarını kontrol altına alan işçiler, meclis başkanı ile birlikte bir çok milletvekilinin de binaya girişini engellediler.

Aynı günlerde İspanya'da da işçiler ve devlet güçleri arasında taşlı, sopalı, molotoflu barikat savaşları gerçekleşti. Sokak giriş çıkışlarını kontrol altına alan militan işçiler iki gün boyunca direndiler. İspanya sermaye devletinin işçi sınıfına iktisadi saldırısı aynı tarzdaydı: **Özelleştirme vesilesiyle toplu tensikat.** Tersane işçileri bu saldırıya kolayından boyun eğmeyeceklerini militan sokak eylemleriyle gösterdiler.

Türkiye gibi, bu kapitalist devletlerin de emperyalist tekellere binbir bağla bağlı olmaları, bu ülke ekonomilerinin istikrarsız oluşunu koşullamaktadır. Bu durum onları emperyalist köleliğe mahkum etmektedir. Her krizde sınıfsal geleceklerini emperyalist tekellerle daha fazla bütünleştiren kapitalist devletlerin sermaye sınıfları, kendi işçi ve emekçi sınıflarına pervasızca saldırmaktadır. Gittikçe artan işsizlik, reel ücretlerde gözle görülür düşme, hemen tüm sosyal haklarda budama bu saldırının somut göstergeleri olmaktadır. Türkiye'de bu saldırılar IMF ve Dünya Bankası'nın "tavsiyeleriyle" gerçekleşirken, Avrupa Birliği'ne üye ülkelerde ise birlik içi hiyerarşinin kendisi bunu dayatmaktadır.

***

İşçi ve emekçi sınıfların bu saldırılara karşı tepkileri her ülkenin sınıflar mücadelesinin seyrine; sınıfların deneyim, örgütlülük ve birikimlerine göre şekillenmektedir. İspanya ve Yunanistan gibi ülkelerde özelleştirme saldırısına karşı işçiler militan bir karşı koyuş gerçekleştirirken, Türkiye'de ise genellikle barışçıl eylemler, protestolar gerçekleşmektedir. Fakat öte yandan, hemen her ülkede gerçekleşen işçi eylemleri ve gösterilerinin politik düzeyi sendikal, ekonomik çizgiyi aşmamakta, biriken kin ve öfke, kurulu düzene-sermaye iktidarlarına değil de yalnızca hükümet partilerine yönelmekle sınırlı kalmaktadır.

Emperyalist kölelik cenderesi altındaki Avrupa işçi ve emekçi sınıflarının da, Türkiye'li işçi ve emekçilerin de kapitalist saldırganlığa, emperyalist haydutluğa karşı mücadele perspektifi aynı olmak durumundadır. Bu ülke devrimcilerine ve komünistlerine düşen görev, işçi ve emekçilerde biriken kin ve öfkeyi, biriken enerjiyi toptan kurtuluşun yolunu açacak toplumsal bir devrime kanalize etmektir. Ancak böyle bir devrimci çabayla var olan ekonomik-politik hak ve özgürlükler korunup geliştirilebilecek, emeğin kurtuluşunun yolu açılacaktır.

**Kahrolsun Emperyalizm!
Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi!**

Faşist Generaller Savunmada

Birbirine ekonomik ve siyasi benzeşme gösteren ülkelerde yöneticilerin karakter ve kaderleri de birbirine benziyor. Bunun en somut örneğini Şili ve Türkiye'deki askeri faşist darbelerin iki taşeronu Pinochet ve Evren oluşturuyor. Türkiye'de Evren misyonunu tamamladıktan sonra düzen tarafından sessiz sedasız çöp tenekesine atılmalı çok oldu. Aynı kader, 1998'de imtiyazları kaldırılacak olan Pinochet'yi bekliyor.

Geçtiğimiz günlerde Pinochet, Santiago Rotary Klüp'te, solcu gerillaların düzenlediği bir saldırıdan kurtuluşunun dokuzuncu yıl dönümü vesilesiyle bir konuşma yaptı.

Konuşmasında yönetiminin "diktatörlük" olarak adlandırılmak için "çok yumuşak" kaldığını öne sürdü. Bu konuşmada şöyle devam etti faşist Pinochet: "sizinle birlikte bu ülkeyi değiştirdik, büyüttük, yücelttik ve özgür kıldık. Böyle kalsın. ..."

"... Bu ülkenin barışı için savaşan, teröristlerce gerçekleştirilen saldırıyı göğüslemek için savaşan başkaları da var. Bunlar şimdi, kanıtsız olarak hapishanelerde tutuluyorlar."

Pinochet'in açık yalanlar üzerine kurulu bu konuşmasını toplantının ezici çoğunluğunu oluşturan büyük kapitalistler ayakta alkışladılar. Herhalde faşist yönetimce öldürülen ve kaybedilen onbinlerce kişiyi yeterli görmüyorlardı, sürgündeki ve zindanlardaki yüzbinleri az buluyorlardı Pinochet yönetimini "sert" diye nitelemek için. Pinochet'in Şili'yi özgür kıldığı ise tamamen doğruydı kendileri için. Öyle ya!... Onlar ve işbirlikçiliğini yaptıkları uluslararası tekeller Şili işçi sınıfını ve emekçi halkını iliklerine dek sömürmekte, ülke kaynaklarını talan etmekte sınırsızca özgür olmamışlar mıydı Pinochet sayesinde.

Konuşmasının ikinci bölümünde Pinochet'in söz ettikleri ise birkaç kuklaydı sadece. Hatta bu kuklalardan çoğu, yargılanıp ceza almalarına karşın, hala kollarını sallayarak dolaşıyorlardı. Bunlardan biri de dönemin işkenceci başı General Contreras idi. Pinochet döneminin bu işkence şefi, o döneme ilişkin suçlarından yargılanıp yedi yıl ceza almasına karşın hala serbestçe dolaşıyor. Hükümetin ise, suçları artık reddedilemeyecek kadar kesin ve sabit kanıtlara dayanan aparatçıklere göstermelik yargılamalarda dosta düşmana karşı birkaç yıllık cezalar verse de, bu cezaların uygulanmasının peşine düşmediği çok açıktır. Yani, Frei yönetiminin Cunta'yla ve onun üst düzey yönetimiyle öyle ciddi bir hesaplasmaya girmeye niyeti falan yok. O, sadece Pinochet'in intiyazlarından arındırılacağı ve iktidarın tümüyle kendisinin olacağı 1998'i bekliyor.

Ancak bu kadarı bile faşist Pinochet'yi korkutmaya yetiyor. Sıranın belki bugünkü sermaye iktidarında değil, ama bir devrimci iktidarda kendine de geleceği bilinci, onu iliklerine kadar titretip korkutmaya yetiyor. Ve onu böyle zenginler klüplerinden destek aramaya itiyor.

Pinochet'in konuşmasından bir kaç gün sonra 11 Eylül günü, binlerce sosyalist ve işçi, askeri faşist darbenin 22. yılında, protesto için sokaklardaydı. Kendilerini dağıtmak için gaz bombası ve tazyikli su kullanan polisle çatışarak Allende'nin mezarının olduğu Santiago mezarlığına yürüdüler. Mezar başında saygı duruşunda bulunup mezarı çiçekle kapladılar. Herhalde faşist Pinochet bu tür eylemlerde kendi mezar kazıcılarının gösterdiği yiğitliği görüp daha fazla korkuya kapılıyordu.

Güney Kürdistan'da Devrimci Atılım

PKK'nin 26 Ağustos'ta Güney Kürdistan'a yönelik olarak gerçekleştirdiği "Güney Atılımı", politik anlamı ve sonuçları bakımından son derece önemli bir devrimci gelişmedir. Bu, yıllardır Güney Kürdistan'a egemen bulunan işbirlikçi çizgiye olduğu kadar, ABD emperyalizminin Dublin Toplantısı ile birlikte yürürlüğe koymaya çalıştığı yeni Kürt planına da önemli bir darbe olmuştur. Açılan yeni mücadele cephesinde gelişmelerin nasıl seyredeceği doğal olarak henüz belli değildir. Fakat önemli olan, atılan ilk adımın kendisidir. Fiilen zaten gitgide daha çok iç içe geçen Kuzey Kürdistan ile Güney Kürdistan'ın, PKK tarafından resmen de tek bir mücadele alanı ilan edilmiş olmasıdır.

Bu, Körfez Savaşı'nın Irak'ta ortaya çıkardığı fiili durumun kaçınılmaz bir sonucu olmuştur. ABD emperyalizminin kendisi için bir üs haline getirdiği, Türk devletinin sürekli bir fiili saldırı sahası olarak gördüğü bu alanda, devrimciler de açık bir tutumla ve devrimci bir alternatif olarak ortaya çıkmak durumundaydılar. PKK bunu Körfez Savaşı'ndan beri belli sınırlar içinde fiilen yapıyordu. Şimdi olayın adı konulmuştur ve muhakkak ki bu, önemli bir devrimci sıçramanın ifadesidir.

KDP ve YNK, ABD emperyalizminin tezgahladığı ve Türk devletinin de katıldığı Dublin Toplantısı'nda, bilinen ihanet çizgisinin yeni bir örneğini sergilediler. PKK yeni çıkışı bu olayın hemen arkasına denk getirerek, akıllı bir zamanlama yapmıştır. Fakat bunun hiç de sürpriz bir çıkış olmadığı bilinmektedir. Abdullah Öcalan, 10 Haziran '95 tarihi taşıyan ve *Serxwebûn*'un Ağustos tarihli 164. sayısında yayımlanan, Güney Kürdistan'da Devrimci Savaş ve İktidar Sorunu başlıklı değerlendirmesinde, durumu ve bunun gerektirdiği devrimci görevleri bütün açıklığı ile ortaya koymaktadır; *"Özetlersek: (Bugün Güney Kürdistan'da) Büyük bir iktidar boşluğu var. Çok zayıf güçlerin, iç ve dış güçlerin denetimi var. Halk çok zor bir durum yaşıyor ve ulusal demokratik talepleri etrafında örgütlenmiş değil. Bu anlamda, yaşanan bir iktidar boşluğu ile birlikte bir kaos durumu söz konusudur. Devrimci savaş ve iktidar sorunu çözümlenmek isteniyorsa, bu tablodan çıkarılabilecek sonuçlar son derece açıktır; buraya hızla bir devrimci savaş dayatmak ve yine bu iktidar boşluğunu çok hızlı bir biçimde gidermek. İşte en önemli sonuç ve dayanılması gereken tez budur. ...Bu sadece hakkımız değil, vazgeçilmez bir görevimizdir de. Yine yalnızca koşullar gerekli kıldığı için değil, bir ilkeye bağlı olmanın gereği olarak bu böyledir."*

Güney Atılımı, herşeyden önce ABD emperyalizminin Kürt sorununa bulmaya çalıştığı gerici emperyalist çözüme bir darbedir.

ABD emperyalizmi Körfez savaşında Irak'ı ezerek elde ettiği mutlak askeri üstünlüğü, hızla Ortadoğu'daki hegemonyasını pekiştirmek doğrultusunda siyasal kazanımlara dönüştürmek için seferber oldu. Sıyonist İsrail'in bölgede meşrulaştırılması ile Filistin sorununun bu doğrultuda denetim altına alınması, bunun en önemli halklarından biriydi. İsrail-FKÖ barışıyla bu doğrultuda önemli adımların atıldığı bilinmektedir. Kuşkusuz Filistin halkının özgürlük tutkusunu tümden boğulmuş değildir. Bununla birlikte, "özerklik" adı altında, FKÖ İsrail devletinin mahalli bir polis gücüne dönüştürülerek ve siyonist İsrail'in bölgedeki durumu güçlendirilerek, çok

önemli bir adımın atıldığı da ortadadır.

Emperyalizm için Ortadoğu'da baş ağırtıcı olmakla kalmayan, Türkiye Kürdistanı'ndaki devrimci süreçle birlikte tehlikeli hale gelmeye de başlayan bir öteki sorun ise, Kürt sorunu. ABD emperyalizminin Körfez Savaşı'nın hemen ardından ikinci önemli müdahalesi bu soruna oldu. Önce savaşta yenilginin ortaya çıkardığı iktidar zafiyeti ortamında ayaklanan Güney Kürdistan halkı, işbirlikçi Kürt önderliğin ihaneti sayesinde Irak'a kolayca ezdirildi. Sonra da ABD, güçsüz ve savunmasız baraklanmış bu halkın koruyucusu sahtekarlığı ile Güney Kürdistan'a fiilen yerleşti. Tescilli işbirlikçiler olan Barzani ve Talabani'ye kurdurduğu kukla federe devletle de bu duruma bir meşruluk kazandırmaya çalıştı. Bu ABD emperyalizmi için bir başka önemli başarı oldu. Böylece stratejik önemde bir petrol bölgesini denetimine almakla kalmadı, Kürt sorununun kendi çıkarlarına uygun bir emperyalist çözümü için de önemli bir mevzi elde etmiş oldu.

Ne var ki devrimci bir atılımın değil, fakat emperyalist hesapların ürünü olan bu köksüz ve dayanaksız sözde Kürt devleti, ABD'nin istediği rolü oynayamadığı gibi, nesnel olarak, emperyalist hesaplan zora sokan ve PKK'nin devrimci bir alternatif olarak Güney'de de öne çıkmasını kolaylaştıran bir zafiyet alanına dönüştü. Türk devletinin sık sık Güney Kürdistan'a saldırması ve son olarak büyük bir fiyaskoyla sonuçlanan geniş çaplı Çelik Operasyonu'na girişmesi de, bu zafiyetin göstergesiydi. Bütün bunlara ek olarak, Güney Kürdistan'da kukla bir devleti bile olanaksız kılan feodal-şiretsel iç bölünmüşlük ve çatışmalar da alıp başını gincinde, ABD yeni müdahale planlarıyla ortaya çıkmak zorunda kaldı. Dublin Toplantısı bunun ifadesi oldu. Bu toplantıda ABD kendi çözümünü yalnızca Güneyli işbirlikçilere değil, fakat kendi Kürt sorununda çözümsüzlük içinde bunalan Türk devletine de dayattı. Güney ve Kuzey Kürdistan'ı tek bir "paket proje" içinde ele alan bu planın esası, bölgedeki emperyalist ve gerici çıkarları tehdit eden her türlü devrimci alternatifini boşa çıkaracak ve gelişmelere göre şu veya bu biçimi alacak bir çözüm arayışıydı.

PKK'nin Güney Atılımı her şeyden önce ABD'nin bu hesaplarına önemli bir darbe olmuştur. PKK, işbirlikçiler aracılığıyla uygulamaya konulmak istenen emperyalist hesaplara ve planlara seyirci kalmayacağını ilan etmiştir.

Doğal olarak bu, aynı zamanda on yıllardır Güney Kürdistan'daki Kürt hareketine egemen işbirlikçi ihanet çizgisine de önemli bir darbedir. Her zaman feodal-burjuva öğelerin damgasını vurduğu Güney işbirlikçiliği, '70' lerin başından itibaren belirgin biçimde ABD'nin denetimine ve hizmetine girdi. Mazlum bir halkın haklı özgürlük mücadelesi, baba Barzani tarafından CIA'nın ve ABD jandarması İran Şahı'nın basit oyunlarının aleti haline getirildi. Güneyli işbirlikçiler, feodal-burjuva sınıf konumlarına uygun olarak, bir yandan emperyalizme; öte yandan ise, kendi ülkelerindeki Kürt halkını aynı biçimde ezen komşu sömürgeci devletlere dayanmaya çalışarak, sözde ulusal özgürlük mücadelesi verneye çalıştılar. Sık sık da bizzat Irak devleti ile uzlaşma yolunu tuttular. Bu işbirlikçi ihanet çizgisi, bugüne kadar Güney Kürdistan halkına sayısız acılar yaşattı ve karşılığı bir hiç olan büyük bedeller ödetti. Sözüm ona 40 yıldır ulusal özgürlük mü-

cadelesi verilen bu bölgede, geri feodal-şiretsel yapı olduğu gibi duruyor ve feodal savaş ağaları, bunu dışta işbirlikçilik, içte ise kendi sefil çıkarları uğruna halkı birbirine kırdırtmak doğrultusunda kullanıyorlar.

Bu işbirlikçi çizgi son yıllarda tepeden tırnağa ihanete batmıştır. Bunun nedeni yalnızca, halkın devrimci atılımı yerine emperyalizme ve komşu sömürgeci devletlere dayanmak değildir. Bu kadar onların her zamanki tutumudur. yeni olan, Türkiye Kürdistanı'ndaki büyük devrimci ulusal uyanıştır. Feodal aşiret ilişkilerine dayalı toplumsal yapıda büyük sarsıntılar yaratan ve modern bir ulusal kimliği hızla geliştiren bu mücadeleyi, Güneyli işbirlikçiler, yerinde bir tutumla, kendi toplumsal varlıkları ve Kürt hareketi üzerindeki siyasal egemenlikleri için büyük bir tehdit olarak algılamışlardır. Bunun için de, bir yandan PKK'yi ABD emperyalizminin dayattığı "Yeni Dünya Düzeni"ne boyun eğmeye zorlamışlardır; öte yandan ise, PKK'nin ezilmesi için Türk devletine hizmette kusur etmemişlerdir. Bunlardan KDP, Türkiye Kürdistanı'ndaki bazı aşiretlerin korucu çeteleri olarak örgütlenmesinde Türk devletine her türlü yardımı sunmuştur. Bu ihanetçi tutum, 1992 sonbaharında, Türk devleti ile birlikte PKK'ye karşı bizzat savaşmak noktasına varabilmiştir.

Dolayısıyla, PKK'nin Güney Atılımı'nı bir "kardeş kavgası" olarak sunan Kuzeyli reformistler, yalnızca ucuz bir demagoji yapmakla kalmıyorlar, kendi toplumsal-siyasal konum ve kimliklerini de böylece açığa vuruyorlar. Çoğu hala "sosyalist" geçinebilen bu reformistler, işbirlikçi ihanet çizgisi ile devrimci özgürlük çizgisinin karşı karşıya gelmesinin neresinde bir "kardeş kavgası" görüyorlar? Bu taban tabana zıt çizgilerin gerisinde, çıkarları ve çözümleri birbirine taban tabana zıt toplumsal güçler durduğunu nasıl oluyor da göremiyorlar? Barzaniler, Talabaniler Kürt halkının kardeşleri değil fakat tescilli hainlerdir. Onlar, Kürt burjuva-feodal sınıflarının has temsilcileri ve sözcüleri olarak, gerçek "kardeş"lerini, daha doğrusu efendilerini gayet iyi tanımaktadırlar. Bunun en son örneği bizzat Dublin Toplantısı'nın kendisidir. Burada kurulan masanın sahipleri ve "gözetimci"leridir onların gerçek "kardeş"leri ya da efendileri. Onlar, bir yandan Kuzey Kürdistan'daki mücadelelerin yarattığı manevra olanaklarından en iyi biçimde yararlanıp yıllardır onun rantını yerlerken ve öte yandan da bu mücadelenin boğulması için herşeyi yaparlarken, gerçek bir sınıf bilinciyle hareket ediyorlar. Kürt Feodal-burjuva sınıflarının temsilcileri, emperyalizmin uşakları ve nihayet Türk sömürgeciliğinin destekçileri olarak onlar, Kürt emekçilerinin "kardeş"leri değil, iç düşmanlarıdır. PKK'nin Güney Atılımı, adı yeterli bir açıklıkta konulmamış olsa da, bu düşman sınıfsal konumun ilanıdır.

Ve son olarak, Güney Atılımı, aynı zamanda sömürgeci Türk devletinin umutlarına da büyük bir darbedir. Büyük gültüyle yürütülen ("Plevne"den daha önemli ve geniş kapsamlı ilan edilen) Çelik Operasyonu'nun gerçekte bir fiyasko olduğunun son gelişmelerle bir kez daha tescil edilmiş olması bir yana. Daha önemli olanı, yeni gelişmelerden beklenen sonuçların daha masadan kalkmadan suya düşmüş olmasıdır.

ABD Türkiye'yi Dublin Toplantısı'na katılmaya zorlayarak, onu kendi düşündüğü Kürt planının içine sokmuş oldu. Bu Güney Kürdistan ile Kuzey Kürdistan için bir tek

"paket çözüm" demektir. Federe devletin meşrulaştırılması karşılığında, Güneyli işbirlikçilerden daha etkin bir destek alınacak, böylece Kuzey'deki mücadelenin ezilmesi kolaylaştırılacaktır. Bu arada, Türkiye, devrimci çözüm alternatifinin boğulmasına paralel olarak, kendi Kürtlerine (örneğin Doğu Raporu'nun öngördüğü türden) belli tavizler de verirse, böylece emperyalist gerici çözüm Güney'le birlikte Kuzey'de de olanaklı hale gelecektir. ABD'nin geliştirmeye çalıştığı çözümün mantığı budur. Kuşkusuz TC, ABD'nin hayli karşık ve kendi çıkarlarını tam kollarken, yerine göre işbirlikçilerini belli sıkıntılara sokmaktan da geri durnamaya dayalı Kürt politikalarından belirgin biçimde kaygı duymaktaydı. Buna rağmen, bu planın verdiği umutların yanı sıra, baskı (hatta tehdit) ve çaresizlikten dolayı, TC, Dublin'deki masaya taraf olarak oturdu. Elbette ki bunda, kendi başına askeri yöntemlerin çözüm getiremeyeceğini bir süredir vurgulayagelen büyük sermaye çevrelerinin son zamanlarda (özellikle Doğu Raporu çıkışıyla birlikte) yarattığı baskının da payı vardı.

Ne var ki, Dublin Toplantısı'nın hemen ardından PKK'nin başlattığı 26 Ağustos çıkışı, her şeye rağmen taşınan tüm umutlara büyük bir darbe vurdu. Türk devleti şimdi çaresizlik içinde durumu izlemektedir. "Bölgesel güç" havalarda sunulan Dublin macerasının sonu pek hazin olmuştur.

***

Komünistler olarak, herhangi bir dayanaksız hayale kapılmıyoruz. Gelinek yerde PKK'nin izlediği genel çizgi, ciddi çelişkiler ve tutarsızlıklarla yüklüdür. Bunun nedenlerini, seyrini ve bugün aldığı belli biçimleri, değişik vesilelerle ele aldık. En son olarak 3. Genel Konferansımız bunun genel ve çok yönlü bir değerlendirmesini yaptı. Yalnızca konuya ilişkin değerlendirmemiz değil, konferansımızın yaptığı tartışmaların tutanakları da olduğu gibi kamuoyuna sunuldu.

PKK'nin izlediği politikanın tutarsızlıkları ve çelişkileri, kendini son olarak, bizzat Güney Atılımı'na eşlik eden açıklamalarda da gösterdi. Abdullah Öcalan Güney Atılımı'nı gerekçelendiren açıklamasında, aynen şunları söyleyebildi: *"Dublin Toplantısına T.C.'nin temsilcileri katılmıştır. Ama Kuzey'in halk temsilcileri katılmamıştır. Bu da büyük bir haksızlıktır. Düşmanı çağırıyorlar yurtsever güçleri çağırıyorlar. Buna da son vermek için bu atılım büyük bir rol oynayacaktır."* (Özgür Politika, 28 Ağustos '95)

PKK sözcüleri, bu mantığı izleyerek, Dublin ihanetini tüm açıklığı ile sergilerlerken bile, ciddi ciddi, "orada PKK neden yoktu?" diye sorabiliyorlar. Bir an için "politik" niyetlerle ifade edildiği düşünülebilir, böyle sorular yığınların bilincini bulandırmaktan başka bir şeye hizmet etmez. "Orada" PKK yoktur, olamaz, olmamalıdır! Zira orası "emperyalist çözüm" masasıdır. Orada emperyalistler ve uşakları bulunabilirler ancak. Orada Kürt sorununun emperyalist çıkarlara uygun çözümleri tartışılabilir ancak. Orası, hainlerin, işbirlikçilerin ve teslimiyetçilerin yeridir. Orada olmamak, PKK için bir "haksızlık" olmak bir yana, tersine devrimci bir onurdur. PKK orada olmadığı içindir ki, Güney Kürdistan köylüsü ile buluşmayı hedefleyen, hedeflemesi gereken, Güney Atılımı'nın içindedir.

Abdullah Öcalan'ın Güney Atılımı'nın sonuçlarına ilişkin olarak söyledikleri arasında, şunlar da var: *"Hem büyük devletler,*

Türkiye kapitalizmi, emperyalizmden ayrı ele alınamaz!

Kızıl Bayrak'nin son sayısında (7-21 Eylül) barış sorunu ile ilgili olarak "barış için kapitalizme karşı savaş!" şiarı özel bir tarzda öne çıkartılmıştı. İlgili yazıların içeriğine bakıldığında barış ve dolayısıyla savaş sorunu çerçevesinde hedef alınan esas olarak emperyalizmdir, emperyalist egemenliktir ve bu egemenliğin aracı olan faşist iktidardır. Örneğin kullanılan Guernica deseni de ikinci emperyalist paylaşım savaşının ve bunun dünya emekçi halklarına kanlı faturasının bir belgesidir; aynı zamanda faşizmin bir belgesidir. Soruna böyle yaklaşmanın tartışma götürür bir tarafı da yoktur. Çünkü bir dünya sistemi olarak emperyalizm kapitalist üretim ilişkilerinin içinde bulunduğumuz tarihsel aşamadaki ifadesidir. Ama *Kızıl Bayrak*'ta barış ve savaş sorunu ile ilgili olarak öne çıkartılan şarlara bakılınca emperyalizme ve faşizme karşı mücadele görevleri konusunda bir vurgu olmadığı görülür. Burada, emperyalizme karşı mücadele görevleri öne çıkartılınca kendi içinde dar ve geri, küçük burjuva bir anti-emperyalist platforma düşülür kaygısı söz konusudur. Ama bu kaygı **komünistlerin ideolojik-politik platformu için, aynı şekilde *Kızıl Bayrak*'ın platformu için** bütünüyle gereksiz bir kaygıdır. Bu platform, emperyalizme ve faşizme karşı mücadele görevlerini küçümsemez, tersine önemser. Burada önemli olan emperyalist egemenliğe karşı mücadele görevlerinin doğru bir sınıf temelinde, doğru bir iktidar hedefinde, doğru bir mücadele programı ekseninde yürütülebilmesidir. Emperyalizme karşı mücadele görevi, sermayenin iktidarına karşı mücadele ve sosyalist devrim görevlerinden kopartılmayacaksa bunun yegane yolu da budur. Bu biricik proleter devrimci yoldur ve bu yoldan ilerlemeden emperyalist egemenliğe karşı savaşı zafere ulaştırmak da

mümkün değildir. Sermayenin iktidarını hedef almayan, bunu önüne acil bir görev olarak koymayan ya da erteleyen bir platformun emperyalizme karşı mücadeleyi sınıfa karşı sınıf temelinde yürütmeyen bir platform olmanın, (komünistler dışında bütün gruplar bu geri platformun üzerindedir, arada salınanlar da daha ileriye düşmemek için (!) bu platformun bir ucundan sıkı sıkı tutunmaktadır) emperyalizme karşı mücadelesi de küçük burjuvazinin programını ötesine gidemez, dahası onu dahi yerine getiremez, tutarsız, etkisiz, sonuçsuz kalır. Ama diğer yandan, emperyalizme karşı mücadele görevlerinin üzerinden atlayan ya da pratikte onu ihmal eden bir anti-kapitalist mücadele de havada kalacaktır. Hareket olarak pratik politika alanında tecrübe yetersizliğimizin belirli sonuçlarını yaşıyoruz. Bu EKİM 3. Konferansında da "siyasal faaliyetin sorunları" başlığı altında değerlendirilen bir konudur (bk. EKİM sayı: 125 s. 12-16). *Kızıl Bayrak*'ta emperyalizme karşı mücadele görevlerinin kimi yazılarda yeterince öne çıkartılmamasının da özünde bu alandaki yetersizlikle ilgili olduğunu düşünüyorum. Emperyalizme karşı mücadele görevlerinin, şiarlarının *Kızıl Bayrak*'ta komünistlerin ideolojik-politik platformu temelinde yerini tam anlamıyla bulması, hem daha güçlü bir devrimci siyasal müdahaleyi besleyecek, hem de hareketimiz kitle mücadelesi içinde güç kazandıkça o ölçüde sayısı artan istismarcıların kuru sıkı tüfeğini iyice barutsuz bırakacaktır.

Tüm *Kızıl Bayrak* çalışanı yoldaşlara devrimci sınıf çalışmasında başarılar!

**Kızıl Bayrak Yukarı
Daha Daha Yukarı!**

İstanbul'dan bir *Kızıl Bayrak* okuru

hem küçük devletler gerçekleri daha iyi anlayarak, Kürdistan'da neyin etkili ve gelişmeye müsait olduğunu görerek, tavırlarını gözden geçirip yeni politikalar geliştireceklerdir... Diplomaside olsun, yine bazı ittifaklarda olsun yeni gelişmeler beklenebilir... Açık olan, halkın devrimci demokrat eğiliminin daha fazla dikkate alınacağı, muhatap kabul göreceğidir. Yine hareketimiz de uluslararası alanda daha büyük bir ciddiyetle değerlendirilecektir. Herkes kendi çıkarlarına göre ilişki arayacaktır. Bu da yeni bir takım ittifakların gelişmesine katkıda bulunacaktır... Önümüzdeki günlerde çeşitli güçlerin bu arada devletlerin tavırlarının değişeceği beklenebilir."

Bu mantığa ve muhakeme tarzına, buna dayandırılan politik yönelimlere yabancı değiliz. Öcalan'ın açıklamaları, politik mantık olarak, örneğin ateşkesin sona erdirildiği sıradaki açıklamalarını anırtıyor. O zaman da, Türk devletini "siyasal çözüm"e razı etmek amacıyla, "savaşın yeniden tırmandırılacağı" ifade edilmişti.

Komünistler ise, bu tutumu irdeleyen temel bir yazılarında buradaki zayıflığa açıkça işaret etmekle birlikte, yürütülen mücadeleye tam destek çağrısı yapmış ve bunu, öteki şeyler yanında, şöyle gerekçelendirmişlerdi: "Koşulların reformcu çözümlere fazla imkan tanımadığı, tersine devrimci çözümleri dayattığı, bu ateşkes sürecinin gösterdiği temel gerçeklerden biridir. Ayrıca PKK silahlı mücadeleye ağırlık verdiğine (barışçıl ve diplomatik yöntemlerin öne geçtiği dönemlere göre) hareket alt sınıflara daha fazla dayanma ihtiyacı duyacaktır. Bunun ise devrimci çözümden yana önemli bir ağırlık yaratacağı kesindir." (Kürt Ulusal Sorunu, s.203)

Dolayısıyla, biz komünistler olarak PKK'nin son Güney Atılımı'na tam destek verirken, bunu yalnızca emperyalizmin ve gericiğin Dublin'de tezgehlanan planlarına taktik bir darbe vurduğu için yapıyor değiliz. PKK, Güney Atılımı'nda başarılı olmak istiyorsa ve istediği ölçüde, olayın doğası gereği, bunu ancak Güneyli Kürt yoksul köylülüğüne ve şehir emekçilerine dayanarak ve bunları Güney'in feodal-burjuva sınıflarının temsilcilerine karşı harekete geçirerek yapabilir. Bu toplumsal temele dayalı bir siyasal hareketleniş ise, Güney'deki feodal-aşiretsel ilişkilere büyük bir darbe olacak ve Kürt sorununun devrimci çözümünü zorlayacak sınıf dinamiklerinin harekete geçmesi anlamına gelecektir. Böyle bir gelişme Kuzey'deki özgürlük mücadelesinin de devrimci seyrini koruması için önemli bir yeni olanak olacaktır.

Güney Atılımı'nın ne kadar ve ne ölçüde süreceğinden bağımsız olarak, atılan adımın ilke planında böyle bir anlamı ve mantığı vardır. Önemli olan bunu görmek ve buna uygun bir tutum içerisinde olabilmektir.

150. Yıl Posta İşlem Merkezi
Emeğin amansızca sömürüldüğü yer
Gençliğim, en güzel,
en dolu yıllarımın
hapsedildiği
Terkedilmiş kaderlerin
buluşma ve kavga yeri
Duvarlarında görülebilen,
her yerinde
Kokuşmuşluk
ve ölümün soluğu
dolaşır.
Arabesk oynayan köleler
Miskin uyuşukluktan
silkininceye kadar
Hep en gü, en coşkulu
haykırarak devrimci
Emekçi yığınlarla
kucaklaşınca dek.
Mücadelemiz
derinleşip kökleşecek
Sömürü düzeninin
zalim tiranlarına karşı
Saflarımız netleşip birleşsin
İnsan ateşinde
kızılşan dünyamız için
Gecenin faslını aydınlatarak
Şafaklar tutalım
Yığın yığın,
dalga dalga patlatalım
Düşmanın suratına
Çirkefi
karanlığın sonsuzluğuna
gömerek.
Bir PTT emekçisinden....

Kızıl Bayrak'ın Polisan Direnişi
özelinden hareketle sınıf birliğini ve dayanışma ruhunu güçlendirmek amacıyla hazırladığı "Kurtuluş Yok Tek Başına! Ya Hep Beraber Ya Hiç Birimiz!" kartpostalını kendi fabrikamızda sınıfın birliğinin ve dayanışmasının önemini anlatan propaganda eşliğinde dağıttık. 5.100.000 lira para toplandı. Toplanan paranın miktarından öte, sınıf dayanışmasının mütevazı de olsa anlamlı bir örneğini oluşturduğunu düşünüyoruz. Polisan işçilerinin sermayeye karşı yürüttüğü kavganın bizim kavgamız olduğu, yenilgisinin de tüm sınıfın kaybı olacağı bilinciyile mücadelelerinde başarılar diliyoruz.
Adana Çukobirlik'ten bir grup işçi

Kızıl Bayrak'tan

Merhaba!
**30. sayımızla bir kez daha
birlikteyiz.**

Bu sayı, elimize ulaşan ve hiç birini okura sunmaktan vazgeçemediğimiz bir dizi yazının hacmi nedeniyle 32 sayfa olarak çıkıyor. Önümüzdeki sayılarda 24 sayfa olarak çıkmaya devam edeceğiz.

Bu sayıyla birlikte ayrıca bir senedir artırmamakta ısrar ettiğimiz fiyatımızı maalesef yükseltmek zorundayız. Kapsamlı bir komünist faaliyetin aracı olan gazetemiz bundan böyle 30 000 TL'ye satılacaktır.

***

Cüppeli terör, Kızıl Bayrak'a yönelik saldırılarını ara vermeden sürdürüyor. Yani 29. sayımız da toplandı. Biz; "Kapitalizm Savaş

Sosyalizm Kazanacak!

Demektir, Barış Sosyalizmle Gelecek!" diyoruz. Sermaye sözcüleri, "Halkı ırk ve sınıf farkı gözeterek açıkça tahrik etmek"ten, bölücülük propagandası yapmaktan söz ediyorlar. Biz, "Sermayenin Saldırılarına Karşı İşçi Sınıfının Birleşik Militan Mücadelesi Yolunda Sınıf Dayanışmasını Örgütleyelim!" diyoruz. Onlar, ceza kanununun bilmem kaçınıncı maddesine muhalefet diyorlar.

Fakat biz sınıf devrimcileri çok iyi biliyoruz ki, sermaye düzeni hangi araç ve yöntemlerle saldırırsa saldırınsın, sömürü ve soygun çarkını ilelebet döndüremeyecek.

***

Gazetemiz baskıya girdiği sırada, Buca Cezaevinde sermaye devletinin yoğun saldırı kuşatması altında olan siyasal tutsaklar isyan bayrağını kaldırdı. Vahşi terörle isyanı bastırmaya çalışan devletin saldırısı sonucu 2 devrimci tutsak şehit oldu. Hiç bir zor devrimci iradeyi bükemeyecektir. Onlar ise döktükleri kanda boğulacaktır.

**İşçi Sınıfı Savaşacak!
Kızıl Bayrak Dalgalanacak!
Sosyalizm Kazanacak!**

**Kızıl Bayrak Yükselcek!
Sosyalizm Kazanacak!**

Kürt Ulusal Sorunu

**Teorik
Programatik
Perspektifler
ve
Siyasal
Değerlendirmeler**

Kızıl Bayrak • 15 Günlük Sosyalist Siyasal Gazete • ISSN 1300-3585 • Sayı:30 • Sahibi ve Yazı İşl. Md: Kadri TEYMUR • EKSEN Basım Yayın Ltd.Şti. • Baskı: SERLER Matbaacılık/İSTANBUL

BÜROLAR • İstanbul Merkez: Laleli Cd. Çim Apt. No: 52, Kat: 5, Aksaray Tel-Fax: 0 (212) 638 28 83 • Gebze: Hacı Halil Mah. 1219. Sok. Göçeoğlu İşhanı Kat:4 No:33 Gebze/KOCAELİ Tel: 0 (262) 642 41 90 • İzmir: 853. Sok. Bilen İşhanı No:27/604 Konak Tel-Fax:0 (232) 445 21 50 • Ankara: İlkiz Sk. Ekmen İşhanı 22/14 Kat: 5 Sıhhiye Tel: 0 (312) 229 40 19 • Adana: Cemal Gürsel Cd. Shell Karşısı, Vakıf İşhanı Kat:3 No:306 Tel-Fax: 0 (322) 351 36 84

1. Enternasyonal 131 Yaşında

"Bizleri Kurtaracak Olan Kendi Kollarımızdır"

Bir İşçi Eğitim Birliği toplantısı. 1868

Uyan artık uykudan uyan
Uyan esirler dünyası
Zulme karşı hincımız volkan
Kavgamız ölüm dirim kavgası
Mazi ta kökünden silinsin
Biz başka alem isteriz
Bizi hiçe sayanlar bilsin
Bundan sonra her şey biziz

*Bu kavga en sonuncu
Kavgamızdır artık
Enternasyonalle
Kurtulur insanlık*

Tanrı, paşa, bey, ağa, sultan
Bizleri nasıl kurtarır
Bizleri kurtaracak olan
Kendi kollarımızdır
İsyan ateşini körükle
Zulmü rüzgarlara savur
Kollarının bütün gücüyle
Tavı gelen demire vur

*Bu kavga en sonuncu
Kavgamızdır artık
Enternasyonalle
Kurtulur insanlık*

Hem fabrikalar hem de toprak
Her şey emekçinin malı
Tufeyliye tanımayız hak
Dünya emeğin olmalı
Cellatların döktükleri kan
Kendilerini boğacak
Bu kan denizinin ufkundan
Kızıl bir güneş doğacak

*Bu kavga en sonuncu
Kavgamızdır artık
Enternasyonalle
Kurtulur insanlık*

Kızıl Bayrak

15 Günlük Sosyalist Siyasal Gazete